

การเปรียบเทียบผลของการทำให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนา
กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม
จังหวัดกาญจนบุรี

๒๑ ก.พ. ๒๕๔๐

ปริญญานิพนธ์
ของ
ธิดิมา จงพิพัฒน์วิชัย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

ธันวาคม ๒๕๓๙

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

6๔๖๙๖

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
จิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง)
..... กรรมการ
(อาจารย์ทัศนาก้องกัณฐ์ ทองภักดี)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง)
..... กรรมการ
(อาจารย์ทัศนาก้องกัณฐ์ ทองภักดี)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ทศพร มณีศรีชา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิรียา พูลสุวรรณ)

วันที่ ๒๗ เดือน ก.ค. พ.ศ. ๒๕๖๓

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือจากบุคคล
หลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง อาจารย์ทัศนาศรี ทองภักดี
และอาจารย์ทศพร มณีศรีชา ที่กรุณาให้คำแนะนำข้อเสนอนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ อาจารย์พรณพิศ วาณิชยการ
และอาจารย์วิมลลักษณ์ พงษ์โสภา ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิช่วยในการตรวจแก้ไข
เครื่องหมายในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้อำนวยการและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม ที่ให้
ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยในการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างดี

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ พี่ น้อง เพื่อน ๆ ทุกคน ที่ห่วงใยและเป็น
กำลังใจมาโดยตลอด จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

ธิดิมา จงพิพัฒน์วณิชย์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ค่าน้ำ	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	9
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	9
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทำให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	9
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทำให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบ ของบุคคล	20
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	24
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว	25
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว	25
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว	33
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ	34
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ	34
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ	41
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา	42
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา	42
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา	46

3	วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	49
	แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	49
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	50
	วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ	50
	การดำเนินการทดลอง	56
	การวิเคราะห์ข้อมูล	57
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า	59
	ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล	59
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
5	บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	63
	บทย่อ	63
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	63
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	63
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	64
	การดำเนินการทดลอง	65
	การวิเคราะห์ข้อมูล	66
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	66
	อภิปรายผล	66
	ข้อเสนอแนะ	70
	บรรณานุกรม	72
	ภาคผนวก	83
	ประวัติผู้วิจัย	165

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงแบบแผนการทดลอง	56
2	แสดงการเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของ นักเรียนก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	60
3	แสดงการเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของ นักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการแนะแนว	61
4	แสดงการเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของ นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุด การแนะแนว	62
5	แสดงคะแนนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนก่อนและหลัง การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	161
6	แสดงคะแนนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนก่อนและหลัง ที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนว	162
7	แสดงผลต่างของคะแนนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม กับนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนว ...	163
8	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับ อุดมศึกษา	164

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	รูปแบบกลยุทธ์การตัดสินใจ โดยการวางแผนอย่างรอบคอบ	39
---	--	----

คำนำ

การพัฒนาประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการบริหาร นั้นสิ่งสำคัญที่จะต้องพัฒนาเป็นกระบวนการแรกควบคู่กับการพัฒนาด้านอื่น ๆ ก็คือ การพัฒนาบุคคล เพราะบุคคลเปรียบเสมือนหัวใจ หรือจุดศูนย์กลางของการพัฒนาประเทศ ซึ่งกระบวนการที่จะพัฒนาบุคคลที่สำคัญยิ่งก็คือการศึกษา (กมล สุคประเสริฐ. 2526 : 30) เพราะการศึกษาเป็นรากฐานที่จะพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์ให้แก่สังคมตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2522 : 20) แต่ในปัจจุบันนี้ การศึกษาได้เปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม ทำให้ผู้เรียนต้องพยายามปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2532 : 5) นอกจากนี้ ค่านิยามานสังคมได้ใช้การศึกษาเป็นบันไดไปสู่การเลื่อนฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจให้พ้นจากสภาพเดิม จึงทำให้เด็กเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามากขึ้น (คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปทางการศึกษา. 2518 : 29)

ในปัจจุบันนี้ ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนการขยายตัวทางอุตสาหกรรมก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วที่เกิดขึ้นในประเทศไทย คือ วิถีชีวิตต้องปรับปรุงให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง (หรรษา นิลวิเชียร. 2532 : 26) จึงทำให้มีวิทยาการใหม่ ๆ และอาชีพใหม่ ๆ เกิดขึ้น ซึ่งเหตุผลดังกล่าวนี้ สถาบันอุดมศึกษาจึงจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยการเปิดสอนสาขาวิชาเพิ่มมากขึ้น ทำให้บางครั้ง นักเรียนและผู้ปกครองยังได้รับข้อมูลเหล่านี้ไม่เพียงพอ จึงทำให้เกิดความสับสนตัดสินใจไม่ถูกว่า ควรจะเลือกเรียนอะไรหรือเข้าสู่อาชีพใดที่เหมาะสมกับตนเอง ซึ่งการตัดสินใจในเรื่องการศึกษามีผลต่ออนาคตของนักเรียน ดังที่ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2528 : 43) กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจมีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของบุคคล เพราะการทำกิจกรรมทุกอย่างมีการตัดสินใจเข้าไปเกี่ยวข้องแทบทั้งสิ้น การตัดสินใจที่ดีที่สุดสำหรับบุคคลแต่ละคน ควรจะเป็นการตัดสินใจที่รอบคอบ คำนึงถึงผลดีผลเสีย มีการพิจารณาไตร่ตรองอย่างสมเหตุสมผล

กระบวนการตัดสินใจเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการศึกษา นักเรียนคนใดสามารถเลือกศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสมกับความถนัดและบุคลิกภาพของตนเอง นักเรียนคนนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต แต่ถ้าเลือกไม่เหมาะสม นักเรียนคนนั้นก็อาจจะประสบความล้มเหลวเป็นผลเสียต่อสุขภาพจิต ก่อให้เกิดผลเสียทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศไทยที่สุด กระบวนการตัดสินใจในเรื่องการศึกษานับว่าเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญยิ่ง (วัชร ทรัพย์มี. 2523 : 60) นอกจากนี้ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2528 : 43) กล่าวว่า การเรียนรู้กระบวนการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ จะสามารถช่วยบุคคลในการตัดสินใจเรื่องอื่น ๆ ในชีวิตได้อีกด้วย อันจะนำไปสู่การช่วยตนเองและผู้อื่น

กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพและการศึกษาของนักเรียนแต่ละคนนั้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษายังไม่สามารถคิดหรือตัดสินใจได้อย่างรอบคอบ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจ รวมทั้งการได้รับข้อมูลที่ต้องการ เพื่อเป็นการช่วยให้นักเรียนได้สำรวจตนเอง รู้จักประเมินความสามารถของตนเอง ตลอดจนได้เรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ (วัชร ทรัพย์มี. 2532 : 31) จึงกล่าวได้ว่า กระบวนการตัดสินใจในเรื่องการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพเป็นเรื่องที่ต้องทำอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2530 : 76) นอกจากนี้กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อชีวิตในปัจจุบันและอนาคตของนักเรียน เพราะถ้านักเรียนตัดสินใจผิดพลาดย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น ความเบื่อหน่ายในการเรียน การหนีเรียน การสอบตกในวิชาเรียน เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นการสูญเสียเวลาและสิ้นเปลืองทรัพย์สินโดยเปล่าประโยชน์ และเป็นการสูญเสียทางการศึกษาเป็นอย่างมาก (ทรวงมหาวิทยาลัย. 2536 : 6)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานเป็นครูแนะแนวที่โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม เป็นเวลานาน 12 ปี สังเกตพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มาขอรับคำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 51 ซึ่งมากกว่าระดับอื่น ๆ และผู้วิจัยได้ทำการสำรวจปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 245 คน พบว่า นักเรียนจำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ยังตัดสินใจไม่ได้ว่าตนเองจะเลือกเรียนสาขาวิชาใดที่สอดคล้องกับความถนัด ความสามารถ ความสนใจและบุคลิกภาพของตนเอง ตลอดจนไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะหาแนวทางในการพัฒนาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อทำให้นักเรียนที่เรียนรู้อยู่ขั้นตอนการตัดสินใจเลือกได้ถูกต้องจนสามารถตัดสินใจศึกษาต่อได้สอดคล้อง ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพของตนเองต่อไป

การพัฒนาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา อาจทำได้หลายวิธี เช่น การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม การใช้ชุดการแนะแนว กิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น ในที่นี้ ผู้วิจัยสนใจที่ใช้ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ เพราะการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เป็นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกได้อย่างเหมาะสม โดยมีการปรึกษาระหว่างสมาชิกในกลุ่มกับผู้ให้คำปรึกษา และในการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะองค์ประกอบของบุคคลจะเน้นที่บุคคล ซึ่งต่างก็มีลักษณะเฉพาะตัว และองค์ประกอบแตกต่างจากคนอื่น ผู้ให้คำปรึกษาจึงควรช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาค้นพบว่าตัวเขามีความถนัด ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพและองค์ประกอบตามความเป็นจริง โดยให้เขาสำรวจและประเมินผลตนเอง ด้วยเครื่องมือทดสอบทางจิตวิทยา ได้แก่ แบบทดสอบความถนัด แบบสำรวจความสนใจ และแบบสำรวจบุคลิกภาพ เป็นต้น ข้อมูลที่ได้จะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกได้ (เจียรนัย ทรงชัยกุล. 2533 : 743) และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสามารถพัฒนาตัวแปรต่าง ๆ ได้ ดังเช่น ผลการวิจัยของ มาลี วงษ์แก้ว (2526 : 35) ได้ทำการศึกษาผล การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2525 จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลอง ซึ่งได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ชุดการแนะแนวก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ เพราะชุดการแนะแนวเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ ครอบคลุมเรื่องที่จะสอน ประกอบด้วย คู่มือครู และโปรแกรมกิจกรรมโดยใช้วิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การฝึกตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม และบทบาทสมมติ พร้อมทั้งมีอุปกรณ์การสอนเป็นสื่อประสม และชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521 : 88) อธิบายว่า สื่อประสมสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน จากการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงหรือการรับรู้เป็นรูปธรรม และชุดการแนะแนวสามารถพัฒนาตัวแปรต่าง ๆ ได้ ดังเช่น ผลการวิจัยของ สมปอง สุขศกุงคารกิติ (2530 : 65) ทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดธาตุทอง จำนวน 60 คน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการทดลองโดยใช้ชุดการแนะแนวมีคะแนนความสนใจด้านอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนปกติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ชุดการแนะแนวสามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษากลุ่มกับการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
2. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการแนะแนว
3. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม กับนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนว

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาดีขึ้น หลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
2. นักเรียนมีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้ชุดการแนะแนว
3. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวมีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้ครูแนะแนวและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนสามารถเลือกใช้วิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้ชุดการแนะแนว เพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2539 ที่มีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 30 ลงมา จำนวน 56 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2539 ที่มีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 30 ลงมา จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบง่ายจากประชากรแล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้ง เป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็น 2 วิธีคือ

3.1.1 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

3.1.2 การใช้ชุดการแนะแนว

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม หมายถึง กระบวนการที่จะช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง รวมทั้งสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้อย่างเหมาะสม ในการให้คำปรึกษาค้างนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลตามทฤษฎีของวิลเลียมสัน โดยมีลำดับขั้นดังนี้

1.1 ขั้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับนักเรียน เพื่อให้เกิดความคุ้นเคย ไว้วางใจ และยอมรับซึ่งกันและกัน

1.2 ขั้นตอนในการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.2.1 ขั้นวิเคราะห์ เป็นวิธีการที่ทำให้นักเรียนรู้จักเข้าใจตนเอง และรู้จักเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา โดยมีลำดับขั้น ดังนี้

1.2.1.1 ให้นักเรียนประเมินตนเองว่ามีความสนใจเหมาะสมกับการศึกษาต่อในสาขาวิชาใด โดยผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนทำแบบสำรวจความสนใจ รวมทั้งพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมและแยกย่อยเป็นรายวิชา

1.2.1.2 ให้นักเรียนไปรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อที่สอดคล้องกับความสนใจ โดยรวบรวมรายละเอียดดังนี้ หลักสูตร คุณสมบัติเฉพาะของแต่ละสาขาวิชา ระยะเวลาเรียน แนวทางการประกอบอาชีพรายได้ ความก้าวหน้า

1.2.2 ขั้นการสังเคราะห์ เป็นการผสมผสานข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนจากขั้น 1.2.1 เพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเองและรู้จักแนวทางการศึกษาต่อ

1.2.3 ขั้นการวินิจฉัย เป็นการนำข้อมูลที่สังเคราะห์แล้วมาพิจารณาโดยตรงข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนแต่ละคนประกอบกับลักษณะของสาขาวิชาต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา และบุคลิกภาพของผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา

1.2.4 ขั้นการทํานาย เป็นการคาดการณ์อย่างมีหลักเกณฑ์ว่า นักเรียนแต่ละคนเลือกแนวทางการศึกษาเหมาะสมกับตนเองอย่างไร

1.2.5 ขั้นการให้คำปรึกษา เป็นการช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่ม ทาทางพิจารณาแนวทางที่เหมาะสมในการศึกษาต่อ โดยผู้ให้คำปรึกษาจะใช้เทคนิคในการให้คำปรึกษา เช่น การให้คำแนะนำ อธิบาย และการให้ข้อเสนอแนะ

1.2.6 ขั้นติดตามผล ภายหลังจากการให้คำปรึกษาแต่ละครั้งนักเรียน ผู้ให้คำปรึกษา ติดตามผลว่าหลังจากได้รับคำปรึกษาแล้ว นักเรียนสามารถเข้าใจตนเอง และแนวทางการศึกษาต่อ

1.3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนแต่ละคนสรุปผลที่ได้จากการให้คำปรึกษา

วิธีการนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1

2. ชุดการแนะแนว หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย คู่มือครู และโปรแกรมกิจกรรม ดังมีรายละเอียดดังนี้

2.1 คู่มือครู ประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้ การประเมินผล

2.2 โปรแกรมการพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการ อุปกรณ์ และการประเมินผล

3. การใช้ชุดการแนะแนว หมายถึง วิธีการที่ทาให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับ คู่มือครู ประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีใช้ เครื่องมือวัด และโปรแกรมกิจกรรม ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ วิธีการ

ดำเนินการ อุปกรณ์ และการประเมินผล ซึ่งใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ พร้อมทั้งมีอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อประสม ได้แก่ วีดิทัศน์ เอกสาร โดยมีวิธีการใช้ชุดการแนะแนวเป็น 3 ขั้นตอนคือ

3.1 ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่สอนในแต่ละครั้งตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในแต่ละเรื่อง

3.2 ขั้นดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ได้แก่ กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ พร้อมทั้งใช้อุปกรณ์เป็นสื่อ ได้แก่ วีดิทัศน์ เอกสาร โดยแต่ละครั้งใช้เทคนิคและอุปกรณ์แตกต่างกันไป

3.3 ขั้นสรุป ให้นักเรียนช่วยกันสรุป ครูสรุปเพิ่มเติม
วิธีนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2

4. กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หมายถึง ลำดับขั้นตอนในการคิดและพิจารณาอย่างมีเหตุผล โดยที่นักเรียนสามารถเลือกศึกษาต่อได้เหมาะสมกับตนเอง โดยได้พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและข้อมูลทางการศึกษา เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโดยมีลำดับขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ระบุปัญหาที่ต้องตัดสินใจ นักเรียนต้องทราบว่ จะต้องตัดสินใจเรื่องอะไร

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เป็นขั้นที่นักเรียนรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและข้อมูลทางการศึกษา

ขั้นที่ 3 รู้จักทางเลือกที่มีอยู่ เป็นขั้นที่นักเรียนจะต้องศึกษาทางเลือกแต่ละทาง จากการรวบรวมในขั้นที่ 2 แล้วนำมาพิจารณาทางเลือกที่เป็นไปได้

ขั้นที่ 4 พิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก เป็นขั้นที่นักเรียนพิจารณาว่าทางเลือกมีข้อดีข้อเสียที่ส่งผลต่อตัวนักเรียนอย่างไร และทางเลือกใดมีน้ำหนักมากกว่ากัน

ขั้นที่ 5 ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม เป็นขั้นที่นักเรียนเลือกทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเอง ภายหลังจากพิจารณาข้อดีข้อเสียแต่ละทางเลือก

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยจัดเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
 - 1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล
 - 1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ
 - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
 - 4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
 - 4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.1.1 ความหมายและลักษณะสำคัญของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

วรรณ พรมบุรณย์ (2523 : 25 - 26) กล่าวถึง ลักษณะการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า สมาชิกทุกคนมีปัญหาล้ำคลึงกัน ปัญหานั้นมีความหมายต่อตัวสมาชิก เกิดขึ้นจริง

กับสมาชิกผู้ให้คำปรึกษาทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่มและเป็นสมาชิกคนหนึ่งในกลุ่ม บางครั้งจะต้องเป็นผู้ให้รายละเอียด กระตุ้นให้เกิดการพูด ทำให้กลุ่มตื่นตัวและพร้อมที่จะแทรกเข้าไปในตอนใดตอนหนึ่ง เพื่อให้กลุ่มดำเนินไปได้ โดยบรรยากาศในกลุ่มอบอุ่นและปลอดภัย ทำให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นอย่างจริงจัง และสมาชิกทุกคนคือผู้ให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

* ฌองพรวณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 180) ได้กล่าวถึงการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่าเป็นกระบวนการของกลุ่มบุคคลที่มีปัญหา หรือมีความต้องการคล้าย ๆ กัน มาปรึกษาหารือร่วมกัน โดยมีผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทางการให้คำปรึกษาช่วยให้ความช่วยเหลือ หรือร่วมให้คำปรึกษา

✓ มาห์เลอร์ (Mahler. 1969 : 9 - 10) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นวิธีการให้คำปรึกษาที่เน้นความสัมพันธ์ของสมาชิกที่มีต่อกันตลอดเวลา โดยที่สมาชิกในกลุ่มจะทำงานร่วมกับผู้ให้คำปรึกษาที่ได้รับการฝึกฝนมาแล้ว โดยการร่วมกันสำรวจปัญหา ความรู้สึกและความคิดเห็นของกันและกันเพื่อหาทางแก้ไข ปรับปรุงงานการพัฒนาตนเอง

กอร์สและบราวน์ (Gawrys and Brown. 1970 : 21) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นการสร้างกระบวนการเพื่อให้เกิดบรรยากาศแห่งการยอมรับ ความอบอุ่น ความไว้วางใจและเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้ทดสอบ ตรวจสอบและเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาคที่ดีและเหมาะสมที่สุดสำหรับเขา จุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาจะถูกสร้างขึ้นจากสมาชิกภายในกลุ่มโดยมีจุดสนใจ และมีปัญหาร่วมกัน

เชอร์ทเชอร์ และสโตน (Shertzer and Stone. 1971 : 448 - 449) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า หมายถึง การที่บุคคลที่มีความต้องการตรงกันที่จะปรับปรุงตนเองในด้านใดด้านหนึ่ง หรือต้องการที่จะแก้ไขปัญหาคปัญหาหนึ่งร่วมกัน โดยมีผู้ให้คำปรึกษาร่วมอยู่ด้วยสมาชิกในกลุ่มจะมีโอกาสแสดงออกเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเอง ทั้งยังได้รับฟังความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้อื่นและได้ตระหนักว่าผู้อื่นก็มีปัญหาเช่นกัน

แฮนเซน วอร์เนอร์ และสมิธ (Hansen, Warner and Smith. 1976 : 6) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม คือ กระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มได้สำรวจตนเองและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตน แล้วพยายามแก้ไขปรับปรุงทัศนคติ และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น

โอลเซน (Ohlsen. 1977 : 30 - 31) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นการให้ความช่วยเหลือบุคคลปกติที่ยอมรับปัญหาต่าง ๆ ของตนเองและแก้ไขปัญหานั้นก่อนที่จะกลายเป็นปัญหารุนแรง นอกจากนี้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มยังช่วยให้ผู้ที่มีปัญหาสามารถเรียนรู้ที่จะนำความคิดหรือประสบการณ์ที่ได้จากกลุ่มมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

จากความหมายและลักษณะการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ดังที่ได้กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นกระบวนการช่วยเหลือกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาและความต้องการคล้าย ๆ กัน โดยมีผู้ให้คำปรึกษาร่วมสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิก เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่อบอุ่นยอมรับและไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะให้สมาชิกในกลุ่มได้สำรวจตนเองและสถานการณ์จากกลุ่มไปปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น

1.1.2 ปรัชญาการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีปรัชญาในการช่วยเหลือบุคคล ดังความเห็นของ วรากรณ์ ลัมสุวัฒน์ (2522 : 7) กล่าวว่าไว้ดังนี้

1. การเปิดเผยตนเอง (Self Disclosure) จุดประสงค์ที่สำคัญก็เพื่อสร้างสายใยแห่งความเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกในกลุ่ม การเปิดเผยตนเองควรจะได้รับ การพัฒนาให้ถึงจุดที่ว่าสมาชิกสามารถแบ่งปันถึงสภาพอารมณ์และความคิดที่เกิดขึ้นขณะนั้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในขณะที่สิ่งเหล่านั้นต้องไปโยงกับสมาชิกคนอื่นในกลุ่ม จุดรวมที่สำคัญที่สุดคือที่นี้ และเดี๋ยวนี้อดีตจะมากี่ยวข้องก็เพียงแต่โอกาสที่มาสัมพันธ์กับพฤติกรรม ความรู้สึก และความคิดในปัจจุบันเท่านั้น

2. ความซื่อสัตย์ (Honesty) สมาชิกแต่ละคนจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อการกระทำของเขา ความคิด ความรู้สึก และการกระทำมีผลต่อพฤติกรรมของเขา เขาจะพิจารณาถึงสิ่งที่เหมาะสมชีวิตและวิถีชีวิตที่พึงประสงค์ ผู้ให้คำปรึกษาควรหาโอกาสแก่สมาชิกทุกคนในกลุ่มได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิถีชีวิตของเขา

3. ความรับผิดชอบ (Responsibility) สมาชิกทุกคนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเองต่อกลุ่ม

4. การเลือก (Choice) สมาชิกควรจะมีสิทธิ์ในการเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้ด้วยตัวเองและพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ

5. การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) การให้ข้อมูลย้อนกลับของสมาชิกและการประเมินพฤติกรรมของตนเอง จะช่วยให้เกิดความเข้าใจพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น

6. การตัดสินใจ (Decision) การตัดสินใจส่วนตัวก่อให้เกิดสู่ทางในการตัดสินใจของกลุ่ม ต้องอาศัยความร่วมมือของสมาชิกทุกคน

1.1.3 จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

โอลเซน (Ohlsen. 1970 : 31 - 33) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้บุคคลได้รู้จักแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น ประสพการณ์ที่ได้จากกลุ่มจะทำให้สมาชิกของกลุ่มเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านอารมณ์และสังคม โดยเน้นจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไว้ 5 ประการ คือ

1. เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้ระบายความรู้สึกต่าง ๆ ภายนอกออกมา
2. เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกเกิดการยอมรับนับถือตนเอง
3. เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกที่มีปัญหากล้าเผชิญปัญหาของตนเองและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
4. เพื่อช่วยให้สมาชิกที่มีปัญหาได้ปรับปรุง ทักษะในการยอมรับตนเอง แก้ปัญหาด้านการขัดแย้งในตัวเอง และความขัดแย้งที่ตนมีปัญหากับผู้อื่น
5. เพื่อช่วยให้สมาชิกมีความเข้มแข็งสามารถป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีกและสามารถรักษาสภาพจิตใจของตนให้เป็นสุขเหมือนกับการอยู่ในกลุ่มได้ต่อไป

วัชรีย์ ทรัพย์มี (2522 : 173 - 178) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มุ่งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของสมาชิกแต่ละคน สนใจความรู้สึก ทศนคติ อารมณ์ ซึ่งมีอิทธิพล พฤติกรรมของสมาชิก มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในกลุ่ม ให้เกิดบรรยากาศอบอุ่นเป็นกันเอง ซึ่งทำให้สมาชิกได้ระบายความรู้สึก ทศนคติของตนเองออกมา สมาชิกที่เข้ากลุ่มมาด้วยความสมัครใจ ทำให้มีความมั่นใจในตัวเอง พร้อมทั้งจะเผชิญปัญหาหรือแก้ปัญหา

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มได้ว่า เป็นการช่วยเหลือให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเอง เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเองในบรรยากาศ แห่งการยอมรับความอบอุ่นเป็นกันเอง และใช้ประสบการณ์ที่ได้รับจากกลุ่มไปพัฒนาแนวทางการ แก้ปัญหาและสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.4 หลักการพื้นฐานการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

หลักการพื้นฐานการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนั้น เคมป์ (วิญญู พูลศรี. 2523 : 10 - 11 ; อ้างอิงมาจาก Kemp. 1970) ได้กล่าวสรุปไว้ดังนี้

1. บุคคลทุกคนมีสิทธิในความรู้สึกของตนเอง คือรู้สึกอย่างที่ตนเองรู้สึก ผู้ให้คำปรึกษาจะสนับสนุนให้สมาชิกแสดงความรู้สึกของตนออกมา และให้แต่ละคนมีความเคารพ ในอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่นด้วย

2. แต่ละคนจะต้องตัดสินใจว่า จะพัฒนาอะไรเกี่ยวกับตนเองด้วยตนเอง

3. บุคคลมุ่งที่จะแก้ไขให้ตนเอง ไม่ซ้ำแก้ปัญหาค้นหาให้คนอื่น

4. ความรู้สึกของบุคคล ที่มีต่อสถานการณ์เป็นจุดที่สำคัญยิ่งกว่า

ประสบการณ์

5. การเปิดเผยตนเองจะช่วยให้การให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพ การเปิดเผยความคิดความรู้สึก ภายใต้บรรยากาศที่มีความไว้วางใจ เชื่อใจ มีความหวังดี มีความ สนใจ แต่การเปิดเผยตนเองมากเกินไป ก็จะทำให้เห็นถึงการช่วยตนเองไม่ได้

6. สมาชิกของกลุ่มจะต้องมีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเอง คนจะเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น ถ้าบรรยากาศภายในบ้าน โรงเรียน ในมหาวิทยาลัย ในคุกคาม ชู้ชีพ หรือลงโทษมากเกินไป ซึ่งจะทำให้พึ่งพาคนอื่นน้อยลง

7. การลงมือกระทำ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่ง จะมีได้ในบรรยากาศของการยอมรับและเข้าใจ

8. ในการเผชิญปัญหา แก้ปัญหา มีวิธีเลือกหลายวิธี ผู้ให้คำปรึกษาจะ ช่วยให้ผู้สมาชิกเห็นหนทางจากทางเลือกต่าง ๆ

9. สมาชิกต้องมีความมั่นใจกับตนเองในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ
ดังนั้น การให้การเสริมแรง ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องคำนึงถึง
10. สมาชิกน่าสิ่งที่ยืนยันมาแบบปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ประสบการณ์
ในกลุ่มจะเป็นสิ่งที่สำคัญ
11. การที่คนรู้จักตนเองอย่างลึกซึ้งยอมรับตนเอง ทำให้มีการป้องกัน
ตนเองน้อยลง ทนได้กับคำวิจารณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตน
12. บุคคลจะเข้าใจตนเองได้ดีขึ้น มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สามารถ
ควบคุมตนเองได้มากขึ้น

1.1.5 หลักการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

1. การเลือกสมาชิก

คมเพชร จิตรสุกุล (2521 : 94 - 95) ได้เสนอเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกไว้ 4 ประการคือ

- 1.1 สมาชิกที่จะมารับคำปรึกษาควรจะเป็นผู้มีปัญหาลักษณะคล้ายคลึงกัน
เพื่อจะได้อภิปรายในประเด็นเดียวกัน และมีความเข้าใจซึ่งกันและกันดีขึ้น
 - 1.2 สมาชิกที่จะมารับคำปรึกษาแบบกลุ่มควรเป็นผู้ที่เต็มใจที่จะแก้ไข
ปัญหา
 - 1.3 การจัดกลุ่มควรให้สมาชิกมีลักษณะแตกต่างกันบ้าง ซึ่งเป็น
ธรรมชาติของกลุ่ม เช่น มีทั้งเพศหญิงและเพศชาย แต่อย่างไรก็ตามไม่ควรให้สมาชิกมีความแตกต่างกัน
มากเกินไป จะทำให้เกิดปัญหาได้ เช่น จัดให้บุคคลพูดเก่งอยู่กับคนไม่ค่อยพูด เป็นต้น
 - 1.4 การเลือกสมาชิกเข้ากลุ่มต้องพิจารณาว่า แต่ละบุคคลจะได้รับ
ประโยชน์ จากกลุ่มและสามารถให้ความช่วยเหลือผู้อื่นในกลุ่มได้ช่วย
- เชอร์ทเชอร์ และสโตน (Shertzer and Stone. 1971 : 457 - 461) กล่าวว่า บุคคลที่ไม่เหมาะสมที่จะเข้ากลุ่มมีลักษณะดังนี้

1. ก้าวร้าวมาก
2. เหนื่อยง่ายมากเกินไป
3. มีปัญหาการปรับตัวมากเกินไปไม่เหมาะสมกับกลุ่มของคนปกติ
4. ไม่ควรจัดคนที่ เป็นญาติหรือเพื่อนสนิทไว้ในกลุ่มเดียวกัน เพราะต่างรู้ปัญหาของอีกฝ่ายหนึ่งอยู่แล้ว ทำให้ไม่ได้รับความรู้สึกที่แท้จริงของการเปิดเผยตนเองต่อหน้าผู้อื่น

2. ขนาดของกลุ่ม

ขนาดของกลุ่มโดยทั่วไปนิยมจัดกลุ่ม 6 - 8 คน แต่อาจขยายเป็น 10 - 12 คน ไม่ควรทำให้กลุ่มใหญ่เกินไป เพราะจะทำให้โอกาสของการสื่อความหมายซึ่งกันและกันมีน้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ เซอร์ทซ์ และสโตน (Shertzer and Stone. 1971 : 217) ได้ให้ความเห็นว่า จำนวนสมาชิกที่เหมาะสมที่สุดคือ 6 คน เพราะถ้าจำนวนสมาชิกมากกว่ากำหนด จะทำให้กลุ่มแตกเป็น 2 กลุ่มได้ง่าย ส่วน วัชรี ทรัพย์มี (2520 : 39) มีความเห็นว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม บุคคลที่เข้ากลุ่ม จะต้องมีความสัมพันธ์ต่อกันเป็นอย่างดี ดังนั้น สมาชิกกลุ่มต้องไม่มากเกินไป คือ 6 - 10 คน

3. เวลาและจำนวนครั้งในการให้คำปรึกษา

วัชรี ทรัพย์มี (2522 : 182) ให้ความเห็นว่า เวลาที่ใช้ในการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม โดยปกติแล้วสำหรับกลุ่มวัยรุ่นหรือผู้ใหญ่จะใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง หรือ 1 ชั่วโมงครึ่ง แต่ถ้าเป็นกลุ่มเด็กประถมศึกษา เวลาที่ใช้ไม่ควรเกิน 1 ชั่วโมง จำนวนครั้งในการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มจะให้คำปรึกษาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ถ้าช่วงเวลาในการให้คำปรึกษาทั้งหมดมีน้อยอาจจัดสัปดาห์ละ 2 - 3 ครั้ง เวลาไม่ควรต่ำกว่า 1 ชั่วโมง หรือไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมง สำหรับจำนวนครั้งที่จะพบกันควรกำหนดไว้ประมาณ 6 - 7 ครั้ง โดยถือเป็นกลุ่มที่ใช้ระยะเวลาสั้น ๆ

4. การจัดสถานที่

สถานที่ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ควรเป็นห้องที่มีลักษณะเป็นสัดส่วนและมีขนาดพอเหมาะกับจำนวน เก้าอี้ควรจะมีความสูงที่ นั่งได้สบายและจัดเป็นวงกลม เพื่อให้สมาชิกได้มองเห็นอย่างทั่วถึง พื้นห้องควรสะอาด และพร้อมที่จะให้สมาชิกนั่งกับพื้นได้ ถ้าสมาชิกต้องการที่จะเปลี่ยนอิริยาบถบ้าง (Ohlsen. 1970 : 29 ; Mahler. 1969 : 58 - 89)

5. ชนิดของกลุ่ม

ราว (Rao. 1981 : 177) มีความเห็นว่า ชนิดของกลุ่มควรเป็นกลุ่มปิด คือ ไม่มีการรับสมาชิกใหม่อีกในระหว่างให้คำปรึกษา แม้จะมีสมาชิกลาออกไปแล้วก็ตามเพราะการจัดเป็นกลุ่มเปิด จะทำให้สมาชิกมีปัญหาในเรื่องความไว้วางใจ และความสนิทสนม

6. พลังในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ผู้ให้คำปรึกษาต้องรู้และเข้าใจงานจากพลังงานต่าง ๆ มาใช้ในการดำเนินการให้คำปรึกษาให้สมบูรณ์ ซึ่ง คมเพชร จัตรศุภกุล (2521 : 97) กล่าวไว้ สรุปได้ดังนี้

6.1 ข้อผูกพัน (Commitment) บุคคลจะได้รับประโยชน์จากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จะต้องรับรู้และยอมรับว่ามีความต้องการที่จะรับคำปรึกษา จะต้องพูดถึงปัญหาทั้งหลายของตน จะแก้ไขและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ได้รับคำปรึกษาจากกลุ่ม

6.2 ความรับผิดชอบ (Responsibility) สมาชิกให้การยอมรับตัวเองจะเป็นผลให้บุคคลเกิดความเคารพนับถือตนเองและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเขาด้วย

6.3 การยอมรับ (Acceptance) เมื่อสมาชิกให้การยอมรับตัวเอง จะเป็นผลให้บุคคลเกิดความเคารพนับถือตนเองและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเขาด้วย

6.4 ความดึงดูดใจ (Attractiveness) จะทำให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีอิทธิพลต่อสมาชิกในกลุ่มเพิ่มขึ้น

6.5 ความปลอดภัย (Security) เมื่อสมาชิกมีความรู้สึกปลอดภัย ในขณะที่อยู่ในกลุ่ม เขาจะมีความเป็นตัวของตัวเอง มีการอภิปรายปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวเขา มีการยอมรับความคิดของบุคคลที่แสดงต่อตัวเขา และสามารถแสดงความรู้สึกของตนต่อบุคคลอื่น

6.6 ความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Belonging) สมาชิกทุกคนจะต้องมีความรู้สึกอย่างรุนแรงต่อความรู้สึกเป็นเจ้าของกลุ่ม ซึ่งเป็นผลดีต่อการช่วยกลุ่ม

6.7 ความเครียด (Tension) การมีความเครียดและไม่พึงพอใจอยู่ระดับพอเหมาะ จะเป็นแรงจูงใจที่จะเปลี่ยนพฤติกรรม แต่ถ้าความเครียดมากเกินไปจะทำให้บุคคลไม่สามารถที่จะเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จ

6.8 ปทัสถานของกลุ่ม (Group Norms) สมาชิกย่อมต้องการได้รับความช่วยเหลือและไม่ต้องการจะให้เป็นคนอันมองข้ามในแง่มุมมองของบุคคลที่แตกต่างไปจาก สมาชิกอื่น ๆ ในกลุ่มรับคำปรึกษาด้วยกัน

7. ขั้นตอนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ทองเรียน อมรัชกุล (2520 : 113 - 120) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไว้ 4 ขั้นตอนคือ

7.1 ขั้นริเริ่มการให้คำปรึกษา (The Involvement Stage) ในขั้นนี้ สมาชิกที่เข้ากลุ่มยังไม่กล้าเปิดเผย เพราะยังไม่ไว้วางใจในกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องชี้แจงวัตถุประสงค์และสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นในกลุ่ม ซึ่งจะต้องใช้เวลาแก่สมาชิกพอสมควรในขั้นนี้ อาจจะต้องใช้การให้คำปรึกษาหลายครั้งด้วยกัน

7.2 ขั้นหัวเลี้ยวหัวต่อ (The Transition Stage) ในขั้นนี้กลุ่มเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นบ้าง สมาชิกรู้สึกไว้วางใจกัน แต่ก็ยังมีความตึงเครียด วิตกกังวล และเกิดการต่อต้าน ผู้ให้คำปรึกษาต้องพยายามให้คำชี้แจงให้สมาชิกได้กล่าวที่จะอภิปรายปัญหาของตนเองอย่างเปิดเผย

7.3 ขั้นปฏิบัติการ (The Working Stage) ในขั้นนี้สมาชิกในกลุ่มจะมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน เต็มใจเปิดเผยเรื่องราวของตัวเอง อภิปรายปัญหาตามความเป็นจริง ร่วมกันแก้ไขปัญหากันและกัน นอกจากนี้สมาชิกทุกคนยังได้สำรวจตัวเอง เข้าใจปัญหาและพร้อมจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

7.4 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา (The Ending Stage) เมื่อสมาชิกเข้าใจปัญหาอย่างชัดเจน เป็นตัวของตัวเอง รู้จักวิธีแก้ปัญหาและนำความคิดและประสบการณ์ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันด้วยความพอใจ ไม่มีข้อข้องใจก็ยุติการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มได้

1.1.6 บทบาทของผู้นำกลุ่ม

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะดำเนินไปสู่เป้าหมายได้สำเร็จนั้น ผู้นำกลุ่มต้องพยายามให้สมาชิกมีการปฏิสัมพันธ์กัน โดยผู้นำกลุ่มหรือผู้ให้คำปรึกษาจะเป็นผู้เอื้ออำนวยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ภายในกลุ่ม ซึ่งบทบาทของผู้นำกลุ่มหรือผู้ให้คำปรึกษานั้น อารมณ์มหาศา (2525 : 28 - 35) ได้สรุปจากความคิดของนักจิตวิทยาหลายคนไว้ดังนี้

1. การเริ่มต้น ผู้นำจะต้องเตรียมวิธีการต่าง ๆ สำหรับกลุ่มเพื่อให้กลุ่มมีปฏิสัมพันธ์กัน เช่น ผู้นำอาจนำด้วยคำถามปลายเปิด สำหรับผู้มีประสบการณ์น้อย อาจเริ่มต้นในการให้คำปรึกษาครั้งแรกด้วยการแนะนำตัวซึ่งกันและกัน และถามกลุ่มให้กลุ่มพิจารณาข้อมูลที่น่าสนใจแต่ละคนเสนอเพื่อฝึกให้สมาชิกได้พัฒนาความรู้สึกรับผิดชอบต่อกลุ่ม
2. การกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมและบทบาทหน้าที่ ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนของผู้นำด้วย
3. มีความสามารถและทักษะ เข้าใจในสิ่งที่สมาชิกพูด และเข้าใจความรู้สึกของสมาชิกให้การยอมรับ และให้กำลังใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการสร้างสัมพันธภาพ
4. สร้างบรรยากาศภายในกลุ่ม ให้สมาชิกรู้สึกปลอดภัย มีความไว้วางใจ ให้ความเคารพความคิดเห็นของกันและกัน อดทนต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้สมาชิกรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญเป็นเจ้าของกลุ่ม
5. ช่วยตั้งเป้าหมายให้สมาชิก สมาชิกจะตั้งเป้าหมายของตนเองเมื่อเขาเห็นประโยชน์จุดมุ่งหมายของกลุ่ม คือ ช่วยให้สมาชิกเข้าใจตนเอง และเข้าใจผู้อื่น ให้เขาเปลี่ยนแปลงความรู้สึกทัศนคติต่าง ๆ และพฤติกรรมที่จำเป็น
6. ย้ำถึงความคืบหน้า และสรุปบทวนเหตุการณ์สำคัญในการให้คำปรึกษาที่ผ่านมาก่อนที่จะทำครั้งใหม่ เพื่อทำให้เกิดเป็นประสบการณ์ครั้งเดียวกัน
7. ให้ข้อมูลย้อนกลับ การสะท้อนความรู้สึกทั้งคำพูดและการแสดงออก รวมทั้งการแปลความหมายและการกระทำที่ความกระฉับ ซึ่งผู้นำต้องกระตุ้นให้สมาชิกคนอื่น ๆ ให้กระทำด้วยเพื่อให้สมาชิกได้ตรวจสอบพิจารณาสิ่งที่เขาพูด ซึ่งทำให้เห็นถึงความขัดแย้งหรือสอดคล้องกันอย่างไร ซึ่งช่วยให้สมาชิกรู้จักตนเองดีขึ้น
8. การลดความตึงเครียด ผ่อนคลายความขัดแย้ง ความกลัว ความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม และรับผิดชอบในการกำจัดพฤติกรรมบางอย่างที่จะเป็นอันตรายกับสมาชิก ผู้นำจะต้องเข้าไปสอดแทรกขัดขวางในบางกรณี เช่น สมาชิกพูดแทนกัน ขัดแย้งไม่ลงรอยกัน พูดทวนซ้ำสน หรือกล่าวโทษคนอื่น หรือสถานการณ์อื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือแยกกลุ่มกันโดยไม่สนใจกลุ่ม

9. ให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่เห็นสมควร ผู้นำกลุ่มควรแสดงความรู้สึกส่วนตัว ประสพการณ์ค่านิยมของตนเอง เมื่อเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิก นอกจากนี้ ผู้นำควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้สมาชิกดูเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสม หรือวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้แก้ไขปัญหาของสมาชิกได้

10. ผู้นำต้องคอยสังเกตและประเมินพฤติกรรมของสมาชิกแต่ละคน รวมทั้ง มีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม อาจทำได้โดยการถาม เช่น มีอะไรเกิดขึ้นขณะนี้

1.1.7 บทบาทของสมาชิก

โสริช โพธิ์แก้ว (2523 : 9 - 10) กล่าวถึงบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม ที่จะทำให้การให้คำปรึกษากลุ่มมีประสิทธิภาพดังนี้

1. ไม่พูดเรื่องนอกกลุ่ม สมาชิกควรพูดถึงเฉพาะบุคคลที่อยู่ในกลุ่ม สิ่งที่พูดในกลุ่มจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่นำไปพูดนอกกลุ่ม

2. การฟัง สมาชิกจะได้รับการกระตุ้นให้สนใจรับฟังสมาชิกอื่นพูดทั้ง เนื้อหา และความรู้สึก ถ้ามีความยากลำบากในการฟังควรจะรีบบอกผู้พูดไม่ควรปล่อยผ่านไป

3. การวิพากษ์วิจารณ์ สมาชิกควรพูดถึงสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ที่นี้ เดี๋ยวนี้ อย่างไร

4. การใช้สติปัญญาด้วยเหตุผล สมาชิกย่อมได้รับการกระตุ้นให้แสดง การร่วมความคิดและความรู้สึกซึ่งเป็นส่วนตัว จะผลัดเปลี่ยนกันไปถึงเรื่องราวต่าง ๆ ของสังคม และสนใจเรื่องราวเป็นรายบุคคลไป

5. การตั้งคำถาม การถามควรถามในลักษณะของคำอธิบายเพิ่มเติม ขอความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะ

6. การเจาะระดับความรู้สึก จะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิก เพื่อให้เขารู้ว่า เขาคือใครและรู้สึกอย่างไรอย่างแท้จริง

7. ความรู้สึกและความคิดเห็น สมาชิกจะได้รับการกระตุ้นให้เข้าใจว่า สิ่งที่เกิด และรู้สึกเป็นสิ่งที่แยกออกจากกัน

1.1.8 ประโยชน์และคุณค่าของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

แกซดา (Gazda. 1967 : 305 - 310) ได้รวบรวมประโยชน์ คุณค่าและเอกลักษณ์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ดังนี้

1. สมาชิกในกลุ่มได้พบว่าคนอื่น ๆ ก็มีปัญหาเช่นเดียวกับเขาเหมือนกัน
2. การยอมรับการสนับสนุนจากสมาชิกภายในกลุ่มจะกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่ม ยอมรับที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาของเขา
3. กลุ่มเป็นตัวแทนของสังคมจริง ๆ เป็นที่ซึ่งสมาชิกทุกคนมีโอกาสที่จะแสดงและทดลองพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
4. สมาชิกแสดงพฤติกรรมและความรู้สึกของตน ตลอดจนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนได้จากการที่ตระหนักถึงความปลอดภัย ความไว้วางใจสมาชิกอื่นภายในกลุ่ม
5. สมาชิกเรียนรู้ที่จะมีการให้และรับความช่วยเหลือตามบทบาทของตนภายในกลุ่ม
6. สมาชิกมีโอกาสที่จะเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหของสมาชิกคนอื่นด้วยการสังเกต
7. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมักจะทำให้สมาชิกในกลุ่มต้องการที่จะได้รับการช่วยเหลือเป็นรายบุคคล
8. บรรยากาศแห่งความเป็นกันเองของกลุ่ม ทำให้สมาชิกรู้สึกเป็นครอบครัวเดียวกัน ทำให้นำไปสู่การเปิดเผยปัญหาทางครอบครัว
9. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มได้ผลมากสำหรับวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่แสวงหาเอกลักษณ์ของตนและต้องการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน
10. การที่นักจิตวิทยาการศึกษาได้พบปะสมาชิกหลายคนในเวลาเดียวกัน ช่วยประหยัดเวลาและเปิดโอกาสให้นักจิตวิทยาการศึกษาได้ใช้เวลาสำหรับบุคคลอื่น ๆ ได้ทั่วถึงยิ่งขึ้น

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล

1.2.1 การให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลตามทฤษฎีของวิลเลียมสัน

เอดมัน จี วิลเลียมสัน (Edmund G. Williamson) ได้พัฒนาการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล มาจาก แฟรงค์ พาร์สันส์ (Frank Parsons)

และ ดี จี แพทเทอร์สัน (D.G. Patterson) ซึ่งการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลนี้ เป็นการให้คำปรึกษาที่เน้นการวิเคราะห์สาเหตุแห่งปัญหาของผู้รับบริการ ดังนั้นการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลควรจะช่วยให้ผู้รับบริการได้ใช้ความคิดในการประเมินตนเองในด้านต่าง ๆ เป็นต้นว่า ด้านความสามารถ แรงจูงใจ และความคิดเห็นที่มีต่อตนเอง ด้วยวิธีคิดที่เป็นระบบระเบียบตามหลักวิทยาศาสตร์ (วิชรี ทรัพย์มี. 2525 : 172 - 174)

1.2.2 ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ (View of Human Nature)

นักทฤษฎี Traits - Factor เชื่อว่า ธรรมชาติของมนุษย์เป็นผู้ที่มีเหตุผล มีความสามารถในการเข้าใจตนเอง และพยายามที่จะค้นเพื่อหาจุดสมรรถภาพของตนเอง เพื่อจะได้พัฒนาความสามารถและสมรรถภาพที่มีอยู่สำหรับที่จะนำไปใช้อันที่จะก่อให้เกิดความสุขในชีวิตการทำงาน และครอบครัว แต่มนุษย์ไม่สามารถพัฒนาไปได้ตามลำพังโดยตนเอง จำเป็นต้องอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่นจึงจะประสบผลสำเร็จ

1.2.3 จุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล

จุดประสงค์หลักของการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล คือ การให้ผู้รับคำปรึกษาเปลี่ยนพฤติกรรมจากการเรียนรู้ โดยช่วยให้ผู้รับปรึกษารู้จักตระหนักในลักษณะ (Traits) และองค์ประกอบ (Factors) ของตนเอง และรู้จักแสวงหาข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมเป็นต้นว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ สังคม และช่วยให้ผู้รับปรึกษาได้เรียนรู้ว่ากระบวนการตัดสินใจเป็นขั้นตอนที่มีระบบ และกระบวนการคิดตัดสินใจแก้ปัญหาหรือวางแผนการงานอนาคตนั้นควรดำเนินการอย่างไร จึงจะเป็นการคิดวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพ (วิชรี ทรัพย์มี. 2525 : 177)

จากจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาผู้รับคำปรึกษาจะได้รู้จักวิธีที่จะทำความรู้จักตนเอง รู้จักวิธีตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิต เท่ากับการให้คำปรึกษาช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้พัฒนาตนเอง โดยการนำเหตุผล กระบวนการคิด และความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและสิ่งแวดล้อมมาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.4 ขั้นตอนของการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล

1. การวิเคราะห์ผู้รับคำปรึกษา (Analysis) เป็นการจำแนกข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้รับคำปรึกษา โดยใช้วิธีต่าง ๆ เช่น แบบทดสอบ แบบสำรวจ การสัมภาษณ์ เพื่อให้รู้ถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ และองค์ประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้รับคำปรึกษา
2. การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นการผสมผสานข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้รับคำปรึกษาเข้าด้วยกัน เพื่อทำความเข้าใจผู้รับคำปรึกษาและช่วยให้ผู้รับคำปรึกษารู้จักตนเอง
3. การวินิจฉัยปัญหา (Diagnosis) จากการวิเคราะห์ผู้รับคำปรึกษาและการสังเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้คำปรึกษาจะนำมาใช้ในการวินิจฉัยเพื่อหาสาเหตุของปัญหาว่าเกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุใด
4. การคาดคะเนพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้น (Prognosis) และเสนอแนะทางเลือกอื่น ๆ แก่ผู้รับคำปรึกษา โดยช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาตระหนักถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ
 - ก. องค์ประกอบใดเป็นสาเหตุแห่งพฤติกรรมของผู้รับคำปรึกษา
 - ข. ถ้าเหตุการณ์ยังเป็นเช่นนี้จะเกิดอะไรขึ้นบ้างในอนาคต
 - ค. จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนได้อย่างไร
5. การให้คำปรึกษาหรือการแก้ปัญหา (Counseling or Treatment) ผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษาจะร่วมกันพิจารณาว่า ควรจะเลือกสิ่งใดจึงจะเหมาะสมหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างไรจึงจะมีประสิทธิภาพ
6. การติดตามผล (Follow up) เป็นการติดตามหลังจากผู้รับคำปรึกษาได้รับคำปรึกษาแล้วได้ผลอย่างไรบ้าง ถ้าไม่ได้ผลหรือเกิดปัญหาอื่นแทรกซ้อนจะได้หาทางช่วยเหลือต่อไป

1.2.5 เทคนิคในการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล

วิธีการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล

ประกอบด้วยเทคนิคดังต่อไปนี้ คือ

1. เทคนิคการสัมภาษณ์

ขั้นตอนในการสัมภาษณ์มีดังต่อไปนี้คือ

1.1 การสร้างสัมพันธภาพกับผู้รับคำปรึกษา เพื่อให้เกิดความคุ้นเคย และความไว้วางใจในการให้ความร่วมมือกัน วางโครงการในอนาคตหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ

1.2 การส่งเสริมให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจตนเอง

1.3 การเสนอแนะหรือช่วยผู้รับคำปรึกษาได้ดำเนินการตามโครงการที่วางไว้

1.4 การส่งตัวผู้รับคำปรึกษาไปขอความช่วยเหลือเพิ่มเติมจากบุคลากรอื่นถ้าจำเป็น

2. การใช้แบบทดสอบ

การใช้แบบทดสอบจะนำไปสู่การแนะนำหรือการวางโครงการดังนี้ คือ

2.1 การให้คำแนะนำ เป็นการแนะนำโดยตรงตามความคิดเห็นของผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งใช้ต่อเมื่อผู้รับคำปรึกษายืนยันที่จะขอคำแนะนำ หรือผู้ให้คำปรึกษาเชื่อว่าการตัดสินใจของผู้รับคำปรึกษาจะนำไปสู่ความล้มเหลว

2.2 การชี้ให้เห็นแนวทางการแก้ปัญหาไปสู่ทิศทางใดจึงจะดีดำเนินการมีเช่นนี้ ผู้ให้คำปรึกษาควรให้เหตุผลให้ผู้รับคำปรึกษาเห็นผลได้ผลเสียของการตัดสินใจในแง่ต่าง ๆ

2.3 การอธิบายรายละเอียดประกอบ การตัดสินใจ เป็นการที่ผู้ให้คำปรึกษา อธิบายการวินิจฉัยข้อมูลที่ได้รับ และอธิบายว่าในกรณีของผู้รับคำปรึกษา มีวิธีใดที่จะเป็นวิธีที่เขาจะตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด วิธีนี้ผู้ให้คำปรึกษาควรกระทำมากที่สุด

3. การให้ข้อมูล

เบรย์ฟิลด์ (Brayfield. 1960 : 212 - 220) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการให้ข้อมูลในระหว่างการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล ดังต่อไปนี้

3.1 เป็นการให้ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ระหว่างสิ่งที่ ก้ำกึ่งกัน หรือเพื่อเป็นการให้คำปรึกษาได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ อย่างถูกต้อง

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาจะให้ข้อมูลด้านต่าง ๆ แก่ผู้รับคำปรึกษาเพื่อผู้รับคำปรึกษาจะได้นำไปใช้ประกอบการตัดสินใจใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.3 เป็นการให้ข้อมูลเพื่อกระตุ้นผู้รับคำปรึกษาได้พิจารณาเลือกสิ่งต่าง ๆ จนกระทั่งผู้รับคำปรึกษาสามารถเลือกสิ่งต่าง ๆ ได้

จากวิธีการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงคิดว่า การให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ให้คำปรึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ได้ ทั้งนี้เพราะจะมีส่วนช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจศึกษาได้ตรงกับความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพของนักเรียน นอกจากนี้แล้ว การที่นักเรียนจะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสาขาใดก็ตาม นักเรียนควรจะได้รับ的帮助เหลือให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และเกี่ยวกับสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนนำความรู้ทั้งสองอย่างมาสัมพันธ์กัน และเตรียมตัวเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.3.1 งานวิจัยต่างประเทศ

แซมมวอวิช (Samulewicz. 1975 : 2645 - A) ได้ทำการศึกษาวิจัยโดยการทดลองให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแก่นักเรียนที่มีปัญหาด้านการปรับตัว พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์วิจัยมโนภาพแห่งตน และการปรับตัวพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองมีความแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เฮาเวิร์ด และ ซิมเพอร์ (สปรียา อิศรางกูร ณ อยุธยา. 2523 : 17 ; อ้างอิงมาจาก Howard and Zimpfer. n.d.) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับเด็กนักเรียนชั้นประถมต้น พบว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ช่วยพัฒนาให้มีการเรียนรู้เรื่องอารมณ์ ความรู้สึก ช่วยเพิ่มพูนการปรับตัวทางสังคมเปลี่ยนทัศนคติต่อโรงเรียนให้ดีขึ้น

บาร์นส์ (Barnes. 1977 : 5920 - A) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมต้น ชาวเม็กซิกัน และชาวอเมริกัน จำนวน 58 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 29 คน ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลอง ซึ่งได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีผลการเรียนดีขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม

1.3.2 งานวิจัยในประเทศ

มาลี วงษ์แก้ว (2526 : 35) ได้ทำการศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2525 จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 10 คน พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองซึ่งได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อารีรักษ์ โพธิวัฒน์ (2533 : 122) ได้ทำการศึกษาทดลองเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลที่มีต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลำปอย จังหวัดศรีสะเกษ ผลปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีการปรับตัวทางสังคมดีกว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม พบว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ สามารถช่วยลดปัญหาและพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างได้ผล เช่น ความวิตกกังวลด้านการเรียน ด้านการปรับตัว พัฒนาทัศนคติในการเรียน พัฒนาการยอมรับตนเอง ดังนั้น ผู้วิจัยคาดว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มน่าจะเป็นวิธีการที่นำมาใช้ในการพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว

2.1.1 ความหมายของชุดการแนะแนว

ชุดการแนะแนว เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ใช้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการแนะแนว ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของชุดการแนะแนว ดังต่อไปนี้

วิลาวลัย บุญวัฒน์ (2532 : 8) กล่าวว่า ชุดการแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ โดยจัดหาสื่อการสอนแบบประสม ได้แก่ วีดิโอเทป ภาพประกอบ เอกสารและใช้กระบวนการกลุ่มประกอบการสอน

ปิยะวัฒน์ ศรีสมบัติ (2533 : 6) กล่าวว่า ชุดการแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการสอนพฤติกรรมประชาธิปไตย ประกอบด้วย คู่มือครูและโปรแกรม กิจกรรม ซึ่งใช้วิธีการต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติและการอภิปราย พร้อมทั้งมีอุปกรณ์การสอนที่ใช้เป็นสื่อประสม ได้แก่ วีดิโอเทป สไลด์ รูปภาพ และกรณีตัวอย่าง เพื่อช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ และพฤติกรรมตามเป้าหมาย นอกจากนี้

ดาระณี พัฒนศักดิ์ปัญญา (2533 : 7) และเบญจวรรณ ศรีสุริยกานนท์ (2534 : 6) ได้ให้ความหมาย ชุดการแนะแนวว่า หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อใช้ในการสอนเรื่องแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งประกอบด้วย

1. คู่มือครู ประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้และเครื่องมือวัด โดยใช้แบบสอบถามวัดแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. โปรแกรมกิจกรรม เรื่องแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งประกอบด้วยชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์ และการประเมินผล

ธีระ ทัตยยุทธยรรยง (2533 : 6) กล่าวว่า ชุดการแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ คู่มือครู และโปรแกรมกิจกรรม โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ได้แก่ กระบวนการกลุ่ม การรายงานบุคคล และการรายงานเป็นรายกลุ่ม พร้อมทั้งมีอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบ ได้แก่ วีดีทัศน์ แผนภูมิ แผ่นโปสเตอร์ และจากมติของที่ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ในครั้งที่ 5/2531 ประจําภาคต้นปีการศึกษา 2531 ลงวันที่ 27 กันยายน 2531 ในวาระที่ 3 ให้ข้อสรุปว่า "ชุดการแนะแนวควรจะต้องมีรายละเอียดดังนี้

1. คู่มือครู ซึ่งประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้ และเครื่องมือวัด เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม เป็นต้น

2. โปรแกรมกิจกรรมเรื่อง ... ซึ่งประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ และการประเมิน

นอกจากนี้ยังมีส่วนให้ความหมายเกี่ยวกับชุดแนะแนวอาชีพ ไว้ดังต่อไปนี้

ปริญดา บุญศิลาเลิศ (2520 : 6) ให้ความหมายว่า ชุดการแนะแนวอาชีพ หมายถึง กระบวนการแนะแนวอาชีพ ประกอบด้วย วิธีการ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบเพื่อ

ทดลองใช้ในการเลือกอาชีพของนักเรียน ส่วน ฤทธา จันทรวิภาค (2527 : 5) กล่าวว่า ชุดแนะแนวอาชีพ คือ เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นการสร้างค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับงานอาชีพที่สนใจ เป็นการเตรียมเยาวชนให้ออกไปสู่โลกของงานอาชีพ

สมปอง สุขสงครามกิติ (2530 : 5) กล่าวว่า ชุดการแนะแนวอาชีพ หมายถึง ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย กิจกรรมต่าง ๆ อาทิ กระบวนการกลุ่ม การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ และอุปกรณ์ต่าง ๆ

จากความหมายของชุดการแนะแนวดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ชุดการแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ ซึ่งใช้วิธีการต่าง ๆ รวมทั้งมีอุปกรณ์การสอน ใช้เป็นสื่อประสม ชุดการแนะแนวมีรายละเอียดดังนี้ คู่มือครู ประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีใช้ และเครื่องมือวัด ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบทดสอบ โปรแกรมกิจกรรม ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์ และการประเมินผล

2.1.2 การใช้ชุดการแนะแนว

การใช้ชุดการแนะแนว สามารถใช้เป็นชุดการสอน และพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายของการใช้ชุดการแนะแนวดังนี้

ดาระณี พัฒนศักดิ์ภิญโญ (2533 : 9) ได้กล่าวว่า การสอนโดยการใช้ชุดการแนะแนว หมายถึง วิธีการที่ทาให้นักเรียนในกลุ่มทดลองเกิดการเรียนรู้ในการพัฒนาแรงจูงใจ ฝัสมัทธิทางการเรียน โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วยคู่มือครู และโปรแกรมการสอน โดยวิธีต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม การได้วาทิ การด้วอย่าง สถานการณ์จำลองบทบาทสมมติ การอภิปราย พร้อมทั้งอุปกรณ์การสอนที่ใช้เป็นสื่อประสม ได้แก่ สไลด์ แผ่นภาพ เทปบันทึกภาพ เทปเพลง บัตรคำ บทลำน้า

ปิยะรัตน์ ศรีสมบัติ (2533 : 7) กล่าวว่า การสอนโดยใช้ชุดการแนะแนว หมายถึง การสอนนักเรียนในกลุ่มทดลองโดยใช้ชุดการแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อให้เกิดพฤติกรรมประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะการสอนด้วยชุดการแนะแนว มุ่งให้ประสบการณ์ตรงกับนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ และการอภิปราย พร้อมทั้งมีอุปกรณ์การสอนที่ใช้เป็นสื่อประสม อาทิ เช่น วีดีโอเทป สไลด์

รูปภาพ และกรณีตัวอย่าง จึงช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ แล้วเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น

เบญจวรรณ ศรีสุริยกานนท์ (2534 : 6) กล่าวว่า การใช้ชุดการแนะแนว หมายถึง วิธีการที่ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในการทำงานกลุ่ม โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นซึ่งประกอบด้วย คู่มือครู และโปรแกรมการสอน โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ การอภิปราย และเกม พร้อมทั้งอุปกรณ์ที่เป็นสื่อประสม ได้แก่ แผนภาพ บัตรคำ เทปเพลง และวีดีโอเทป การใช้ชุดการแนะแนวแต่ละครั้ง ใช้วิธีการและอุปกรณ์การสอนบางอย่างเท่านั้น ใช้หมุนเวียนสลับกันจนครบทุกวิธีการ และครบทุกอุปกรณ์การสอน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การใช้ชุดการแนะแนว หมายถึง วิธีที่ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ ซึ่งใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การอภิปราย กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง เกม การได้ว่าการทำงานเป็นกลุ่ม ตัวแบบ โดยใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นสื่อประสมได้แก่ วีดีโอเทป สไลด์ รูปภาพ จุลสาร แผ่นโปสเตอร์ เทปเพลง บัตรคำ บทสนทนา และในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยให้ความหมาย การใช้ชุดการแนะแนว หมายถึง วิธีที่ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบเกี่ยวกับเรื่องกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ พร้อมทั้งมีอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อประกอบ ได้แก่ วิดีทัศน์ และเอกสาร

2.1.3 เทคนิคการสอนแนะแนว

ประเสริฐ วิเศษกิจ (2524 : 2) ได้เสนอแนะวิธีการสอนแนะแนวไว้ดังนี้

1. การบรรยายเนื้อหาและสาระสำคัญต่าง ๆ ตามหัวข้อที่เรียนในแต่ละครั้ง
2. ใช้เกม การละเล่นต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและมีความคิดกว้างไกลขึ้น
3. การอภิปรายและการได้ว่าการ
4. การแสดงบทบาทสมมติ
5. การให้ชมภาพยนตร์ สไลด์

6. การปฏิบัติหรือเลียนแบบความจริง เช่น การฝึกสัมภาษณ์บุคคลในอาชีพต่าง ๆ

7. การรายงานทั้งรายบุคคลและรายงานกลุ่ม

8. การใช้เทคนิคกิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ

จาเนียร์ ช่วงโชติ (2527 : 118 - 120) ได้เสนอเทคนิคการสอนแนะแนวดังนี้

1. จัดบรรยากาศให้เป็นกันเอง ให้นักเรียนรู้สึกอิสระ สบายใจในการแสดงออก

2. กระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกมากที่สุด ทั้งด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าในการพูด และความรู้สึกที่ต้องการระบายออก

3. เปิดโอกาส กระตุ้น และยั่วเยาให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้การแก้ปัญหาและปฏิบัติร่วมกันให้มากที่สุด

4. กระตุ้นและยั่วเยาให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดโปรแกรมต่าง ๆ และมอบความรับผิดชอบให้ทำงานในกิจกรรมนั้น ๆ ตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ

5. ไม่ควรอย่างยิ่งในการสอนแบบปฐกถา โดยครูพูดคนเดียวแล้วให้นักเรียนจด

6. ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เรียนรู้หน้าที่ของตน มีการช่วยเหลือกัน มีความพยายามจะเข้าใจกัน ให้ความร่วมมือกัน เห็นอกเห็นใจกัน เรียนรู้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

7. มีการนำเอาหลักของกระบวนการกลุ่ม หรือกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (Group Process) ตลอดจนเทคนิคการสอนต่าง ๆ รวมถึงการนำเกมทางจิตวิทยาเข้ามาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น ตลอดจนได้ปลูกฝังนิสัย เจตคติและจริยธรรมต่าง ๆ ด้วย

8. การสอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นคว้าด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่ม

จากเอกสารที่กล่าวมาข้างต้นเป็นรายละเอียดที่ช่วยให้ผู้วิจัยได้แนวทางการสร้างชุดการแนะแนวในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งชุดการแนะแนวจะประกอบไปด้วยเทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ และสื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบด้วย วัสดุทัศน เอกสาร โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในการสร้างชุดการแนะแนวครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอนเพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างชุดการแนะแนว ดังนี้

2.1.4 ความหมายของชุดการสอน

วาสนา ชาวหา (2522 : 55) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง การใช้สื่อประสมเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้อย่างกว้างขวาง และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้โดยจัดเป็นชุดในลักษณะของหรือกล่อง

ฮุสตัน และคนอื่น ๆ (Houston and others. 1972 : 10 - 15) กล่าวว่า ชุดการสอนจะมีรูปแบบต่าง ๆ กันออกไป แต่ต้องประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ 5 ส่วน คือ คำชี้แจง จุดมุ่งหมาย การประเมินผลเบื้องต้น การกำหนดกิจกรรม และการประเมินผลครั้งสุดท้าย

ฮาววอลล์ (Howall. 1973 : 127) อธิบายว่า ชุดการสอนจะต้องประกอบด้วย จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาและกิจกรรม หรือวิธีการที่ทำให้นักเรียนบรรลุพฤติกรรมขั้นสุดท้ายและวิธีวัดผลความก้าวหน้าของนักเรียนตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

จากความหมายของชุดการสอนดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ชุดการสอน หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสมที่สอดคล้องกับวิชา หน่วยการสอน หัวเรื่องวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหา และประสบการณ์ที่จัดให้ในแต่ละหน่วย ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมตามเป้าหมาย

2.1.5 แนวคิดในการผลิตชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา ลินสกุล (2521 : 103 - 135) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการผลิตชุดการสอน ดังต่อไปนี้

1. การพยายามเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนไปจากเดิมที่ครูเคยยึดเป็นหลักมาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน ด้วยการใช้ความรู้จากสื่อการสอนแบบต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ การนำสื่อมาใช้ให้ตรงกับเนื้อหา ประสบการณ์ในหน่วยการสอนของวิชาต่าง ๆ ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง หรือเรียนร่วมกับกลุ่มจากชุดการสอนนี้ ผู้สอนจะช่วยเหลือชี้แจงแนวทางให้เมื่อผู้เรียนมีปัญหา
2. การใช้สัตทัศนูปกรณ์ เป็นการใช้สื่อการสอน เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการกิจกรรมต่าง ๆ

3. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน แสดงความคิดเห็น และตัดสินใจเอง นักเรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ฝึกการรับฟัง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

4. กระบวนการเรียนรู้ เป็นการนำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนประกอบกิจกรรมร่วมกัน

5. การจัดสภาพการเรียนรู้ เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วม กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทราบผลการตัดสินใจหรือการทำงานของตนเองว่าผิดหรือถูกได้ทันที มีการเสริมแรงทางบวก อันจะทำให้เกิดพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก และนักเรียนได้เรียนรู้ไปทีละขั้นตาม ความสามารถและความสนใจของนักเรียน

2.1.6 การสร้างชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521 : 89 - 91) กล่าวว่า การนำวัสดุ อุปกรณ์ (เครื่องมือ) และวิธีการ (กิจกรรม) มาช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้สื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยการจัดสื่อการสอน ให้อยู่ในรูปของชุดการสอน การใช้สื่อการสอนมีหลักเกณฑ์ วิธีการสร้างดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหา และประสบการณ์
2. กำหนดหน่วยการสอน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยการสอน
3. กำหนดหัวเรื่อง
4. กำหนดมโนทัศน์และหลักการ จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปแนวความคิด สาระและหลักเกณฑ์สำคัญเอาไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหา มาสอน ให้อสอดคล้องกัน
5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาเรื่อง เป็นวัตถุประสงค์ทั่วไป และเชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทุกครั้ง
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้อสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็นแนวทางการเลือกและผลิตสื่อการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ทำให้ ผู้เรียนปฏิบัติ

7. กำหนดแบบประเมิน ต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้แบบสอบเกณฑ์ (Criterion Test) เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว นักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

8. เลือกและผลิตสื่อการสอนให้สอดคล้องกับหัวเรื่องและจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมแยกไว้เป็นหมวดหมู่ตามลำดับหัวเรื่อง

9. ทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอน โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมบรรลุผล

10. นำชุดการสอนไปใช้

จะเห็นว่า การสร้างชุดการสอนเป็นการนำเอาวัสดุอุปกรณ์ และวิธีการต่าง ๆ ที่มีลักษณะเป็นสื่อประสมมาจัดให้เป็นระบบ ให้สอดคล้องกับเนื้อหา มีการทดสอบประสิทธิภาพก่อนนำมาใช้ เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ จากเอกสารเกี่ยวข้องกับชุดการสอนดังกล่าว ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางในการสร้างชุดแนะแนวมีลักษณะใช้สื่อประสม และเมื่อสร้างชุดแนะแนวเสร็จแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบก่อนนำไปทดลองใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้อีกครั้งหนึ่ง

2.1.7 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สินสกุล
(2521 : 134) ได้กล่าวถึง การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนไว้ดังนี้

การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน หมายถึง การนำชุดการสอนไปทดลองใช้เพื่อปรับปรุง แล้วนำไปสอนจริง นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เสร็จแล้วจึงผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน มีความจำเป็นด้วยเหตุผลหลายประการ คือ

1. เป็นการประกันคุณภาพของชุดการสอนว่าอยู่ในขั้นสูงเหมาะสมที่จะผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการหาประสิทธิภาพก่อน เมื่อผลิตออกมาใช้ประโยชน์ได้ไม่ดี ต้องทำใหม่เป็นการสิ้นเปลือง เวลา แรงงานและเงินทอง

2. ชุดการสอนจะทำหน้าที่สอน ควรสร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมตามที่มุ่งหวัง บางครั้งต้องช่วยครูสอน บางครั้งต้องสอนแทนครู ดังนั้น ก่อนนำ

ชุดการสอนไปใช้ ครูจึงเชื่อมั่นว่า ชุดการสอนนั้นควรมีประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้จริง การหาประสิทธิภาพตามลำดับขั้น จะช่วยให้เราได้ชุดการสอนที่มีคุณค่าทาง การสอนจริง ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. การทดสอบประสิทธิภาพ ทำให้ผู้ผลิตมั่นใจได้ว่า เนื้อหาที่บรรจุลงในชุด การสอนเหมาะสม ง่ายต่อการเข้าใจ อันจะช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้น เป็นการประหยัดสมอง แรงงาน เวลา เงินทอง ในการเตรียมต้นฉบับ

สรุปได้ว่า การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะผู้ผลิต จะได้ทราบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมานั้น มีคุณค่าควรแก่การนำไปใช้ อีกทั้งทำให้ทราบแนวทางที่จะ ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพสูง

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว

วิลาวัลย์ บุญวัฒน์ (2532 : 56) ทดลองใช้ชุดการแนะแนวกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 55 คน ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

วลัยลักษณ์ ภักดีพล (2533 : 40) ได้ทดลองใช้ชุดการแนะแนวกับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิจิตรวิทยา กรุงเทพมหานคร จำนวน 16 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีพฤติกรรมความไม่ประมาทในการเรียนของนักเรียน สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ธีระ ชัยยุทธยรรยง (2533 : 60) ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนว ที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี จำนวน 254 คน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุด การแนะแนวมีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดการแนะแนวดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การใช้ชุดการแนะแนวสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ พัฒนาพฤติกรรม

ความไม่ประมาทในการเรียน พัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศได้สูงขึ้นกว่าการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยจึงคิดว่า ชุดการแนะแนวเป็นเครื่องมือที่น่าจะนำมาใช้ในการพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ

3.1.1 ความหมายของการตัดสินใจ

วุฒิชัย จามงค์ (2523 : 3) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจว่าเป็นกระบวนการเลือกในระหว่างทางเลือกต่าง ๆ ซึ่งเป็นไปตามลำดับขั้นตอนในอันที่จะเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งสำหรับนำไปปฏิบัติ

แพทเทอร์สัน (Patterson. 1980 : 107) ได้ให้ความหมายว่าการตัดสินใจ หมายถึง การที่บุคคลเข้าไปสู่การเสี่ยง โดยมีการรวบรวมและประเมินข้อมูล มีทางเลือกหลายทางและมีสิ่งประกอบอื่น ๆ ที่สำคัญ อันนำไปสู่การตัดสินใจเลือก

มาร์รีเนอร์ (สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ. 2529 : 5 ; อ้างอิงมาจาก Marriner. n.d.) ให้ความหมายของการตัดสินใจว่า เป็นกระบวนการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์อย่างหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน การพิจารณาปัญหา การพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ การตัดสินใจเลือกทางเลือก การนำทางเลือกไปปฏิบัติ และการติดตามประเมินผลในความหมายนี้ การตัดสินใจเป็นการเลือกหนทางปฏิบัติที่ได้จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อตกลงใจ การตัดสินใจต้องอาศัยดุลพินิจของผู้ตัดสินใจ หลังการตัดสินใจต้องมีการสั่งการเพื่อให้เกิดการนำไปปฏิบัติจริง นอกจากนี้ การตัดสินใจยังเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอการตัดสินใจย่อมเปลี่ยนแปลงเช่นกัน ถ้าข้อมูลที่ได้มานั้นยังคลาดเคลื่อนไม่ทันสมัย

จึงสรุปได้ว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล เลือกแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม หรือพอใจเพื่อจะได้นำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ทรัพยากรและบุคคล จากความหมายดังกล่าวสามารถจำแนกองค์ประกอบที่สำคัญของการตัดสินใจได้ 3 ประการคือ

1. การตัดสินใจต้องมีทางเลือกและวิธีการเลือกที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น ต้องมีมากกว่าหนึ่งทางเลือก
2. การตัดสินใจต้องมีจุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์อย่างใด อย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่ต้องการบรรลุ
3. การตัดสินใจเป็นเรื่องของกระบวนการใช้ความคิด ให้เหตุผลและความพอใจ เป็นเกณฑ์ในการประเมินทางเลือก หลักเกณฑ์ในการประเมินทางเลือกคือ ความสามารถในการสนองตอบต่อวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

3.1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจ

ไซมอน (Simon. 1976 : 241) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความมีเหตุผลในการตัดสินใจไว้ว่า ในความเป็นจริง การตัดสินใจที่มีเหตุผลสมบูรณ์ที่สุดนั้นมักจะไม่เกิดขึ้น เนื่องจากผู้ทำการตัดสินใจมักมีข้อจำกัดในเรื่องความรู้ ความสามารถ ตลอดจนข้อจำกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังมี ค่านิยมในตัวผู้ตัดสินใจเป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำการตัดสินใจเอนเอียงไปทางใดก็ได้ ไซมอนจึงเห็นว่า การแก้ปัญหาต่าง ๆ ทางการบริหารไม่อาจหวังผลเลิศได้เสมอไปเหมือนกับการตัดสินใจแก้ปัญหาอื่น ๆ เหตุนี้การตัดสินใจจึงเกี่ยวกับการเลือกทางและปฏิบัติตามทางเลือกที่เห็นว่าน่าจะได้ผล "เป็นที่น่าพอใจ" เสียส่วนใหญ

ทอลเบิร์ต (สุภาวดี บุญวงศ์. 2528 : 138 - 139 ; อ้างอิงมาจาก Tolbert. 1974) ทฤษฎีการตัดสินใจเป็นทฤษฎีที่แสดงถึงวงจรกระบวนการตัดสินใจโดยเริ่มจากจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ และเมื่อบุคคลมีความประสงค์ที่ต้องการจะตัดสินใจ บุคคลนั้นก็ประสงค์จะได้รับข้อเสนอ โดยเขาจะรวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการตัดสินใจของเขา ต่อจากนั้นบุคคลก็จะพิจารณาข้อมูลที่ได้รับและพยายามนำประยุต์ให้สอดคล้องกับการเลือกพิจารณาความเป็นไปได้ของทางเลือก สำหรับการทำนายผลอาจจะขึ้นกับความสำเร็จของประสบการณ์ในอดีต และระดับความปรารถนาของบุคคลนั้น ซึ่งการทำนายผลจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับสิ่ง 2 ประการ คือ ข้อมูลที่รวบรวมได้และน้ำหนักในการคาดคะเนอย่างเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม

สำหรับลำดับขั้นต่อไปเป็นระบบค่านิยม ในขั้นนี้บุคคลจะพิจารณาถึงผลที่ปรารถนาเขาจะเปรียบเทียบผลที่ได้รับกับลำดับขั้นของค่านิยม เช่น ถ้าเขาเลือกวิชาชีพนี้เพื่อต้องการเงินเดือนมาก

หรือคาดได้ว่าเราสามารถเรียนจบในสาขาวิชานี้ได้และจะมีโอกาสศึกษาต่อ เราอาจจะต้องตั้งคำถามว่า ค่านิยมสูงสุดของเขานั้นคืออะไร ทั้งนี้ เพื่อให้การตัดสินใจเลือกของเขาเหมาะสมยิ่งขึ้น

ส่วนขั้นสุดท้ายเป็นการประเมินผลและการตัดสินใจเลือก ซึ่งจะเป็นผลจากการตัดสินใจได้ในครั้งนั้น โดยได้ผลที่ได้รับเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและข้อมูล หรือตัดสินใจที่จะสำรวจต่อไป โดยวางแผนสำรวจให้ได้ข้อมูลใหม่ เพื่อการตัดสินใจครั้งต่อไป

สรุปวงจรกระบวนการตัดสินใจประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้คือ

1. จุดมุ่งหมาย บุคคลต้องการตัดสินใจเมื่อมีทางเลือกอย่างน้อย 2 ทาง
2. ข้อเสนอแนะ บุคคลจะต้องค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับทางเลือกนั้น ๆ
3. ความเป็นไปได้ โดยจะต้องค้นหาความเป็นไปได้ทั้งหมดของกิจกรรม
4. ความเป็นไปได้ของผลที่ได้รับโดยจะต้องตรวจสอบลำดับความเป็นไปได้ในแต่ละ

ทางเลือก

5. ความน่าจะเป็นของผลที่ได้รับโดยการทนายความน่าจะเป็นจริงของแต่ละระดับ
6. ค่านิยมโดยการประเมินความต้องการของบุคคลแต่ละระดับ
7. การประเมินผล โดยการประเมินความเหมาะสมและเลือกตัดสินใจ
8. การตัดสินใจ มีการตัดสินใจ ซึ่งอาจจะเป็น
 - 8.1 การตัดสินใจสิ้นสุดลง
 - 8.2 การค้นหาข้อเสนอแนะใหม่

ทฤษฎีพฤติกรรมการตัดสินใจ ซึ่งไซมอน และคนอื่น ๆ (Simon and others. n.d.) ให้แนวคิดว่า ความสามารถของมนุษย์ในการแก้ปัญหาที่มีน้อยมาก เมื่อเทียบกับปัญหาที่ต้องแก้ไขอย่างมีเหตุผล ฉะนั้นการตัดสินใจของคนนั้นจะต้องอยู่ในสภาพที่มีข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ และไม่สามารถหาทางเลือก รวมทั้งไม่สามารถประเมินทางเลือกทุกทางได้ และไม่สามารถบอกได้ว่าทางเลือกใดจะให้ประโยชน์สูงสุด เพราะมีข้อจำกัดทางการทำให้เหตุผล ด้วยเหตุนี้คนจึงประเมินทางเลือกต่าง ๆ ไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งมีทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งที่พอใจและยอมรับได้

3.1.3 ประเภทของตัดสินใจ

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2528 : 28) ได้แบ่งประเภทการตัดสินใจไว้ดังนี้

1. การตัดสินใจที่ผลลัพธ์เป็นที่รู้เด่นชัด (Decisions with Centrainty)
2. การตัดสินใจที่มีการเสี่ยงที่หาคำนวณได้ (Decisions with Measured Risk) ในการนี้ผลลัพธ์อาจไม่แน่นอนเหมือนในข้อแรก แต่พอจะคาดคะเนโดยใช้หลักความน่าจะเป็นมาพิจารณาประกอบ
3. การตัดสินใจผลลัพธ์ไม่เป็นที่รู้ (Decisions with Uncentrainty) ในการเลือกตัดสินใจแต่ละทางนั้นไม่สามารถคาดเดาว่าผลลัพธ์จะออกมาอย่างไร ฉะนั้น ผู้ที่จะทำการตัดสินใจ จะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถทางสถิติปัญหา การประเมิน และมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ด้วย

3.1.4 กลยุทธ์การตัดสินใจ

จากการศึกษาของ ดิงค์เลจ (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2528 : 45 ; อ้างอิงมาจาก Dinklage. 1977) เกี่ยวกับรูปแบบการตัดสินใจพบว่า "กลยุทธ์การวางแผนอย่างรอบคอบ" เป็นวิธีการของการตัดสินใจที่ดีที่สุด ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 "ระบุปัญหาว่าคืออะไร บุคคลจะต้องทราบว่าเขาจะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใด จะต้องตระหนักว่าตนมีสิ่งที่จะต้องคิดตัดสินใจ ซึ่งถือว่าเป็นขั้นที่สำคัญที่สุด

ขั้นที่ 2 "การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์" จะต้องเป็นข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจ บุคคลต้องรู้ศิลปะแห่งการเข้าใจข้อมูลว่าอะไรเกี่ยวข้องกับตัดสินใจของเขา แหล่งของข้อมูลจะได้มาจากไหนจะได้ข้อมูลมาอย่างไร ข้อมูลบางชนิดต้องแสวงหาจากภายใน

ขั้นที่ 3 "รู้จักทางเลือกที่มีอยู่" จากการรวบรวมข้อมูลข้อที่ 2 อาจทำให้บุคคลมองเห็นทางเลือกมากขึ้น ถ้าทางเลือกไม่มาก เขาจะใช้ความคิดถึงทางเลือกอื่นที่น่าจะเป็นไปได้ มาพิจารณาประกอบเมื่อได้ทางเลือกพอสมควรแล้ว ก็เขียนทางเลือกลงกระดาษ

ขั้นที่ 4 "ซึ่งนักทักตัวเลือกแต่ละตัว" บุคคลพิจารณาว่าทางเลือกแต่ละทางมีผลดีผลเสียอย่างไรต่อชีวิตของเขา

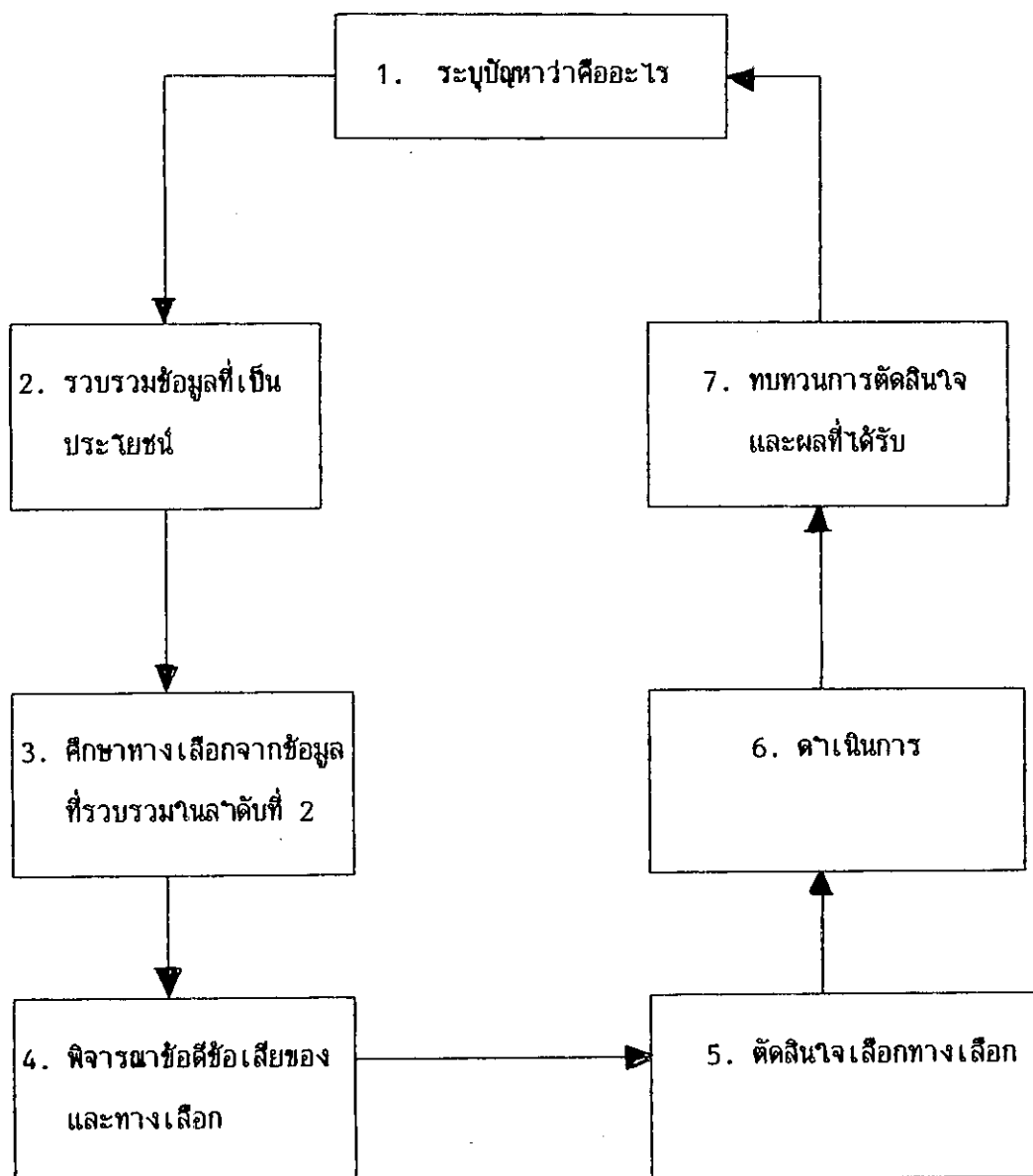
ขั้นที่ 5 "การตัดสินใจเลือก" เมื่อบุคคลทำขั้นที่ 4 เรียบร้อยแล้ว เขาก็พร้อมที่จะตัดสินใจเลือก ส่วนใหญ่จะเป็นตัวเลือกที่เขียนไว้ในขั้นที่ 4 นั้นเอง ซึ่งเขาอาจเลือกมากกว่า 1 อันดับ ถ้าทางเลือกนั้นเป็นความต้องการของเขา

ขั้นที่ 6 "การดำเนินการ" เมื่อตัดสินใจว่าจะทำอะไรเรียบร้อยแล้ว บุคคลก็พร้อมที่จะดำเนินการตามที่ได้ตัดสินใจไว้ในขั้นที่ 5

ขั้นที่ 7 "การทบทวนการตัดสินใจและผลที่ได้รับ" เมื่อปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจแล้ว บุคคลจะพบว่า การตัดสินใจของเขาจะสามารถช่วยแก้ปัญหาขั้นที่ 1 หรือไม่ ถ้าผลการตัดสินใจสามารถช่วยแก้ปัญหาได้ เขาจะยึดการตัดสินใจนั้น แต่ถ้าไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาได้ ก็จะต้องเริ่มกระบวนการใหม่

การตัดสินใจของคนเราแต่ละครั้งไม่ว่าเรื่องเล็กเรื่องใหญ่ก็ตาม ย่อมต้องเป็นไปตามกระบวนการอย่างเดียวกันทั้งสิ้น แต่จะใช้เวลามากน้อยต่างกันบางขั้นตอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทักษะและความสามารถของบุคคลเป็นสำคัญ (จางค์ แยมพลายแซ. 2529 : 25 - 26) เมื่อบุคคลเผชิญกับสถานการณ์ที่จะต้องแก้ปัญหาโดยจับพลันทันทีหรือไม่ก็ตาม ขั้นตอนสำคัญก่อนเริ่มเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจก็คือ บุคคลนั้นจะต้องมีสติสัมปชัญญะที่มั่นคงไม่ตื่นตระหนกต่อเหตุการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ พร้อมกันนั้นจะต้องจัดอคติหรือความลำเอียง (รัก โลภ โกรธ หลง) ออกจากจิตใจให้หมดเสียก่อน แล้วจึงเริ่มปฏิบัติตามขั้นตอนของการกระบวนการตัดสินใจอย่างถูกต้องเหมาะสม

จากเอกสารความหมายและแนวคิดของทฤษฎีการตัดสินใจ สามารถสรุปได้ว่า บุคคลที่มีทักษะและประสบการณ์ในการคิดอย่างมีเหตุผลมีขั้นตอน มีการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบเท่านั้น จึงจะสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติต่อปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ดังนั้น การฝึกให้เด็กรู้จักคิดและตัดสินใจโดยใช้เหตุผลจึงเป็นสิ่งเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

ภาพประกอบ 1 รูปแบบกลยุทธ์การตัดสินใจ โดยการวางแผนอย่างรอบคอบ
(นวลศิริ เบาเรหิตย์. 2528 : 45 ; อ้างอิงมาจาก Dinklage. 1977)

✓ 3.1.5 การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

จินตนา จันทร์โคตร (2531 : 20) ได้อธิบายว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล เพื่อศึกษาปัญหาและเลือกแนวทางปฏิบัติที่จะสามารถแก้ปัญหาและนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ การพิจารณาปัญหา การพิจารณาทางเลือกตัดสินใจเพื่อนำไปปฏิบัติและติดตามผล ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ 2520 ที่ได้ระบุว่า การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการสร้างกำลังคนในชาติเพื่อพัฒนาความเจริญของงานทางด้านสติปัญญา เพื่อพัฒนาคนให้มีจริยธรรม คุณธรรมเพื่อสามารถดำเนินชีวิต อันมีคุณค่าแก่บุคคล สังคม และประเทศชาติ

จากความหมายดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล เพื่อศึกษาปัญหาที่นักเรียนพบและเลือกแนวทางปฏิบัติที่สามารถแก้ปัญหาและนำไปสู่เป้าหมายที่นักเรียนตั้งไว้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

3.1.6 องค์ประกอบของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาอย่างเหมาะสมนั้น ผู้ที่จะศึกษาควรตระหนักในประเด็นที่สำคัญดังต่อไปนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2536 : 4)

1. มองตนเองอย่างรู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับโลกของตน บุคคลจะต้องรู้จักวิเคราะห์ และสำรวจตนเอง พิจารณาลักษณะรวม ๆ ของตนเองทุกแง่มุม จนเกิดความเข้าใจและรู้ในข้อดีข้อเสีย ข้อบกพร่องอย่างแท้จริงเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1.1 อุบนิสัยและบุคลิกภาพ คือลักษณะและคุณสมบัติทางร่างกายและจิตใจ ได้แก่ รูปร่าง หน้าตา กริยาท่าทาง การแสดงออกทางไหวพริบ ความเชื่อมั่น ความมั่นคงทางอารมณ์ รวมทั้งรู้จักทักษะ ความสามารถพิเศษ ความถนัด ความสนใจ และค่านิยมของตนเอง

1.2 สุขภาพอนามัยและลักษณะทางร่างกาย ได้แก่ ความแข็งแรง อ่อนแอ โรคประจำตัว ความสูง น้ำหนัก ความผิดปกติของสายตา ฯลฯ

2. เป้าหมายของชีวิต บุคคลควรจะรู้ว่าเขาต้องการทำอะไรกับชีวิตของเขา การวางเป้าหมายของชีวิตจะต้องอยู่บนรากฐานของความเป็นจริงของแต่ละบุคคล

3. มองการศึกษอย่างรู้จักโลกของการศึกษา คือการรู้จักแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา หลักสูตรและสาขาวิชาเรียน ระยะเวลาเรียน คุณสมบัติเฉพาะแต่ละสาขา ค่าใช้จ่ายในการศึกษา รวมทั้งวุฒิที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา

4. ตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออย่างชาญฉลาด ในขั้นนี้เป็นการผนึกความคิดและประสานสัมพันธ์ระหว่างตนเอง ข้อมูลทางการศึกษา โดยพิจารณาจากข้อ 1 - 3 ประกอบการตัดสินใจให้เหมาะสมกับตนเอง และความเป็นไปได้ให้มากที่สุด

สำหรับการเลือกสาขาวิชาเรียนให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเองนั้น ผู้ที่จะศึกษาต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับบุคลิกภาพของแต่ละคน เนื่องจากบุคคลแต่ละคน ย่อมมีบุคลิกภาพที่ต่างกัน แต่ละคนจะมีลักษณะที่เฉพาะของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นรูปร่าง หน้าตา ผิวพรรณ หรือนิสัยใจคอ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 20 ; อ้างอิงมาจาก เจลลียว บุรีภักดิ์. 2512 : 2) และ เจลลียว บุรีภักดิ์ ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า "บุคลิกภาพคือลักษณะส่วนรวมของบุคคล ซึ่งปรากฏทางร่างกาย นิสัยใจคอ ความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมที่อาจจะมองเห็นได้ชัด จนกระทั่งพฤติกรรมหรือความรู้สึกนึกคิดที่มองเห็นได้ยาก" ซึ่งลักษณะบุคลิกภาพเฉพาะแต่ละคนนั้นหากบุคคลรู้และเข้าใจ บุคลิกภาพของตนจะสามารถมองตนได้ตามสภาพความเป็นจริง ย่อมช่วยให้บุคคลตัดสินใจเลือกแนวทางชีวิต การศึกษา และอาชีพได้อย่างสอดคล้องกับตัวเองได้มากที่สุด

จากเอกสารและความหมายขององค์ประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษานั้น สามารถสรุปได้ว่า ในการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น ผู้ที่ต้องการศึกษาต่อนั้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง โลกกว้างทางการศึกษา ตลอดจนรู้จัก ตัดสินใจเลือกสาขาวิชาได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเอง

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ

3.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

เดนตัน (Denton. 1988) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า เพศ เชื้อชาติ คะแนนเฉลี่ย สะสม และขนาดของโรงเรียน ส่งผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

ริชาร์ดสัน (Richardson. 1991) ได้ศึกษาผลของการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพ มีการวางแผนและการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้น

3.2.2 งานวิจัยในประเทศ

อรอนงค์ แจ่มผล (2525 : 78) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกันของวุฒิภาวะทางอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิตนักศึกษาปีที่สอง ผลปรากฏว่า วุฒิภาวะทางอาชีพมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

จันทนา กาโหลทอง (2537 : 52) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมธูปถัมภ์ จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน ได้แก่ ผลการเรียน เศรษฐกิจของครอบครัว สถิติปัญหา ความคาดหวังของนักเรียน ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวจะมีส่วนช่วยสนับสนุนในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

4.1.1 ความหมายและความสำคัญของการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาระดับที่ 3 (Tertiary Education) และเป็นการศึกษาสูงสุดในระดับการศึกษา เป็นการศึกษาที่เกิดขึ้นหลังจากมัธยมศึกษา (Post Secondary Education) ขอบข่ายของการศึกษาครอบคลุมตั้งแต่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี

ซึ่งใช้เวลาศึกษาประมาณ 2 - 3 ปี หลังจากมัธยมศึกษา ระดับปริญญาตรี ใช้เวลาประมาณ 4 - 5 ปี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี (วิจิตร ศรีสะอ้าน. 2518 : 8) แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2520 ได้ระบุว่า "การศึกษาระดับอุดมศึกษาหลังการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่พัฒนาความเจริญอกงามทางด้านสติปัญญา และความคิด เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ สร้างกำลังคนในระดับวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอันมีคุณค่าแก่บุคคล สังคม และประเทศชาติ

จากความหมายและความสำคัญของการศึกษาระดับอุดมศึกษา สามารถสรุปได้ว่าการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นการให้การศึกษาลงจากมัธยมศึกษาผู้ที่ศึกษาอาจเลือกศึกษาได้ตั้งแต่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีจนถึงระดับปริญญาเอก เพื่อเป็นกำลังคนที่มีคุณค่าทั้งในระดับวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงในการพัฒนาประเทศ

4.1.2 จุดมุ่งหมายในการศึกษาระดับอุดมศึกษา

จุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับอุดมศึกษาตั้งแต่จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกจนกระทั่งถึงแผนการศึกษาชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525 - 2529) คือ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตส่วนใหญ่เข้ารับราชการ และเพื่อสนองความต้องการกำลังคนในระดับกลางและระดับสูงของประเทศในสาขาต่าง ๆ ตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ส่วนแผนการพัฒนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530 - 2534) ได้ระบุจุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับอุดมศึกษาว่า เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพ คุณธรรม และมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว สามารถสร้างงานและประกอบอิสระได้

4.1.3 ประเภทและจำนวนของสถาบันการศึกษา

ประเภทสถาบันอุดมศึกษาของไทยจำแนกได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 9 - 11)

1. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งสิ้น 16 แห่ง เป็นมหาวิทยาลัยจำกั 14 แห่ง 28 วิทยาเขต มหาวิทยาลัยไม่จำกั

2 แห่ง 3 วิทยาเขต สถาบันเหล่านี้เปิดสอน 4 ระดับการศึกษา คือ อนุปริญญาตรี ปริญญาตรี ประกาศนียบัตรบัณฑิต ปริญญาโท ประกาศนียบัตรหลังปริญญาโท และปริญญาเอก สถาบันการศึกษาที่สอนครบ 6 ระดับการศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล

2. สถาบันอุดมศึกษาของเอกชนในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

สถาบันอุดมศึกษาของเอกชนในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชน พ.ศ.2522 ในปี 2535 มีสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย รวมทั้งสิ้น 29 แห่ง

3. สถาบันการศึกษาของรัฐที่เปิดสอนระดับอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

สถาบันการศึกษาของรัฐในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่มีการเปิดสอนระดับอุดมศึกษา มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 224 แห่ง รวม 253 วิทยาเขต

4. สถาบันการศึกษาเอกชนที่เปิดสอนระดับอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

สถาบันการศึกษาเอกชนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นโรงเรียนอาชีวศึกษาในความควบคุมและส่งเสริมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการมีจำนวน 209 แห่ง

5. สถาบันวิชาชีพเฉพาะของรัฐ

สถาบันวิชาชีพเฉพาะของรัฐ หมายถึง สถาบันที่รัฐตั้งขึ้นเพื่อจัดสอนวิชาชีพเฉพาะกิจเฉพาะกลุ่ม สถาบันการศึกษาระเภทนี้ ได้แก่ สถาบันการศึกษาเพื่อผลิตนายทหารและนายตำรวจระดับสัญญาบัตรของกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และกรมตำรวจ โรงเรียนพยาบาลทหาร โรงเรียนพยาบาลตำรวจ วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และโรงเรียนในสังกัดกระทรวงต่าง ๆ ได้แก่ โรงเรียนทันตแพทย์ สัตวแพทย์ ป่าไม้ ชลประทาน การเดินเรือ ไปรษณีย์ ศุลกากร กรมอุตุนิยมวิทยา ส่งเสริมการสหกรณ์ และโรงเรียนการบินพลเรือน

จากการเปรียบเทียบจำนวนสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยและกระทรวงศึกษาธิการ จะเห็นได้ว่า จากจำนวนสถาบันอุดมศึกษาทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 474 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นสถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประมาณร้อยละ 91.5 ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษา ส่วนใหญ่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

ซึ่งมีเพียงร้อยละ 8.6 เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า ร้อยละ 60 เป็นสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน เมื่อพิจารณาจำนวนนักศึกษา พบว่า ประมาณร้อยละ 75 เป็นนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยเป็นนักศึกษานามหาวิทยาลัย จากัดรับ ร้อยละ 52 เป็นนักศึกษานามหาวิทยาลัยไม่จากัดรับ ร้อยละ 85 และเป็นนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ร้อยละ 6 (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535)

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า จำนวนสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่รับนักศึกษาจากัดจำนวนโดยรับจำนวนน้อย แต่ความต้องการของนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวมีจำนวนมาก จึงทำให้เกิดการแข่งขันในอัตราสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิศา พงศ์พานาณูเวช (2535 : 98) ที่กล่าวว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วกว่าร้อยละ 50 มีความต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น แต่จากสภาพความเป็นจริงสถานศึกษาส่วนใหญ่สามารถรับผู้เข้าเรียนได้ในจำนวนจากัด อัตราการแข่งขันจึงสูงมาก โดยเฉพาะในสาขาวิชาหรือสถาบันการศึกษาที่เป็นที่นิยมของนักเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า การวางแผนการศึกษาที่ดีโดยการที่นักเรียนความเข้าใจในเรื่องศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รวมทั้ง การเรียนรู้กระบวนการตัดสินใจอย่างมีขั้นตอน จะส่งผลทำให้นักเรียนสามารถตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้มากขึ้น

4.1.4 สาขาวิชาที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษา

การแบ่งสาขาวิชาในที่นี้เป็นการแบ่งตามเกณฑ์ของ ISCED (International Standard Classification of Education) โดยแบ่งเป็น 10 กลุ่ม สาขาวิชาดังต่อไปนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2536 : 10)

1. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์และการฝึกหัดครู
2. สาขาวิชามนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา
3. สาขาวิชาจิตรศิลป์ และประยุกตศิลป์

4. สาขาวิชานิติศาสตร์
5. สาขาวิชาสังคมศาสตร์
 - 5.1 สังคมและพฤติกรรมศาสตร์
 - 5.2 การบริหารพินัยกรรมและธุรกิจ
 - 5.3 การสื่อสารมวลชนและการเอกสาร
 - 5.4 คหกรรมศาสตร์
 - 5.5 ธุรกิจบริการ
6. สาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ
 - 6.1 วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ
 - 6.2 คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์
7. สาขาวิชาแพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ
8. สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์
9. สาขาเกษตรศาสตร์ วนศาสตร์ และการประมง
10. สาขาวิชาอื่น ๆ ได้แก่ อาชีวศึกษา การศึกษาสิ่งแวดล้อม การแนะแนว

อาชีพสวัสดิการสังคม ฯลฯ

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

4.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ด็บบินส์ (Dobbins. 1969 : 2958 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความปรารถนาและความมุ่งหวังทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในรัฐหลุยส์เซียนา พบว่า บิดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุตรมากกว่ามารดา ส่วนมารดามีอิทธิพลมากกว่าบิดาในด้านการเลือกศึกษาต่อของบุตร

โทมัส และอเล็กซานเดอร์ (Thomas and Alexander. 1979 : 138 - 154) พบว่า เพศชายมีโอกาสได้เรียนมากกว่าเพศหญิงในอัตราส่วน 41.4 และ 31.8 นอกจากนี้ ความแตกต่างกันของแรงจูงใจของนักเรียน รวมทั้งความมุ่งหวังในการเรียน ฐานะทางครอบครัวมีอิทธิพลต่อการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาด้วย

เอล กอเฮย์ (นียดา พงศ์พานานูเวช. 2535 : 29 ; อ้างอิงมาจาก E1 - Gawhay. 1969 : 985 - A) ได้ทำการสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียน ชั้น 10, 11, 12 จำนวน 900 คน เป็นนักเรียนชาย 450 คน นักเรียนหญิง 450 คน โดยให้ตอบรายการทดสอบของ มูนี (Mooney Problem Checklist) ผลการสำรวจพบว่า เรื่องที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ ความสัมพันธ์ทางสังคม ศีลธรรม จรรยา และศาสนา ความสัมพันธ์ส่วนตัว เพศ การแต่งงาน ปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ การปรับตัว ให้เข้ากับการเรียน ปัญหาเกี่ยวกับอนาคต อาชีพ และการศึกษา ตลอดจนหลักสูตรและการสอน ปัญหาที่น้อยที่สุด ได้แก่ ที่อยู่อาศัย และครอบครัว กิจกรรมด้านสังคม การพักผ่อนหย่อนใจ การเงิน การดำเนินชีวิต สถานภาพต่าง ๆ เกี่ยวกับการรับจ้างทำงาน สุขภาพและการพัฒนาการทางด้านร่างกาย

✕ เวทซ์ คลาร์ค และโจนส์ (นียดา พงศ์พานานูเวช. 2535 : 104 ; อ้างอิงมาจาก Weitz, Clarke, and Jones. 1955) ได้ทำการวิจัยถึงความสัมพันธ์ของการเลือกสาขาที่ต้องการจะศึกษาต่อกับผลการเรียนในปัจจุบัน พบว่า นักเรียนหญิงที่มีเป้าหมายในการศึกษาต่อ จะมีการเตรียมตัวในการเรียนปัจจุบันและมีผลการเรียนดีกว่านักเรียนชายที่ไม่มีเป้าหมายในการศึกษาต่อ ส่วนนักเรียนหญิงที่ไม่มีเป้าหมายในการศึกษาต่อ จะมีผลการเรียนในปัจจุบันไม่แตกต่างกับนักเรียนหญิงที่มีเป้าหมายในการศึกษาต่อ

4.2.2 งานวิจัยในประเทศ

✕ จรินทร์ บุญชุม (2527 : 48 - 49) ได้ศึกษาปัญหาการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย พบว่า นักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีปัญหาการเลือกแผนการเรียนต่างกัน คือ ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาด้านการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนตามความต้องการของครอบครัว และปัญหาด้านความรู้ทางอาชีพ นักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรมมีปัญหาการเลือกแผนการเรียน ด้านการเงิน และด้านการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนตามความต้องการของครอบครัวมากกว่านักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการและค้าขาย ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้างมีปัญหาการเลือกแผนการเรียนด้านการเงินมากกว่านักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ

จากผลงานวิจัยทั้งในต่างประเทศและในประเทศที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า องค์ประกอบ
ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อและเลือกสาขาวิชาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน ได้แก่ ผลการเรียนรู้
อาชีพของผู้ปกครอง เศรษฐกิจของครอบครัว ความคาดหวังของผู้ปกครอง ความคาดหวังของนักเรียน
ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวจะมีส่วนช่วยสนับสนุนในการเลือกแนวทางศึกษาต่อและเลือกสาขาวิชาในระดับ
อุดมศึกษา

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2539 ที่มีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 30 ลงมา จำนวน 56 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2539 ที่มีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 30 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร โดยมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยสำรวจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 245 คน โดยที่นักเรียนจำนวน 187 คน มีความประสงค์จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยจึงให้นักเรียน จำนวน 187 คน ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

2. นำแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามาตรวจให้คะแนนตามที่กำหนดไว้ เรียงตามลำดับจากคะแนนสูงสุดมาหาต่ำสุด แล้วเลือกเฉพาะนักเรียนที่มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 30 ลงมา ได้จำนวน 56 คน

3. ผู้วิจัยสัมภาษณ์นักเรียนที่ได้จากข้อ 2 เพื่อสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลอง ปรากฏว่า นักเรียนสมัครใจทุกคน ผู้วิจัยสุ่มนักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลอง โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายมาจำนวน 20 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
2. โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว
3. แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

- 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ทฤษฎี

เอกสารเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจ และการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการกำหนดขั้นตอนในการสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

- 1.2 สร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการทาวิจัยครั้งนี้

- 1.3 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ อาจารย์พรเทพ วาณิชยการ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภิต ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการดำเนินการ และการประเมินผล แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

- 1.4 ผู้วิจัยนำโปรแกรมจากข้อ 1.3 ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะกาพิทยาคม ที่นำเข้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับภาษาและเวลาที่ใช้ให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1 ผู้วิจัยใช้เวลาทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ในวันจันทร์และวันพุธ เวลา 15.30 - 16.30 น.

(ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

2. โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้ชุดการแนะแนว ทฤษฎี

เอกสารเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจ และการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดขั้นตอนในการสร้างโปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนวให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

2.2 สร้างโปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการทําวิจัยครั้งนี้

2.3 นำโปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ อาจารย์พรณพิศ วาณิชการ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการดำเนินการ และการประเมินผล แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4 ผู้วิจัยนำโปรแกรมจากข้อ 2.3 ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม ที่ไม่เข้ากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับภาษาและเวลาที่ใช้ให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนวใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2 ผู้วิจัยใช้เวลาทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.30 - 16.30 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

3. แบบสอบถามการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีดังนี้

3.1 ศึกษาขั้นตอนในการเลือกสาขาวิชา ศึกษาแผนภูมิโลกกว้างทางการศึกษา แนวทางรายละเอียดการเตรียมตัวศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อจาก ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3.2 ผู้วิจัยรวบรวมข้อความที่ได้จากการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

3.3 สร้างแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกต่อในระดับอุดมศึกษา โดยปรับปรุงจากแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพของ ทิพย์มาศ พิมลศักดิ์ (2530 : 112 - 123)

และข้อความที่ได้จากการสำรวจเบื้องต้นในข้อ 3.2 มาเป็นแนวทางในการสร้าง โดยการสร้างสถานการณ์ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าและนิยามศัพท์เฉพาะ

3.4 ทหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ อาจารย์พรเทพ วิเศษชัยการ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจ และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าและนิยามศัพท์เฉพาะ

3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 100 คน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้การทดสอบที (t-test) มีค่า t ระหว่าง 9.05 - 19.47

3.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตร ของครอนบาค (Cronbach) หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531 : 132 - 133) ได้ค่าความเชื่อมั่นของฉบับที่ 1 เท่ากับ .95 ค่าความเชื่อมั่นของฉบับที่ 2 เท่ากับ .94 และได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ความสอดคล้องกันของฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ได้เท่ากับ .94

ลักษณะแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามเป็นแบบใช้เครื่องมือวัดที่มีลักษณะเท่าเทียมหรือคู่ขนานกัน (Equivalent form of parallel form method) โดยมีแบบสอบถาม 2 ฉบับที่เป็นคู่ขนานกัน โดยที่ฉบับที่ 1 ใช้ก่อนการทดลอง ฉบับที่ 2 ใช้หลังการทดลอง

ตัวอย่างแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จำนวน 6 สถานการณ์ในแต่ละสถานการณ์มีจำนวนข้อคำถามสถานการณ์ละ 5 ข้อ
2. เกณฑ์การให้คะแนนคำตอบมีใจความถูกต้องตรงตามที่เฉลยให้คะแนนข้อละ 2 คะแนน คำตอบที่มีใจความถูกต้องและไม่ครบตามเฉลยให้ 1 คะแนน คำตอบที่ไม่ถูกต้องให้ 0 คะแนน คำตอบข้อ 1 ต้องตอบถูกจึงจะพิจารณาข้อต่อไป
3. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ แล้วพิจารณาตามความเห็นของนักเรียนว่า

ถ้านักเรียนอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว นักเรียนจะมีการตัดสินใจอย่างไร สำหรับการตัดสินใจนั้นประกอบด้วยขั้นตอนในการตัดสินใจดังต่อไปนี้

 - ขั้นที่ 1 รู้ว่าสิ่งที่ต้องตัดสินใจคืออะไร เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถบอกปัญหาจากสถานการณ์ได้
 - ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจได้
 - ขั้นที่ 3 รู้จักทางเลือกที่มีอยู่ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถบอกได้ว่ามีทางเลือกใดบ้างในการตัดสินใจเลือกเพื่อแก้ปัญหา
 - ขั้นที่ 4 การพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกเป็นขั้นที่นักเรียนสามารถบอกได้ว่าทางเลือกแต่ละทางมีผลดีและผลเสียอย่างไร ทางเลือกใดมีน้ำหนักดีกว่าและจะนำไปแก้ปัญหานั้นขั้นที่ 1 ได้หรือไม่
 - ขั้นที่ 5 การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดได้ สำหรับการตอบให้นักเรียนตอบให้ครบทั้ง 5 ขั้น สถานการณ์ที่ 1

สมศักดิ์กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนต่างจังหวัดแห่งหนึ่ง เขาเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ฐานะทางบ้านไม่ค่อยดีนัก แต่เขามีความขยัน ตั้งใจเรียน จึงทำให้เขามีผลการเรียนดีทุกวิชา เขาสอบโควตาพิเศษของมหาวิทยาลัยได้ทั้ง 2 แห่ง คือโครงการ

พัฒนาส่งเสริมผู้มีความรู้ความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พสวท.) และโควต้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งโครงการพัฒนาส่งเสริมผู้มีความรู้ความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นโครงการส่งเสริมมาให้เขาเรียนจนถึงปริญญาเอก และมีทุนการศึกษาให้ตลอดปี เมื่อสำเร็จแล้วต้องทำงานหน่วยราชการตามที่โครงการกำหนดไว้

ส่วนคณะวิศวกรรมศาสตร์เป็นคณะที่เขาสนใจและชอบ เขาพยายามค้นคว้าหาความรู้ และรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับคณะวิศวกรรมศาสตร์อยู่เสมอ และเขาคิดว่า เขจะมีโอกาสเลือกทำงานตามที่เขาต้องการ

จากสถานการณ์ดังกล่าว ถ้านักเรียนเป็นสมศักดิ์นักเรียนจะทำอย่างไร

1. ปัญหาที่สมศักดิ์ต้องตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ คือ
 - ก. เลือกศึกษาต่อโครงการ พสวท
 - ข. เลือกศึกษาต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์
 - ค. ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าควรศึกษาต่อในสาขาใด
 - ง. อื่น ๆ
2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ คือ
 - ก. สมศักดิ์มีความสนใจและชอบคณะวิศวกรรมศาสตร์
 - ข. สมศักดิ์มีผลการเรียนดีทุกวิชา สามารถศึกษาต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์และโครงการ พสวท. ได้
 - ค. ฐานะทางครอบครัวค่อนข้างขาดแคลน
 - ง. อื่น ๆ
3. การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อคือ
 - ก. สมศักดิ์ควรเลือกศึกษาต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์
 - ข. สมศักดิ์ควรเลือกศึกษาต่อโครงการ พสวท.
 - ค. สมศักดิ์มีทางเลือกที่ควรศึกษาต่อ 2 ทางคือ คณะวิศวกรรมศาสตร์กับโครงการ พสวท.
 - ง. อื่น ๆ

4. การพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกในการตัดสินใจศึกษาต่อ คือ

4.1 ข้อดีของคณะวิศวกรรมศาสตร์คือ

- ก. เมื่อสมัคดีเรียนจบแล้วสามารถหางานทำได้ตามความต้องการของตนเอง
- ข. เป็นคณะที่สมัคดีมีความสนใจและชอบโดยเขาพยายามค้นคว้าหาความรู้และรายละเอียดอยู่เสมอ ๆ
- ค. เป็นคณะที่สมัคดีสามารถศึกษาต่อได้เพราะผลการเรียนของเขาอยู่ในเกณฑ์ดี
- ง. อื่น ๆ

4.2 ข้อเสียของคณะวิศวกรรมศาสตร์ คือ

- ก. ในขณะที่ศึกษาต่อสมัคดีต้องหารายได้พิเศษช่วยเหลือตนเอง
- ข. ไม่มีโครงการส่งเสริมให้ศึกษาต่อจนถึงปริญญาเอก
- ค. ผู้ปกครองจะมีส่วนสนับสนุนในการศึกษาต่อน้อย
- ง. อื่น ๆ

4.3 ข้อดีของโครงการ พสวท. คือ

- ก. ในขณะที่สมัคดีศึกษาต่อโครงการนี้เขาไม่ต้องหารายได้พิเศษช่วยเหลือตนเอง
- ข. ในขณะที่สมัคดีศึกษาต่อมีทุนการศึกษาให้ตลอด
- ค. เป็นโครงการที่ส่งเสริมให้ศึกษาต่อจนถึงขั้นปริญญาเอก
- ง. อื่น ๆ

4.4 ข้อเสียของโครงการ พสวท. คือ

- ก. เป็นคณะที่สมัคดีมีความสนใจน้อย
- ข. เมื่อเรียนจบแล้วไม่มีโอกาสหางานทำต้องทำงานในหน่วยงานที่โครงการกำหนดไว้
- ค. เป็นโครงการที่ผูกมัดและมีรายละเอียดข้อจำกัดมากเกินไป
- ง. อื่น ๆ

5. ทางเลือกที่เหมาะสมในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อคือ

- ก. เลือกศึกษาต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์
- ข. เลือกศึกษาต่อโครงการ พสวท.
- ค. อื่น ๆ

การดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบ Randomized Group Pretest-Posttest Design (บุศรี วงศ์รัตน์. 2528 : 77) ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการทดลอง Randomized Group Pretest-Posttest Design

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
R _E	T _{1E}	X _E	T _{2E}
R _C	T _{1C}	X _C	T _{2C}

ความหมายของสัญลักษณ์

R _E	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ถูกสุ่มเป็นกลุ่มทดลองที่ 1
R _C	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ถูกสุ่มเป็นกลุ่มทดลองที่ 2
T _{1E}	แทน	การทดสอบก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1
T _{1C}	แทน	การทดสอบก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 2
X _E	แทน	การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในกลุ่มทดลองที่ 1
X _C	แทน	การใช้ชุดการแนะนำไว้ในกลุ่มทดลองที่ 2
T _{2E}	แทน	การทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1
T _{2C}	แทน	การทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 2

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ตอบแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 1 แล้วเก็บผลการตอบแบบสอบถามดังกล่าวไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

2. การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 กลุ่มทดลองที่ 1 ให้นักศึกษาแบบกลุ่มตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ โดยให้นักศึกษาแบบกลุ่ม 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ในวันจันทร์ และวันพุธ เวลา 15.30 - 16.30 น. ระหว่างวันที่ 3 มิถุนายน 2539 ถึงวันที่ 10 กรกฎาคม 2539

2.2 กลุ่มทดลองที่ 2 ใช้ชุดการแนะแนวตามโปรแกรมที่กำหนดไว้โดยให้นักศึกษาตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ในวันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 15.30 - 16.30 น. ระหว่างวันที่ 4 มิถุนายน 2539 ถึงวันที่ 11 กรกฎาคม 2539

3. หลังการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ตอบแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 2 แล้วเก็บผลการทดสอบแบบสอบถามดังกล่าวไว้เป็นคะแนนการพัฒนาดังกล่าว

4. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 3 ไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้คะแนนจากแบบสอบถามของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มแล้ว ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มทดลองที่ 1 โดยใช้ t-test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

2. เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้ t-test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้ t-test แบบเป็นอิสระต่อกัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach) หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 132 - 133)

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้ t-test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 172)

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้ t-test แบบเป็นอิสระต่อกัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 176)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถาม
S	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
$\sum D$	แทน ผลรวมของคะแนน
$\sum D^2$	แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอลำดับของการวิเคราะห์ ดังนี้

1. เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของ
นักเรียนก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

กลุ่มทดลองที่ 1	N	$\bar{X}$	S	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	10	8.20	2.66			
				104	1690	4.00**
หลังการทดลอง	10	18.60	6.95			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 บ่งชี้ว่า กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของ
นักเรียนดีขึ้นหลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า
การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มทำให้นักเรียนมีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
ดีขึ้น

2. เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการแนะแนว ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของ นักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการแนะแนว

กลุ่มทดลองที่ 2	N	$\bar{X}$	S	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	10	8.00	2.67			
				68	860	3.36**
หลังการทดลอง	10	14.48	7.76			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 ปรากฏว่า กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของ นักเรียนดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้ชุดการแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การใช้ชุดการแนะแนว ทำให้นักเรียนมีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ดีขึ้น

3. เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนว ดังแสดงการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนว

กลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}$	S	t
กลุ่มทดลองที่ 1	10	10.40	7.44	1.09
กลุ่มทดลองที่ 2	10	6.80	9.96	

จากตาราง 4 ปรากฏว่า กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้ชุดการแนะแนวเรื่อง การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการทำให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
2. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการแนะแนว
3. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนว

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาดีขึ้น หลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
2. นักเรียนมีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้ชุดการแนะแนว

3. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนว มีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2539 ที่มีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าเบอร์เซนไทส์ที่ 30 ลงมา จำนวน 56 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2539 ที่มีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าเบอร์เซนไทส์ที่ 30 ลงมา จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบง่ายจากประชากรแล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้ง เป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็น 2 วิธีคือ
 - 3.1.1 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
 - 3.1.2 การใช้ชุดการแนะแนว
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

3. โปรแกรมการใช้ชุดแนะแนวเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

การดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบ Randomized Group Pretest - Posttest Design
2. การทดสอบก่อนการทดลอง ให้นักเรียนกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มตอบแบบสอบถาม การพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 1 แล้วเก็บคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามดังกล่าวเป็นคะแนนก่อนการทดลอง
3. การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ดังรายละเอียดต่อไปนี้
 - 3.1 กลุ่มทดลองที่ 1 ให้นักศึกษาแบบกลุ่มตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ โดยให้นักศึกษาแบบกลุ่ม 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ในวันจันทร์ และวันพุธ เวลา 15.30 - 16.30 น. ระหว่างวันที่ 3 มิถุนายน 2539 ถึง 10 กรกฎาคม 2539
 - 3.2 กลุ่มทดลองที่ 2 ใช้ชุดการแนะแนวตามโปรแกรมที่กำหนดไว้โดยให้นักศึกษาแบบกลุ่ม 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ในวันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 15.30 - 16.30 น. ระหว่างวันที่ 4 มิถุนายน 2539 ถึง 11 กรกฎาคม 2539
4. หลังการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ตอบแบบสอบถาม กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 2 แล้วเก็บผลการทดสอบแบบสอบถามดังกล่าวเป็นคะแนนหลังการทดลอง แล้วนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์สมมติฐานทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มทดลองที่ 1 โดยใช้ t-test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน
2. เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้ t-test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้ t-test แบบเป็นอิสระต่อกัน

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาดีขึ้น หลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนมีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาดีขึ้น หลังจากได้รับการให้คำแนะนำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการให้คำแนะนำ มีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. นักเรียนมีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาดีขึ้น หลังจากได้รับการให้คำปรึกษากลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้เพราะว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเกี่ยวกับการเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง โดยมีผู้ให้คำปรึกษาร่วมสร้างสัมพันธภาพกับนักเรียน เพื่อให้

เกิดบรรยากาศที่อบอุ่นไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนได้สำรวจตนเอง ได้รับข้อคิดเห็นจากกลุ่มเพื่อนาไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติหรือปรับปรุงตนเอง รวมทั้งสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการให้คำปรึกษากับกลุ่มที่รับคำปรึกษาตามขั้นตอน คือ ขั้นที่หนึ่ง ขั้นวิเคราะห์เป็นวิธีการที่ทำให้นักเรียนรู้จักเข้าใจตนเองและรู้จักเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา โดยผู้วิจัยให้นักเรียนที่รับคำปรึกษาประเมินตนเองว่ามีความสนใจที่เหมาะสมกับการศึกษาต่อในสาขาวิชาใด โดยผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนทำแบบสำรวจความสนใจ รวมทั้งพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมและแยกย่อยเป็นรายวิชา ผู้วิจัยให้นักเรียนที่รับคำปรึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อที่สอดคล้องกับความสนใจโดยรวบรวมรายละเอียดดังนี้ หลักสูตร คุณสมบัติเฉพาะของแต่ละสาขาวิชา ระยะเวลาเรียน แนวทางการประกอบอาชีพรายได้ ความก้าวหน้า ขั้นที่สอง ขั้นการสังเคราะห์ เป็นการผสมผสานข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียนและการเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเองและรู้จักแนวทางการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ขั้นที่สาม ขั้นการวินิจฉัย เป็นการนำข้อมูลที่สังเคราะห์แล้วมาพิจารณาไตร่ตรองข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนแต่ละคนประกอบกับลักษณะของสาขาวิชาต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา และบุคลิกภาพของผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา ขั้นที่สี่ ขั้นการทนาย เป็นการคาดการณ์อย่างมีหลักเกณฑ์ว่า นักเรียนแต่ละคนเลือกแนวทางการศึกษาเหมาะสมกับตนเอง ขั้นที่ห้า ขั้นการให้คำปรึกษา เป็นการช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่ม หาทางพิจารณาแนวทางที่เหมาะสมในการศึกษาต่อ โดยผู้ให้คำปรึกษาจะใช้เทคนิคในการให้คำปรึกษา เช่น การให้คำแนะนำ อธิบายและข้อเสนอแนะ ขั้นที่หก ขั้นติดตามผล ภายหลังการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง ผู้วิจัยติดตามผลหลังจากให้คำปรึกษาแล้ว นักเรียนสามารถเข้าใจตนเอง และสามารถตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้อย่างเหมาะสม ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ เกษมชัย สัมมาศาล (2531 : 86) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคล แบบวิเคราะห์ ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลมีทัศนคติในการเลือกอาชีพสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับคำปรึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทนา กาโหลทอง (2537 : 52) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน

ทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการทำให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนมีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้ชุดการแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 2 ทั้งนี้เพราะว่า การใช้ชุดการแนะแนวช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับคู่มือครู ประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีใช้ เครื่องมือวัด และโปรแกรมกิจกรรม ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ วิธีการ ดำเนินการ อุปกรณ์ และการประเมินผล ซึ่งใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ พร้อมทั้งมีอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อประสม ได้แก่ วีดิทัศน์ เอกสาร ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้ชุดการแนะแนวตามขั้นตอนคือ ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่สอนในแต่ละครั้งตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ พร้อมทั้งใช้อุปกรณ์เป็นสื่อ ได้แก่ วีดิทัศน์ เอกสาร โดยแต่ละครั้งจะใช้เทคนิคและอุปกรณ์แตกต่างกัน ขึ้นสรุปให้นักเรียนช่วยกันสรุปและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ผลการศึกษาค้นนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ ทิพย์มาศ พิมพ์ศักดิ์ (2530 : 55) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนว มีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการใช้ชุดการแนะแนว และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษณา จันทรวินาศ (2527 : 30) ที่ได้ทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทพศิรินทร์ ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยอาชีพมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องอาชีพสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนโดยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนได้รับการใช้ชุดการแนะแนวมีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 3 จากผลการวิจัยครั้งนี้ จะเห็นว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและการใช้ชุดการแนะแนว เรื่องการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ทั้งสองวิธีสามารถพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนให้ดีขึ้น และเมื่อนำคะแนนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หลังการทดลองของทั้งสองกลุ่มมาพิจารณา

เปรียบเทียบกันแล้ว ปรากฏว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่ม มีปัญหาและ ความต้องการคล้ายคลึงกัน และได้แนวทางการปรับปรุงพัฒนาตนเองในกระบวนการตัดสินใจ เลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์โดยตรงแก่นักเรียน รวมทั้งเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว นักเรียน จึงทำให้ผลของกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาใกล้เคียงกัน แม้ว่า จะมีวิธีการที่แตกต่างกัน โดยที่นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม พยายามช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน โดยมีผู้ให้คำปรึกษาร่วมอยู่ด้วย อีกทั้งนักเรียนในกลุ่มยังได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ซึ่งกันและกัน ส่วนชุดการแนะแนวเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ในระดับอุดมศึกษาได้ เพราะชุดแนะแนวเป็นวิธีการสอนที่เป็นระบบ มีขั้นตอนมุ่งให้นักเรียนได้ ประสบการณ์ตรง ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ได้แก่ กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่มการแสดงบทบาทสมมติ พร้อมทั้งมีอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อประสม ต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังไม่รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียนและ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มให้ความสนใจหรือร่วมในการเข้า ร่วม การทดลองไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีความกระตือรือร้น ที่จะเข้าร่วมการทดลอง สนใจความรู้สึกซึ่งกันและกัน รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นที่เป็น ประโยชน์ มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในกลุ่มทำให้เกิดบรรยากาศของความอบอุ่น ทำให้นักเรียน แต่ละคนได้ระบายความรู้สึก ความสนใจอย่างเป็นอิสระ ส่วนนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนว มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมการทดลองเช่นเดียวกัน โดยนักเรียนในกลุ่มเต็มใจที่จะแสดงบทบาท ต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งการวิเคราะห์การอภิปราย นักเรียนต่างก็ช่วยกันแสดงความคิดเห็น ตอบคำถาม ให้ความร่วมมืออย่างดี อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การพัฒนา กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และมีความเห็นอยากเข้าร่วมกิจกรรมอีก นอกจากนี้ นักเรียนที่เข้ารับการทดลองมีเพศชาย และ เพศหญิง จำนวนใกล้เคียงกัน มีความสนใจ และมีค่านิยมในการเลือกศึกษาต่อ พื้นฐานครอบครัวและ สภาพแวดล้อมใกล้เคียงกัน

จากการศึกษาเอกสารและรายงานการวิจัยพบว่า ไม่มีรายงานการวิจัยที่จะใช้เทคนิค ทั้ง 2 วิธี มาเปรียบเทียบเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จึงไม่มี รายงานการวิจัยสนับสนุนโดยตรง แต่มีรายงานการวิจัยที่พบว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและ รายบุคคลไม่แตกต่างกัน ดังรายงานการวิจัยของ สะอาด กันทรารัตน์ (2535 : 63) ที่ได้ ศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล ที่มีต่อความวิตกกังวลใน การศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลมีความวิตกกังวลใน การศึกษาต่อลดลงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการได้รับการใช้ชุดการแนะแนวไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้ชุด การแนะแนวสามารถพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนได้ ไม่แตกต่างกันจึงเป็นแนวทางสำหรับครู อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนสามารถนำวิธีการ พัฒนาการตัดสินใจเลือกใช้ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้
2. ควรมีการเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและการใช้ชุด การแนะแนวแก่ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการ ตัดสินใจและควรมีการฝึกอบรมให้มีทักษะ เพื่อนำมาปฏิบัติงานได้ โดยที่ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถเลือกพิจารณาว่าควรจะใช้เทคนิคใด เช่น ถ้าครู อาจารย์ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ มีความเชี่ยวชาญในเรื่องของการให้คำปรึกษา ก็อาจเลือกใช้ชุดการแนะแนว โดยการเลือกให้ สอดคล้องกับความสามารถของตนเอง

ข. ข้อเสนอแนะในการทําวิจัย

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม กับการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจในด้านอื่น ๆ เช่น การตัดสินใจในการคบเพื่อน การตัดสินใจเลือกอาชีพ เป็นต้น
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบเทคนิคอื่น ๆ ที่สามารถพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เช่น การศึกษาเปรียบเทียบการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม กับรายบุคคลและการศึกษาเปรียบเทียบการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม กับกิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น
3. ควรจะมีการทดลองเปรียบเทียบการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา กับนักเรียนในกลุ่มอื่น ๆ บ้าง เช่น นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช)

បរិច្ចាគ

บรรณานุกรม

- กมล สุดประเสริฐ. การเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2526.
- กฤษณา จันทรวินาศ. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- เกษณีย์ สัมมาศาล. ผลของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลที่มีต่อทัศนคติในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิระประวัตินิเทศ นครสวรรค์. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา. การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม. กรุงเทพฯ : สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย วัฒนาพานิช, 2518.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักราชการรัฐมนตรี. "แผนการศึกษาแห่งชาติ 2535," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 26(1) : 38 ; ตุลาคม - พฤศจิกายน, 2534.
- คมเพชร จิตรสุกกุล. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : แสงรุ่งการพิมพ์, 2521.
- จันทนา กาโหลทอง. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชินูปถัมภ์ จังหวัดสุโขทัย. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- จันทงค์ แยมพลาชัย. เทคนิคการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.
- จำเนียร ช่างโชติ. การฝึกภาคปฏิบัติทางการแนะแนวและให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2527.

- จินตนา จันทรโคตร. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความสามารถในการตัดสินใจของ
พยาบาลหัวหน้าทีมในโรงพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.
- จรินทร์ บุญชูม. "ปัญหาการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
อยุธยาวิทยาลัย," วารสารแนะแนว. 18(92) : 7 - 12 ; เมษายน -
พฤษภาคม, 2527.
- เจียรนัย ทรงชัยกุล. "จิตวิทยาพื้นฐานในการให้บริการปรึกษา," เอกสารการสอนชุดวิชา
จิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว หน่วยที่ 9 - 15. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. นวัตกรรมและเทคนิคทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์, สุเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา ลีนสกุล. ระบบสื่อการสอน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานของ
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- ดาระณี พัฒนศักดิ์บุญ. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อแรงจูงใจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์.
ปริญญาโท ค.ศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2533. อัดสำเนา.
- ทบวงมหาวิทยาลัย, สำนักงานปลัดทบวง. แนวทางการศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษา
ทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : 2532.
- _____. แนะแนวการศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : 2535.
- _____. แนะแนวการศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : 2536.
- _____. ข้อมูลการสอบคัดเลือก ปีการศึกษา 2537. ฝ่ายสอบคัดเลือกฯ กองบริการ
การศึกษา, 2537.

ทองเรียน อมรัชกุล. กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. พิษณุโลก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก, 2520.

_____. เทคนิคเบื้องต้นในการให้คำปรึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. อักษรไทย, 2524.

ทิพย์มาศ พิมพ์ศักดิ์. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของ
นักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ธีระ ชัยยุทธยรรยง. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

นวลศิริ เปาโรหิตย์. "กระบวนการตัดสินใจ," แนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม.
กรุงเทพฯ : สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2528.

_____. พัฒนาการทางอาชีพ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2528.

_____. พัฒนาการทางอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2530.

นิยดา พงศ์พาชาณูเวช. ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อและการเผชิญปัญหาของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

เบญจวรรณ ศรีสุริยากานนท์. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการทำงานกลุ่มของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

ประเสริฐ วิเศษกิจ. "การจัดการเรียนการสอนในช่วงเวลาแนะแนว," เอกสารประกอบการ
การอบรมแนะแนวมัธยม. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2524.

ปริญดา บุญศิลาเลิศ. การทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนพนมสาคาม "พนมอดุลวิทยา" จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.

- ปิยะรัตน์ ศรีสมบัติ. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านแก่งไกรสพวงสงเคราะห์ จังหวัดอุดรธานี. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ผกา บุญเรือง. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพ วุฒิกวาระทางอาชีพ และการควบคุมภายใน ภายนอก. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์, 2529.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- มาลี วงษ์แก้ว. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ราตรี พัฒนรังสรรค์. จิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คณะครุศาสตร์วิทยาลัยครูจันทระเกษม, 2522.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการสร้างแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน. กรุงเทพฯ : บริษัทไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2527.
- . หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทศึกษาพร จำกัด 2531.
- วรรณ พรหมบุญย์. "วิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม," แนะแนว. 56(3) : 25-26 ; เมษายน - พฤษภาคม, 2523.
- วราภรณ์ ลีมสุวัฒน์. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการปรับตัวด้านสังคมของกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- วลัยลักษณ์ ภักดีผล. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความไม่ประมาทในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิจิตรวิทยา กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

วัชรีย์ ทรัพย์มี. การแนะแนวนักเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

———. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

———. การแนะแนวนักเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

———. ทฤษฎีและกระบวนการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

วัชรีย์ ทรัพย์มี และจุรี วาทิกทินกร. การพัฒนาแบบการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนแก้ปัญหาและวางแผนการอนาคต. รายงานการวิจัยทุน รัชดาภิเษกสมโภชน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

วัชรีย์ ทรัพย์มี. การแนะแนวนักเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2532.

वासना ชาวหา. เทคโนโลยีทางการศึกษา. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2522.

वासना แฉล้มเขต. ผลของการให้คำปรึกษาแบบโรเจอร์ต่อการลดปัญหาทางอารมณ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

วิจิตร ศรีสะอ้าน. หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2518.

วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2535.

วิญญู พูลศรี. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความวิตกกังวลในการเรียน นิสัย และทัศนคติทางการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงวิทยาลัยครูเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, 2523. อัดสำเนา.

วิลาวัลย์ บุญวัฒน์. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อม
ให้โทษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ.
ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2532. อัดสำเนา.

วุฒิชัย จันทวงศ์. พฤติกรรมการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2523.

ศนิ จันทร์ทองดี. การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและแบบรายบุคคลที่มีต่อการ
ตระหนักผู้ด้านการศึกษาค้นคว้าในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนวัดนวลนรดิศ กรุงเทพมหานคร. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. แผนพัฒนาการศึกษาเพื่อความอยู่รอดของชาติ. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2522.

ศุภวดี บุญดวงศ์. เอกสารคำสอนอาชีวศึกษาเบื้องต้น. สงขลา : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2528.

สมปอง สุขสงเคราะห์กิจ. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อความสนใจด้านอาชีพ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดธาตุทอง. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

สะอาด กันทรารัตน์. การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล
ที่มีต่อความวิตกกังวลในการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพิษณุโลก
พิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

สามัญศึกษา, กรม. การแนะแนวอาชีพในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
งานแนะแนว กรมสามัญศึกษา, 2534.

สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ. เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพทางการพยาบาล
หน่วยที่ 6. นนทบุรี : สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2529.

สุปรียา อิศรางกูร ณ อยุธยา. การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มในเรื่องความเข้าใจตนเองระหว่างแบบที่ผู้นำกลุ่มกำหนดแนวทางกับแบบที่สมาชิกในกลุ่มกำหนดแนวทาง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

โสรัชี โพธิ์แก้ว. เอกสารประกอบการสอนวิชาการศึกษาเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

หรรษา นิลวิเชียร. "แนวทางการสอนอาชีพศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา," วารสารแนะแนว. 24 : 125 ; ตุลาคม - พฤศจิกายน 2532.

อรอนงค์ แจ่มผล. ความสัมพันธ์ระหว่างกันของวุฒิภาวะทางอาชีพ ความสนใจในอาชีพ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน กับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิตนักศึกษาปีที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

อาภรณ์ มหาคำ. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการปรับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

อารีรักษ์ โพธิ์วัฒน์. เปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและรายบุคคลที่มีต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533. อัดสำเนา.

Barnes, Leona Walters. "The Effect of Group Counseling on the Self Concept and Achievement of Primary Grade Mexican-American Pupils," Dissertation Abstracts International. 38 : 5290 - A ; April, 1977.

Brayfield, A.H. "Putting Occupational Information Across," Educational Psychology Measurement. 8 : 485 - 495 ; 1948.

Denton, Albert Raymond. The Influencers of Postsecondary Schools Career Decision-Making Process as Perceived by High School Seniors.
Kansas : Kansas State University, 1988.

Dobbins, Loy Henderson. "Educational and Occupation Aspirations and Expectations of High School Senior Boys in Five Louisiana Parishers," Dissertation Abstracts International. 29(2) : 2958-A ;
March, 1969.

Durgin, Rodney Wayne. "A Model of Managing Career Guidance Programs in Secondary Schools of Ohio," Dissertation Abstracts.
35(5) : 2674-A; November, 1974.

Gawrys, John Jr. and Bruce O. Brown. Group Guidance and Counseling in Schools. New York : McGraw-Hill Book Company, 1970.

Gazda, G.M., J.A. Duncan and M.E. Meadows. "Group Counseling and Group Procedures : Reported of a Survey," Counselor Education and Supervision. 6 : 305 - 310, 1967.

Hansen, James C. Richard Warner and Elsie M. Smith. Group Counseling Theory and Process. Chicago : Rand McNally College Publishing Company, 1976.

Houston, W Robert and others. Development Instructional Modules : A Modular System for Writing Modules. Houston : College of University of Houston, 1972.

Howall, Bruce. "Tulspace : Anatomy of A Learning Package," in Learning Package in American Education. New Jersey : Educational Technology Publication Englewood Cliff, 1973.

Kelman, H.C. The Role of the Group in the Inducation of Therapeutic Change," International Journal of Group Psychotherapy. 13 : 399 - 432, 1963.

Kendel, Derise B. and Gerald Lesser. "Parents and Peer Influences on Educational Plan of Adolescents," American Sociological Review. 34(2) : April, 1969.

Mahler, Clarence A. Group Counseling in the School. New York : Houghton Mifflin Company, 1969.

✓ Ohlsen, Merle M. Group Counseling. New York : Holt Rinehart and Winston, Inc., 1970.

✓ Patterson, John. Teaching Personalized Decision Making. 148 : Santa Clara Country K-12 Career Education Consortium, San Jose, 1980.

Rao Narayam S. Counseling Psychology. New Delhi : Tata Mc Graw - Hill, 1981.

Richardson, John C. Career Decision-Making and Mentorship : The Anatomy of A High School Program. New York : Fordham University, 1991.

Samulewicz, Edward. "The Effects of Critical Thinking and Group Counseling Upon Behavior Problem Students," Dissertation Abstracts Internation. 35(5) : 2645 - A; November, 1975.

Shertzer, Bruce and Shelly C. Stone. "Group Counseling," in Fundamentals of Counseling. New York : Houghton Mifflin Company, 1971.

Simon, Herbert A. Administrative Behavior. 3rd ed., New York : The Mac millan, 1978.

Thomas, Gail E. and Karl L. Alexander. "Access to Higher Education : The Importance of Race, Sex, Social Class, and Academic Credentials," School Review. Vol. 87, No.2, February, 1979.

Tolbert, E.L. Counseling for Career Development. Boston, Houghton Mifflin, Co., 1974.

Williamson, E.G. and J.D. Roley. Counseling and Discipline. New York : McGraw-Hill Company Inc., 1949.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
- โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างบรรยากาศในการให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นไว้วางใจ คู่กัน 2. เพื่อให้สมาชิกได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา กฎระเบียบของกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของนักเรียนและผู้ให้คำปรึกษา 3. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจ	1. ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม หันหน้าเข้าหากัน ผู้ให้คำปรึกษากล่าวต้อนรับ 2. ผู้ให้คำปรึกษาแนะนำตนเองแก่นักเรียนและให้นักเรียนแนะนำตนเอง เพื่อสร้างสัมพันธภาพภายในกลุ่มโดยใช้กิจกรรม "โน่นนี่" มีขั้นตอนดังนี้ 2.1 แจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น และให้นักเรียนแต่ละคนเขียนอาชีพที่ตนอยากเป็นในอนาคต คนละ 1 อาชีพ 2.2 ให้นักเรียนแต่ละคนเสนออาชีพที่ตนเขียนให้นักเรียนคนอื่นทราบ และเปิดโอกาสให้นักเรียนคนอื่น ๆ ชักถามในสิ่งที่ตนเองอยากรทราบ 2.3 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา กฎระเบียบของกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษา และสิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติตามการเข้ากลุ่ม 3. ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายให้นักเรียนทราบถึงความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจ เลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2-4	กระบวนการพัฒนาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาขั้นที่ 1 ระบุปัญหาที่ต้องตัดสินใจและขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา	1. เพื่อให้นักเรียนทราบสาเหตุที่เป็นปัญหาที่ต้องตัดสินใจคืออะไร 2. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับตนเองที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ เลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา	ครั้งที่ 2-4 ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้ให้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นดังนี้ 1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนและกล่าวถึงการเข้ากลุ่มครั้งที่ผ่านมา 2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา 2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนแต่ละคนกล่าวถึงปัญหาของตนที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ แล้วให้สมาชิกอภิปรายร่วมกันว่าอะไรคือ ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ 2.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองในด้านต่อไปนี้ ความสนใจในสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ ให้สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมและแยกย่อยเป็นรายวิชา โดยผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนตอบแบบสำรวจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวข้างต้น

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			2.3 ผู้ให้คำปรึกษาแปลผลแบบ สำรวจให้แก่นักเรียนภายหลังจากที่ นักเรียนได้ตอบแบบสำรวจ 2.4 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ด้านความ สนใจกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง มากขึ้น 3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา 3.1 ผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียน ช่วยกันสรุปการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ตนเองที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ เลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา 3.2 ก่อนสิ้นสุดการทดลองใน ครั้งที่ 4 ผู้ให้คำปรึกษามอบหมายให้ นักเรียนสำรวจเกี่ยวกับแนวทางการ ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ลักษณะและ ความสำคัญของแต่ละสาขา คุณลักษณะ ของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ รายได้และ ความก้าวหน้า

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
5	การรวบรวมข้อมูลด้านการเรียนที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา	1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงข้อมูลด้านการเรียนที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา 2. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนเองกับแนวทางการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา	ครั้งที่ 5 ใช้วิธีวิเคราะห์และสังเคราะห์ โดยผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการดังนี้ 1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนและกล่าวถึงการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเองในครั้งที่ผ่านมา 2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา 2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อ ลักษณะและความสำคัญของแต่ละสาขาคูณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ รายได้ และความก้าวหน้า ตามที่ได้ค้นคว้ามาจากครั้งที่ 4 2.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตนเองและแนวทางที่ควรศึกษาต่อ 3. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา 3.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปข้อมูลเกี่ยวกับและแนวทางการศึกษาต่อ 3.2 ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
6-7	กระบวนการ การตัดสินใจเลือก ศึกษาต่อในระดับอุดม ศึกษา ชั้นที่ 3 รู้จักทาง เลือกที่มีอยู่	เพื่อให้นักเรียนได้ทราบ เกี่ยวกับทางเลือกต่าง ๆ ใน การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ	ครั้งที่ 6-7 ใช้การวินิจฉัยข้อมูล โดยผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการต่อไปนี้ 1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษากล่าว ทักทายนักเรียนและกล่าวถึงการรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและแนวทางการ ศึกษาต่อ และความสัมพันธ์ระหว่าง ตนเองกับแนวทางการศึกษาต่อ 2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียน วินิจฉัยข้อมูลเกี่ยวกับตนเองกับแนวทาง การศึกษาต่อ เพื่อพิจารณาค้นหาทางเลือก ในการตัดสินใจศึกษาต่อ 3. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา 3.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียน สรุปทางเลือกของตนเอง พร้อมทั้ง อธิบายเหตุผลประกอบ 3.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียน ในกลุ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทางเลือก ที่มีอยู่ของนักเรียนในกลุ่มและผู้ให้คำปรึกษา สรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
8-9	กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาชั้นที่ 4 พิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก	เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจสิ่งที่เป็นผลที่ได้จากทางเลือกและสามารถสรุปได้ว่าทางเลือกใดมีน้ำหนักมากกว่ากัน	ครั้งที่ 8-9 ใช้การทำงานพฤติกรรมโดยการคาดคะเนพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์ โดยผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการต่อไปนี้ 1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนและกล่าวถึงการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในครั้งที่ผ่านมา 2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา 2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนแต่ละคนพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกที่ได้จากการให้คำปรึกษาครั้งที่ผ่านมา 2.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนแต่ละคนคาดคะเน ถึงผลที่เกิดขึ้นตามมาเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก 3. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีข้อเสีย และคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้น แล้วผู้ให้คำปรึกษาสรุปอีกครั้ง

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
10	กระบวนการ การตัดสินใจเลือก ศึกษาต่อในระดับอุดม ศึกษา ขั้นที่ 5 ตัดสินใจ เลือกทาง เลือกที่ เหมาะสม	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับ อุดมศึกษาด้วยตนเองได้ด้วย ตนเองอย่างเหมาะสม	ครั้งที่ 10 ใช้กระบวนการให้คำ ปรึกษา โดยผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการ ต่อไปนี้ 1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทาย นักเรียนและกล่าวถึงการพิจารณาข้อดี ข้อเสียของแต่ละทางเลือกที่ผ่านมา 2. ขั้นให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียน ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม โดยผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนในกลุ่ม ทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำ และ เสนอแนะข้อมูลเพิ่มเติมในการพิจารณา เลือกทางเลือกที่เหมาะสม 3. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียน ช่วยกันสรุปเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือก ที่เหมาะสม

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
11	กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาตั้งแต่ชั้นที่ 1-5	นักเรียนสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ของตนเองเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ตามลำดับจากชั้นที่ 1 - 5	ครั้งที่ 11 ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการดังนี้ 1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียน 2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา 2.1 นักเรียนสามารถระบุว่าปัญหาคืออะไร 2.2 นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ 2.3 นักเรียนสามารถระบุได้ว่าทางเลือกมีกี่ทาง 2.4 นักเรียนสามารถบอกข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก 2.5 นักเรียนสามารถบอกได้ว่าทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการตัดสินใจ 3. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปผลที่ได้จากการให้คำปรึกษาและผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
12	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจและ บอกขั้นตอนของการตัดสินใจ เลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ได้และได้สำรวจตนเองหลังจาก ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มว่า เป็น อย่างไร	1. ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนกล่าว สรุปขั้นตอนในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ในระดับอุดมศึกษา และผู้ให้คำปรึกษา สรุปเพิ่มเติม 2. ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนกล่าวถึง ความรู้สึกของประโยชน์ที่ได้รับจากการ เข้าร่วมการทดลองและข้อเสนอแนะที่มี ต่อการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในครั้งนี้ 3. ผู้ให้คำปรึกษากล่าวขอจบ นักเรียนและกล่าวปิด

หมายเหตุ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแต่ละครั้งใช้เวลา 1 ชั่วโมง

รายละเอียดโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ในระดับอุดมศึกษา

ครั้งที่ 1

ชื่อเรื่อง บัณฑิต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยกันระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับนักเรียนในกลุ่มให้เกิดความอบอุ่น ไว้วางใจซึ่งกันและกัน
2. เพื่อให้ให้นักเรียนในกลุ่มได้ทราบวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา กฎ ระเบียบ ของกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของนักเรียนและผู้ให้คำปรึกษา
3. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจ

วิธีดำเนินการ

1. ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายและแนะนำตนเองแก่นักเรียน และให้นักเรียนแนะนำตนเอง เพื่อสร้างสัมพันธภาพในกลุ่มโดยใช้กิจกรรมวนฝันโดยมีขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม และแจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนอาชีพที่ตนอยากจะเป็นในอนาคตคนละ 1 อาชีพ
 - 1.2 ให้นักเรียนแต่ละคนเสนออาชีพที่ตนเองเขียนไว้แล้วให้นักเรียนคนอื่นทราบและเปิดโอกาสให้นักเรียนคนอื่น ๆ ชักถามในสิ่งที่ตนเองสงสัย และผู้ให้คำปรึกษาอธิบายเพิ่มเติมบางคำถามที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ
2. ผู้ให้คำปรึกษากล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา กฎ ระเบียบ ของกลุ่ม
3. ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับ
อุดมศึกษา
4. ผู้ให้คำปรึกษาเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและนัดหมายวัน เวลา สถานที่ที่จะพบกัน
ในครั้งต่อไป

ครั้งที่ 2 - 4

ชื่อเรื่อง ปัญหาที่ต้องตัดสินใจและการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนทราบว่าสาเหตุที่เป็นปัญหาที่ต้องตัดสินใจคืออะไร
2. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับตนเองที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

วิธีดำเนินการ ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม 3 ชั้นดังนี้

ชั้นที่ 1 ชั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนและกล่าวถึงการเข้ากลุ่มครั้งที่ผ่านมา

ชั้นที่ 2 ชั้นดำเนินการให้คำปรึกษา ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการเป็นลำดับขั้นดังนี้

2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนแต่ละคนกล่าวถึงปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา แล้วให้สมาชิกในกลุ่มอภิปรายร่วมกันว่า ปัญหาที่ต้องตัดสินใจคืออะไร

2.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนรวบรวม ตนเองในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ ความสนใจในสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ ให้สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมและแยกย่อยเป็นรายวิชา โดยผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนตอบแบบสำรวจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวข้างต้น

2.3 ผู้ให้คำปรึกษาแปลผลแบบสำรวจ

2.4 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้านความสนใจกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจตนเองมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา

3.1 ผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนช่วยกันสรุป การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

3.2 ก่อนสิ้นสุดการทดลองในครั้งที่ 4 ผู้ให้คำปรึกษามอบหมายให้นักเรียนค้นคว้าเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ลักษณะและความสำคัญของแต่ละสาขาวิชาของผู้ที่จะเข้าศึกษานั้น ๆ รายได้ และความก้าวหน้า

ครั้งที่ 5

ชื่อเรื่อง การรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษาที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทราบถึงข้อมูลด้านการศึกษาที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
2. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเกี่ยวกับตนเองกับแนวทางการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

วิธีดำเนินการ ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม 3 ขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนและกล่าวถึงการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเองในครั้งที่ผ่านมา

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา ใช้วิธีวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลโดยผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการเป็นลำดับขั้นดังนี้

2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อ ลักษณะและความสำคัญของแต่ละสาขาวิชา คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ รายได้ ความก้าวหน้าตามที่ได้ค้นคว้าจากครั้งที่ 4

2.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเองและแนวทางที่ควรศึกษาต่อ

ขั้นที่ 3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา

3.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและแนวทางการศึกษาต่อ

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่ 6-7

ชื่อเรื่อง การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนได้ทราบเกี่ยวกับทางเลือกต่าง ๆ ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

วิธีดำเนินการ ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม 3 ขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนและกล่าวถึงการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับแนวทางการศึกษาต่อ

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา ใช้วิธีการวินิจฉัยข้อมูล โดยผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการเป็นลำดับขั้นดังนี้

ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนแต่ละคนวินิจฉัยข้อมูลเกี่ยวกับตนเองกับแนวทางการศึกษาต่อ เพื่อพิจารณาค้นหาทางเลือกในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ขั้นที่ 3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา

3.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปทางเลือกของตนเอง พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนกลุ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทางเลือกของนักเรียนในกลุ่มและผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่ 8-9

ชื่อเรื่อง พิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจสิ่งที่เป็นผลที่ได้จากทางเลือก
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถสรุปได้ว่า ทางเลือกใดมีน้ำหนักมากกว่ากัน

วิธีดำเนินการ ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม 3 ขึ้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนและกล่าวถึงการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษานครั้งที่ผ่านมา

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา ใช้การทวนายพฤติกรรมโดยการคาดคะเนพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์ โดยผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการเป็นลำดับขั้นดังนี้

- 2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนแต่ละคนพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก
- 2.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนแต่ละคนคาดคะเนถึงผลที่จะเกิดขึ้นตามมา

เกี่ยวกับข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก

ขั้นที่ 3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา

3.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนกลุ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียและคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้น

- 3.2 ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่ 10

ชื่อเรื่อง การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสม

วิธีดำเนินการ ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม 3 ขึ้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียนและกล่าวถึงการพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกที่ผ่านมา

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา ใช้การให้คำปรึกษา โดยผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนแต่ละคนวินิจฉัยข้อมูลเกี่ยวกับตนเองกับแนวทางการศึกษาต่อ เพื่อพิจารณาค้นหาทางเลือกในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ขั้นที่ 3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา

3.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปทางเลือกของตนเอง พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนกลุ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทางเลือกของนักเรียนในกลุ่มและผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่ 11

ชื่อเรื่อง กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาตั้งแต่ชั้นที่ 1 - 5

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ นักเรียนสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ของตนเองเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ตามลำดับ จากชั้นที่ 1 - 5

วิธีดำเนินการ ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม 3 ชั้นดังนี้

ชั้นที่ 1 ชั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียน

ชั้นที่ 2 ชั้นดำเนินการให้คำปรึกษา ใช้วิธีการให้คำปรึกษา โดยผู้ให้คำปรึกษา ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

2.1 นักเรียนสามารถระบุได้ว่าปัญหาคืออะไร

2.2 นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้

2.3 นักเรียนสามารถระบุได้ว่าทางเลือกมีกี่ทาง

2.4 นักเรียนสามารถบอกข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก

2.5 นักเรียนสามารถบอกได้ว่าทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการตัดสินใจ

ชั้นที่ 3 ชั้นยุติการให้คำปรึกษา

3.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปผลที่ได้จากการให้คำปรึกษา

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่ 12

ชื่อเรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและบอกขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับ
อุดมศึกษาได้ และได้สำรวจตนเองหลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า
เป็นอย่างไร

วิธีดำเนินการ

1. ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนกล่าวสรุปขั้นตอนในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับ
อุดมศึกษา และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม
2. ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนกล่าวถึงความรู้สึกและประโยชน์ที่ได้รับจากการ
การเข้าร่วมทดลองและข้อเสนอแนะที่มีต่อการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในครั้งนี้
3. ผู้ให้คำปรึกษากล่าวขอขานนักเรียนและกล่าวปิดการทดลอง

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาค้นคว้าในระดับอุดมศึกษา

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียนและผู้วิจัยกับนักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบวัตถุประสงค์ วิธีการ บทบาทหน้าที่ของผู้วิจัยและนักเรียน 3. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจ	1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนและให้นักเรียนแนะนำตนเอง โดยใช้กิจกรรม "โฉมฉัน" มีขั้นตอนดังนี้ 1.1 แจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น และให้นักเรียนแต่ละคนเขียนอาชีพที่ตนอยากจะเป็นในอนาคตคนละ 1 อาชีพ 1.2 ให้นักเรียนเสนอสิ่งที่ตนเขียนให้นักเรียนคนอื่นทราบทีละคน และเปิดโอกาสให้นักเรียนคนอื่น ๆ ชักถามในสิ่งที่ตนเองอยากรู้ 2. ผู้วิจัยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ กระบวนการ และหน้าที่ของผู้วิจัย และสิ่งที่ควรปฏิบัติ 3. ผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนทราบถึงกระบวนการตัดสินใจ

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2-3	กระบวนการ การตัดสินใจเลือก ศึกษาต่อในระดับอุดม ศึกษา ขั้นที่ 1 ระบุปัญหา	1. เพื่อให้นักเรียนบอกได้ว่า ปัญหาที่ต้องตัดสินใจคืออะไร 2. เพื่อให้นักเรียนรู้จัก วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจาก กรณีตัวอย่าง	ครั้งที่ 2-3 กรณีตัวอย่างโดยใช้อุปกรณ์ คือ วิดีทัศน์ โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ 1. ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจ 2. ขั้นดำเนินการ 2.1 ผู้วิจัยฉายวิดีทัศน์กรณีตัวอย่าง เรื่อง ของอ้อย ให้นักเรียนชมแล้วแบ่ง นักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อช่วยกัน อภิปรายเหตุการณ์ในกรณีตัวอย่างว่า ปัญหา ที่ต้องตัดสินใจคืออะไร 2.2 ให้นักเรียนส่งตัวแทนมา รายงานให้ทราบ ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกัน อภิปรายอีกครั้ง 3. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุป และ ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
4	กระบวนการ การพัฒนา การตัดสินใจเลือก ศึกษาต่อในระดับอุดม ศึกษา ชั้นที่ 2 รวบรวม ข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ ด้านความ สนใจ	เพื่อให้ นักเรียนได้ทราบถึง ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองที่เป็น ประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือก ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา	ครั้งที่ 4 การอภิปรายกลุ่ม โดยผู้วิจัย ดำเนินการดังนี้ 1. ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับข้อมูลด้านความสนใจของ นักเรียน 2. ขั้นดำเนินการ 2.1 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม และผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "เรื่องของมานพ" 2.2 ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่าง แล้วอภิปรายให้เหตุผลประกอบ 2.3 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกัน อภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้ 3. ขั้นสรุป ผู้วิจัยสรุปและให้นักเรียน รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ด้าน ความสนใจที่สอดคล้องกับแนวทางการ ศึกษาต่อ โดยให้ตอบแบบสำรวจความ สนใจเพื่อเลือกทิศทางการเลือกอาชีพ

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
5	การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจให้สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจที่สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ครั้งที่ 5 กรณีตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ 1. ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสนใจที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2. ขั้นตอนการ 2.1 ผู้วิจัยเตรียมผลการเรียนของนักเรียนในชั้น ม.4 (ภาคเรียนที่ 1,2) ไว้ทุกคน ผู้วิจัยแจกฉบับบันทึกผลการเรียนให้นักเรียนคนละ 1 ชุด 2.2 ให้นักเรียนบันทึกผลการเรียนทุก ๆ รายวิชาเป็นกราฟแท่ง 2.3 ให้นักเรียนพิจารณาผลการเรียนในแต่ละรายวิชาสูงและต่ำ พร้อมตอบคำถามลงในข้อคำถาม ข้อ 1 และข้อ 2 2.4 ให้นักเรียนฟังเทปกรณีตัวอย่างเรื่อง ไม่ไกลเกินเอื้อม และแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ให้นักเรียนอภิปรายเหตุการณ์ในกรณีตัวอย่าง และอธิบายความสนใจที่สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับแนวทางที่ควรศึกษาต่อ

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
6	การรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ด้านการศึกษาต่อ	เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจ ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อ ตลอดจนคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาในแต่ละสาขาวิชา	3. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุป และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ครั้งที่ 6 อภิปรายกลุ่ม โดยใช้สไลด์ และเอกสารประกอบ มีวิธีการดำเนินการดังนี้ 1. ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน เพื่อนำเข้าสู่เรื่อง ข้อมูลด้านการศึกษาที่นักเรียนสนใจ 2. ขั้นดำเนินการ 2.1 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม และฉายสไลด์ ด้านการศึกษาต่อให้นักเรียนชม และอภิปราย 2.2 ผู้วิจัยแจกเอกสารแผ่นพับ หัวข้อแนวทางการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาให้นักเรียนอ่าน และผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติม 2.3 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกัน อภิปรายตามหัวข้อที่กำหนด 3. ขั้นสรุป ตัวแทนกลุ่มสรุปและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
7	การรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ด้านการศึกษาต่อ	1. เพื่อให้นักเรียนทราบว่าการเลือกศึกษาต่อนั้น ต้องทราบข้อมูลทั้ง 2 ด้าน คือ ข้อมูลด้านการศึกษาและข้อมูลจากตนเอง 2. เพื่อให้นักเรียนเห็นผลเสียของการไม่รู้จักตั้งเป้าหมาย การวางแผนในการศึกษาต่อ รวมทั้งการไม่วางแผนในการศึกษา	ครั้งที่ 7 กรณีตัวอย่าง มีวิธีการดำเนินการดังนี้ 1. ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน เพื่อเข้าสู่วิธีการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ 2. ขั้นดำเนินการ ผู้วิจัยแจกเอกสาร กรณีตัวอย่าง ทำโดยไม่ได้คิดให้นักเรียนอ่าน และแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม เพื่อช่วยกันอภิปราย 3. ขั้นสรุป ให้นักเรียนส่งตัวแทนมา รายงาน ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกัน อภิปราย และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
8	กระบวนการ การพัฒนา การตัดสินใจเลือก ศึกษาต่อในระดับอุดม ศึกษา ชั้นที่ 3 รู้จักทาง เลือกที่มีอยู่ ศึกษา	เพื่อให้นักเรียนบอกว่าอะไร เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ	ครั้งที่ 8 บทบาทสมมติ โดยผู้วิจัย ดำเนินการดังนี้ 1. ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน เพื่อนำเข้าสู่เรื่อง การรู้จักทางเลือก ที่มีอยู่ 2. ขั้นแสดง 2.1 ผู้วิจัยหาอาสาสมัครเพื่อ แสดงบทบาทสมมติ 2.2 ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง การตัดสินใจของอนุชา และบทบาทสมมติ ของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่าน รวมทั้งเตรียมตัว แสดง 2.3 เริ่มแสดงบทบาทสมมติตาม ที่กำหนดใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที โดยผู้ไม่แสดงเป็นคนสังเกตการณ์ 3. ขั้นอภิปราย ผู้วิจัยแจกกระดาษหัวข้อที่ กำหนดให้นักเรียนอภิปราย โดยผู้วิจัยช่วย ซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้พิจารณา อย่างรอบคอบ 4. ขั้นแสดงเพิ่มเติม ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดง เพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของกลุ่มซึ่ง เป็นบทบาทที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
9	กระบวนการ การตัดสินใจศึกษาต่อ ในระดับ อุดมศึกษา ชั้นที่ 4 พิจารณา ข้อดีข้อเสีย ของแต่ละ ทางเลือก	1. นักเรียนรู้จักและเข้าใจ ผลที่ได้จากการเลือก 2. นักเรียนสามารถบอกได้ ว่า อะไรเป็นข้อดี ข้อเสียของ แต่ละทางเลือก	5. ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป 5.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าถึง ประสบการณ์ในการตัดสินใจของตนเองว่า เป็นอย่างไร 5.2 ผู้วิจัยสรุป ครั้งที่ 9 กรณีตัวอย่าง โดยผู้วิจัย ดำเนินการดังนี้ 1. ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนข้อดี ข้อเสียที่ส่งผลต่อตัวนักเรียนของแต่ละ ทางเลือก 2. ขั้นดำเนินการ 2.1 ผู้วิจัยแจกเอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่องของดวงใจ แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อร่วมกันอภิปราย 2.2 ให้นักเรียนส่งตัวแทนมารายงาน ให้ทราบและผู้วิจัยอธิบายถึงข้อดีข้อเสียที่ส่ง ผลต่อทางเลือกแต่ละทางจากเนื้อเรื่อง 2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียน ซักถาม

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
10	กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ขั้นที่ 5 การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม	1. ให้นักเรียนเห็นผลเสียของการตัดสินใจไม่เหมาะสม 2. นักเรียนบอกได้ถึงสาเหตุของการตัดสินใจไม่เหมาะสม 3. นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม	3. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียที่ส่งผลต่อตัวนักเรียนแต่ละทางเลือกในเหตุการณ์และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ครั้งที่ 10 บทบาทสมมติ โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ 1. ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่อง การตัดสินใจเลือก 2. ขั้นแสดง 2.1 ผู้วิจัยหาอาสาสมัครเพื่อแสดงบทบาทสมมติ 2.2 ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่องกรณีบัตร และบทบาทสมมติของผู้แสดงแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่าน พร้อมทั้งเตรียมตัวแสดง 2.3 เริ่มแสดงบทบาทสมมติตามที่กำหนดใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที โดยผู้ไม่แสดงเป็นคนสังเกตการณ์

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
11	กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ขั้นที่ 1-5	นักเรียนสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ของตนเองเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ตามลำดับจากขั้นที่ 1 - 5	3. ขั้นอภิปราย ผู้วิจัยแจกกระดาษหัวข้อที่กำหนดให้นักเรียนอภิปราย โดยผู้วิจัยช่วยซักถามให้นักเรียนได้พิจารณา 4. ขั้นแสดงเพิ่มเติม ผู้วิจัยให้นักเรียนได้แสดงเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของกลุ่ม 5. ขั้นสรุป ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุป ครั้งที่ 11 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ ให้นักเรียนได้วิเคราะห์ตนเอง 5 ขั้นตอน 1. นักเรียนสามารถระบุได้ว่าปัญหาคืออะไร 2. นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ 3. นักเรียนสามารถระบุได้ว่าทางเลือกมีกี่ทาง 4. นักเรียนสามารถบอกข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
12	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจตนเองหลังจากได้รับการใช้ชุดการแนะแนว	5. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดคืออะไร ครั้งที่ 12 ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ 1. ผู้วิจัยให้นักเรียนกล่าวสรุปขั้นตอนในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนกล่าวถึงความรู้สึกและประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมการทดลองและข้อเสนอแนะที่มีการใช้ชุดการแนะแนวนในครั้งนี้ 3. ผู้วิจัยกล่าวขอขอบคุณนักเรียนและกล่าวปิด

หมายเหตุ การใช้ชุดการแนะแนวแต่ละครั้งใช้เวลา 1 ชั่วโมง

ชุดการแนะแนว เรื่องการพัฒนาระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

1. คู่มือการใช้ชุดการแนะแนว ประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้ และเครื่องมือวัด
2. โปรแกรมกิจกรรมเรื่อง การพัฒนา กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับ อุดมศึกษา ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ และการประเมินผล

คู่มือการใช้ชุดแนะแนวสำหรับครู

คำชี้แจงทั่วไป

ชุดการแนะแนว เรื่อง การพัฒนาระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการพัฒนาระบวนการตัดสินใจ ซึ่งใช้วิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง การแสดงบทบาทสมมติ พร้อมทั้งมีอุปกรณ์การสอนที่เป็นสื่อประสม ได้แก่ วีดิทัศน์ เอกสาร สำหรับโปรแกรมของชุดแนะแนว ใช้เวลาทั้งหมด 12 ครั้ง ๆ ละ 60 นาที ชุดการแนะแนวนี้ใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

วิธีใช้

1. ก่อนใช้ครูควรศึกษาโปรแกรมการจัดกิจกรรมการพัฒนาระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยละเอียดเพื่อจะได้เข้าใจวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ และการประเมินผล

2. ครูควรเตรียมสื่อให้พร้อมก่อนจะนำไปใช้

3. ครูควรดำเนินการตามลำดับขั้นตอนในโปรแกรมกิจกรรมแต่ละครั้ง

เครื่องมือวัด

เครื่องมือที่ใช้วัดคือ แบบสอบถาม การพัฒนาระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับ อุดมศึกษา

**รายละเอียดโปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ
ในระดับอุดมศึกษา**

ครั้งที่ 1

ชื่อเรื่อง ปฐมนิเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียนและผู้วิจัย
2. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบวัตถุประสงค์ วิธีการ บทบาทหน้าที่ของผู้วิจัยและนักเรียน
3. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจ

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนแนะนำตนเองและให้นักเรียนแนะนำตนเอง รวมทั้งสร้างความคุ้นเคยกันโดยใช้กิจกรรมมานะมีขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 ผู้วิจัยแจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น และให้นักเรียนแต่ละคนเขียนอาชีพที่ตนอยากจะเป็นในอนาคตคนละ 1 อาชีพ
 - 1.2 ให้นักเรียนเสนอสิ่งที่ตนเขียนให้นักเรียนคนอื่นทราบทีละคน และเปิดโอกาสให้นักเรียนคนอื่น ๆ ชักถามในสิ่งที่ตนเองอยากทราบ
2. ผู้วิจัยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ กฎ ระเบียบ และหน้าที่ของผู้วิจัย และสิ่งที่ควรปฏิบัติ
3. ผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนทราบถึงกระบวนการตัดสินใจ

ครั้งที่ 2 - 3

ชื่อเรื่อง ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนบอกได้ว่า ปัญหาที่ต้องตัดสินใจคืออะไร
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจากกรณีตัวอย่าง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยใช้กรณีตัวอย่าง เรื่อง ของอ้อย โดยดำเนินการ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจ

2. ขั้นดำเนินการ

2.1 ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์กรณีตัวอย่าง เรื่อง ของอ้อย ให้นักเรียนชมแล้วแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อช่วยกันอภิปรายเหตุการณ์ในกรณีตัวอย่างว่า ปัญหาที่ต้องตัดสินใจคืออะไร

2.2 ให้นักเรียนส่งตัวแทนมารายงานให้ทราบ ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันอภิปรายอีกครั้ง

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนวิเคราะห์สาเหตุและปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน แล้วให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันอภิปรายว่าปัญหาคืออะไร

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุป และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์ วีดิทัศน์เรื่องของอ้อย

การประเมินผล

1. สังเกตจากการซักถาม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม อภิปราย และการสรุปของนักเรียน

เรื่องของอ้อย

อ้อยเป็นลูกคนโตของครอบครัว มีน้องที่กำลังเล่าเรียนอยู่อีก 4 คน พ่อของอ้อยเสียชีวิตแล้วแม่เปิดร้านของชำ ฐานะทางบ้านอยู่ในระดับปานกลาง อ้อยเรียนหนังสือเก่ง ผลการเรียนอยู่ในขั้นดีทุกวิชา โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ อ้อยคิดว่าเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อ้อยอยากสอบเข้ามหาวิทยาลัย เรียนด้านบัญชี เพราะอ้อยฝันว่าจะเป็นนักบัญชี และเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีของห้างร้าน บริษัทต่าง ๆ เพราะมีรายได้ดี แต่ปัญหาของอ้อยก็คือ แม่ อยากให้อ้อยเรียนต่อด้านพยาบาลผดุงครรภ์ หลักสูตร 2 ปี จบมาแล้วมีงานทำ และในขณะที่เรียนค่าใช้จ่ายก็ไม่มากนัก แต่อ้อยไม่ชอบและไม่ถนัด

ปัญหาที่อ้อยต้องตัดสินใจคืออะไร

ครั้งที่ 4

ชื่อเรื่อง การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ด้านความสนใจ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับตนเองที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือก

ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยใช้การอภิปรายกลุ่ม โดยดำเนินการ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับข้อมูลด้านความสนใจด้านการเรียน
ของนักเรียน

2. ขั้นดำเนินการ

2.1 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม และผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง

"เรื่องของมานพ"

2.2 ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างแล้วอภิปรายให้เหตุผลประกอบ

2.3 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้

3. ขั้นสรุป

3.1 ผู้วิจัยสรุปและให้นักเรียนรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง โดยสอดคล้องกับ
ความสนใจ โดยให้ตอบแบบสำรวจความสนใจเพื่อเลือกทิศทางการเลือกอาชีพ

3.2 ผู้วิจัยแปลผลแบบสำรวจความสนใจเพื่อเลือกทิศทางการเลือกอาชีพ

3.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง และแนวทางการศึกษาต่อ

อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง ของมานพ และแบบสำรวจความสนใจเพื่อเลือกทิศทางการเลือกอาชีพ

การประเมินผล

1. จากการอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้
2. จากการซักถาม

เรื่องของมานพ

มานพกำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในขณะที่เรียนเขามีความถนัดทางด้านศิลปะ และชอบการวาดรูปมาก แต่ถูกเพื่อน ๆ ชักชวนให้ไปเรียนที่วิทยาลัยพลศึกษา ซึ่งมานพไปเรียนที่วิทยาลัยพลศึกษา ด้วยความเบื่อหน่าย ไม่สนใจ ทำให้ผลการเรียนไม่ดีนัก เพื่อน ๆ จึงแนะนำให้เปลี่ยนสถานที่ศึกษา มานพจึงไปเรียนวิชาช่างยนต์ตามเพื่อนอีก คราวนี้ผลการเรียนของมานพตกต่ำมาก จนอยู่ในขั้นต้องคิดขี้ออกจากวิทยาลัย

การกระทำของมานพที่เลือกเรียนตามเพื่อน โดยไม่ได้ศึกษาความถนัดและความสนใจของตนเองนักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร

ครั้งที่ 5

ชื่อเรื่อง การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ด้านความสนใจที่สอดคล้องกับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจที่สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยทำการฝึกตัวอย่าง โดยดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสนใจที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ขั้นตอนการ

2.1 ผู้วิจัยเตรียมผลการเรียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ภาคเรียนที่ 1,2)

ไว้ทุกคน ผู้วิจัยแจกใบบันทึกผลการเรียนให้นักเรียนคนละ 1 ชุด

2.2 ให้นักเรียนบันทึกผลการเรียนทุก ๆ รายวิชาเป็นกราฟแท่ง

2.3 ให้นักเรียนพิจารณาผลการเรียนในแต่ละรายวิชาสูงและต่ำ พร้อมตอบคำถามลง

ในข้อคำถาม ข้อ 1 และข้อ 2

2.4 ให้นักเรียนฟังเทปกรณีตัวอย่างเรื่อง ไม่ไกลเกินเอื้อม

2.5 แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ให้นักเรียนอภิปรายเหตุการณ์กรณีตัวอย่าง และ

อธิบายความสนใจที่สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับแนวทางที่ควรศึกษาต่อ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์

1. สมุดรายงานผลการเรียนประจำตัวของนักเรียน
2. เทปกรณีตัวอย่างไม่ไกลเกินเอื้อม

การประเมินผล

สังเกตจากการอภิปรายและตอบคำถาม

เรื่องไม่ไกลเกินเอื้อม

ละเอียดกำลังเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนวิทย์-คณิต ผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ฐานะทางบ้านค่อนข้างดี ส่งเสริมให้ละเอียดได้เรียนตามความถนัดและความสนใจของละเอียด เธอเป็นเด็กเรียบร้อย หน้าตาดี อึดแอ้ม แจ่มใส อารมณ์ดี มองคนในแง่ดีเสมอ ละเอียดมีความสนใจและใฝ่ฝันอยากเรียนพยาบาล เพราะอยากช่วยคนที่ได้รับทุกข์ทรมาน และละเอียดคิดอยู่เสมอว่า ในการสอบเข้าพยาบาลนั้น นอกจากแข่งขันกับตัวเองแล้ว ยังต้องแข่งขันกับนักเรียนคนอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก ละเอียดไม่ย่อท้อ พยายามศึกษาค้นคว้าจากตำราเพิ่มเติมอยู่เสมอ ๆ จนในที่สุดละเอียดสามารถสอบเข้าเรียนต่อพยาบาลได้

บันทึกผลการเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4

ชื่อ นามสกุล ชั้น

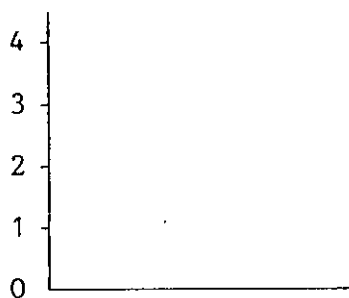
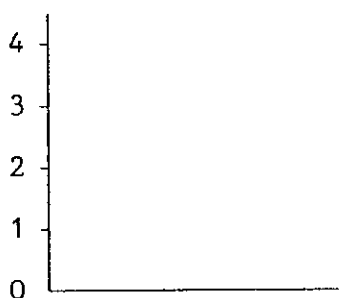
คำชี้แจง

นักเรียนที่รัก การเรียนของนักเรียนที่ผ่านมาแล้ว 1 ปี ในชั้น ม.4 จากการประเมินผล การเรียน ย่อมทำให้นักเรียนได้ทราบผลของความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง ตลอดจน วิธีการที่จะเรียนในรายวิชาต่าง ๆ เหล่านั้นให้มีผลการเรียนดี ดังนั้น เพื่อให้นักเรียน ได้ประสบผลสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน จึงขอให้นักเรียนตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียน พร้อมทั้ง หาวิธีการต่าง ๆ ที่จะเรียนในแต่ละรายวิชาให้ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะได้เป็นประโยชน์ ต่อตัวนักเรียนเองและฝ่ายแนะแนวต่อไป

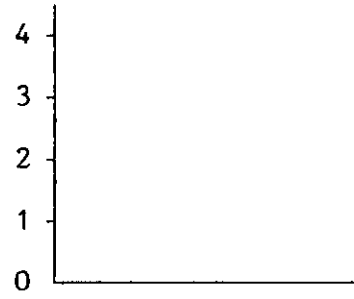
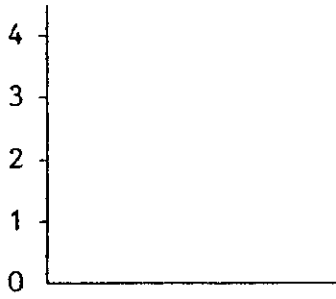
วิธีการ

ให้นักเรียนเขียนกราฟแท่งลงในรูปแสดงระดับผลการเรียนและตอบคำถามที่ให้

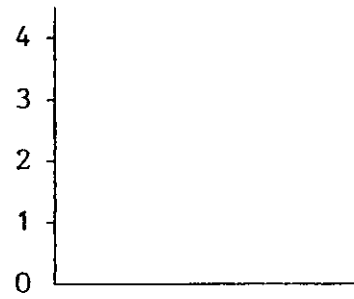
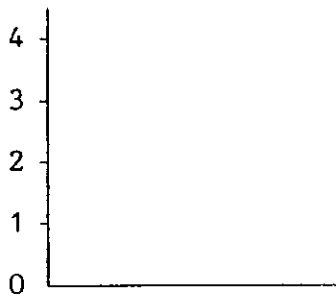
กลุ่มวิทย์-คณิต

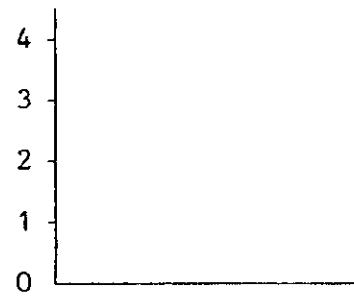
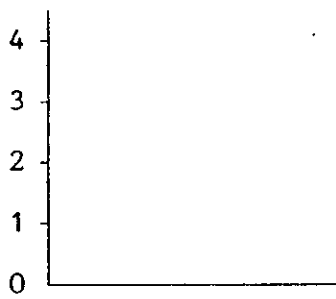
กลุ่มภาษาไทย-สังคมศึกษา

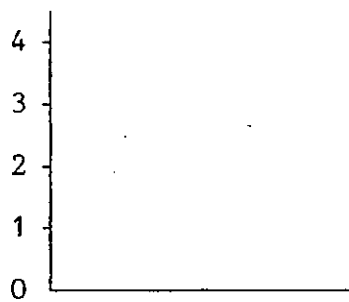
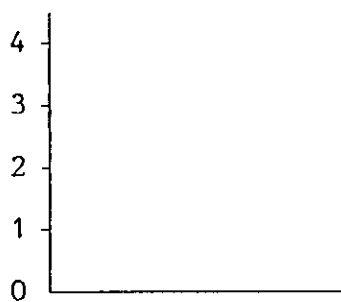
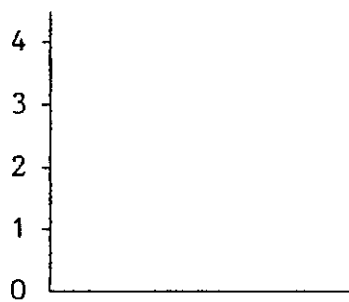
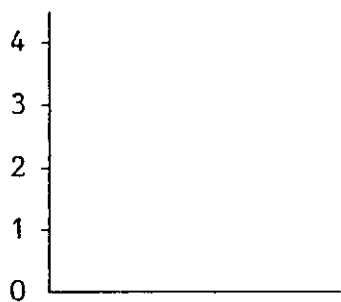
กลุ่มวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ

กลุ่มวิชาเลือก

กลุ่มพัฒนาบุคลิกภาพ

1. นักเรียนรู้สึก่ววิชาที่นักเรียนทาคะแนนได้ดีคือ (ให้นักเรียนเรียงจากที่ดีที่สุดไปตามลำดับ)

1. วิชา เพราะ

2. วิชา เพราะ

3. วิชา เพราะ

4. วิชา เพราะ

2. นักเรียนรู้สึก่ววิชาที่นักเรียนทาคะแนนได้ไม่ค่อยดีนัก คือ (ให้นักเรียนเรียงจากคะแนนน้อยที่สุดไปตามลำดับ)

1. วิชา เพราะ

2. วิชา เพราะ

3. วิชา เพราะ

4. วิชา เพราะ

3. ความต้องการของนักเรียนปรารถนาที่จะเรียนให้มีผลการเรียนดี นักเรียนจะต้องปฏิบัติตัวเองอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ครั้งที่ 6

ชื่อเรื่อง การรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษาที่เป็นประโยชน์ด้านการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อ ตลอดจนคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาในแต่ละสาขาวิชา

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยทำการอภิปรายกลุ่ม โดยดำเนินการ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเพื่อนำเข้าสู่เรื่อง ข้อมูลด้านการศึกษาที่นักเรียน

สนใจ

2. ขั้นดำเนินการ

2.1 ผู้วิจัยฉายสไลด์ด้านการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาให้นักเรียนชมโดย

แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

2.2 ผู้วิจัยแจกเอกสารแผ่นพับ หัวข้อแนวทางการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ให้นักเรียนอ่าน และผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติม

2.3 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนด

3. ขั้นสรุป

ตัวแทนกลุ่มสรุปและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์

1. สไลด์ เรื่อง แนวทางการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

2. เอกสารแผ่นพับ แนวทางการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

การประเมินผล สังเกตจากการอภิปราย ชักถาม

แนวทางการศึกษาต่อหลังจากสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1. ศึกษาต่อในสถานศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
 - มหาวิทยาลัยปิดของรัฐ
 - มหาวิทยาลัยเปิดของรัฐ
 - วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยของเอกชน
2. ศึกษาต่อด้านอาชีวศึกษา
 - สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
 - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
 - วิทยาลัยช่างศิลป์
 - วิทยาลัยเกษตรกรรม
 - วิทยาลัยเทคนิค
 - วิทยาลัยอาชีวศึกษา
3. ศึกษาต่อด้านพยาบาลและสาธารณสุขของรัฐดังนี้
 - 3.1 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
 - 3.2 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
 - 3.3 โรงพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย กรมแพทย์ทหารเรือ
 - 3.4 โรงพยาบาลทหารอากาศ
 - 3.5 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย
 - 3.6 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์
 - 3.7 วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
 - 3.8 วิทยาลัยการสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข
 - 3.9 โรงเรียนเซลล์วิทยา
 - 3.10 โรงเรียนเวชสภิติ
 - 3.11 โรงเรียนเวชสาธิต
 - 3.12 โรงเรียนรังสีการแพทย์ รังสีเทคนิค
 - 3.13 โรงเรียนพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ สาขาพยาบาลวิทยา

3.14 โรงเรียนศึกษาวิชาพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ สาขาสรีรวิทยา

3.15 โรงเรียนพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์

3.16 โรงเรียนกายอุปกรณ์

4. ศึกษาต่อด้านทหารตำรวจ

4.1 โรงเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพบก

4.2 โรงเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพอากาศ

4.3 โรงเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพอากาศ

4.4 โรงเรียนเตรียมทหารในส่วนของกรมตำรวจ

4.5 โรงเรียนนายสิบทหารบก (1 ปี)

4.6 โรงเรียนจำทหารเรือ

4.7 โรงเรียนจำอากาศ (1 ปี)

4.8 โรงเรียนแผนกที่กรมแผนที่ทหาร (2 ปี)

4.9 โรงเรียนพลตำรวจ (1 ปี)

5. ศึกษาต่อวิทยาลัยครู (สถาบันราชภัฏ) (2 ปี, 4 ปี)

6. ศึกษาต่อวิทยาลัยพลศึกษา (2 ปี)

7. ศึกษาต่อในสถานศึกษาอื่น ๆ ได้แก่

7.1 ศูนย์ฝึกการบินพลเรือนในประเทศไทย

7.2 ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี

7.3 โรงเรียนอุตุนิยมวิทยา

7.4 สถาบันการศึกษาทางสหกรณ์

7.5 วิทยาลัยการชลประทาน

7.6 โรงเรียนสัตวแพทย์

7.7 กองฝึกอบรมพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน การบินไทย

7.8 โรงเรียนการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยวนานาชาติ

7.9 สถาบันฝึกอบรมวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว

7.10 โรงเรียนสถานฝึกอบรมวิชาการนำเข้าและส่งออก

ครั้งที่ 7

ชื่อเรื่อง การรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ด้านการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนทราบว่า ในการเลือกศึกษาต่อนั้น ต้องทราบข้อมูลทั้ง 2 ด้าน คือ ข้อมูลด้านการศึกษาและข้อมูลจากตนเอง
2. เพื่อให้นักเรียนเห็นผลเสียของการไม่รู้จัดตั้งเป้าหมาย การวางแผนในการศึกษาต่อ รวมทั้งการไม่วางแผนในการศึกษา

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยใช้กรณีตัวอย่าง โดยดำเนินการ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำ
ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเพื่อเข้าสูการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ด้านการศึกษาต่อ
2. ขั้นตอนการ
ผู้วิจัยแจกเอกสาร กรณีตัวอย่าง ทำโดยไม่คิดให้นักเรียนอ่าน และแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม เพื่อช่วยกันอภิปราย
3. ขั้นสรุป
ให้นักเรียนส่งตัวแทนมารายงาน ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันอภิปราย และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์ เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง ทำโดยไม่คิด

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม อภิปรายซักถาม และการสรุปของนักเรียน

เรื่องทำโดยไม่คิด

บุญเชิดและสุขสรร กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง บุญเชิดสนใจการเรียนและตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ บุญเชิดมุ่งมั่นและตั้งความหวังไว้ว่า เขาจะเข้าเรียนต่อในสาขาแพทยศาสตร์ เขามีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีทุกวิชา เขาอ่านหนังสือ และศึกษาค้นคว้าอย่างขมักเขม้น มีการวางแผนแนวทางการศึกษาต่ออย่างรอบคอบ และรัดกุม โดยการปรึกษาบิดา มารดา ครูแนะแนวในรายละเอียดต่าง ๆ ที่เขายังไม่เข้าใจ

ส่วนสุขสรร ผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง สุขสรรเรียนหนังสือไปเรื่อย ๆ สบาย ๆ ไม่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายในการสอบเข้าเรียนต่อ ไม่มีการวางแผน หรือการเตรียมตัวในการสอบ สอบได้ อย่างไรก็เรียนอย่างนั้น ขอให้มันที่เรียนก่อน และเมื่อเรียนสำเร็จแล้ว ค่อยคิดว่าจะทำอย่างไร บิดา อาจฝากฝังให้ทำงานอะไรก็ได้ ถึงแม้ว่า บุญเชิดจะพยายามชักจูงสุขสรรให้ไปพบอาจารย์แนะแนว สุขสรรก็ปายเปียงทุกครั้ง

ในที่สุด ก็มีการประกาศผลการสอบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลปรากฏว่า เกรตเจสีย์ ของบุญเชิดอยู่ในเกณฑ์ดี และสามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ในคณะที่สนใจ ส่วนสุขสรร เกรตเจสีย์ได้ไม่ถึง 2.00 บิดาของสุขสรรได้นำเขาไปฝากเรียนที่วิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง แผนกไฟฟ้า ในขณะที่เรียนนั้น สุขสรร ลับสนุ่นวาย เพราะวิชาภาษาอังกฤษก็เรียนได้ไม่ดี วิชาคำนวณก็เรียนไม่รู้เรื่อง สุขสรรต้องออกจากวิทยาลัย เมื่อเรียนได้ภาคเรียนเดียว สุขสรร เรียนช้ากว่าเพื่อนคนอื่น ๆ เพราะเขาไม่มีการวางแผนการเรียนนั่นเอง เพราะฉะนั้นการวางแผนการเรียน จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก

นักเรียนคิดว่า การไม่วางแผนในการศึกษาต่อมีผลเสียอย่างไรบ้าง

ครั้งที่ 8

ชื่อเรื่อง รู้จักทางเลือกที่มีอยู่

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนบอกได้ว่า อะไรเป็นทางเลือกในการตัดสินใจ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยใช้บทบาทสมมติ โดยดำเนินการ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเพื่อนำเข้าสู่เรื่อง การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่

2. ขั้นแสดง

2.1 ผู้วิจัยหาอาสาสมัครเพื่อแสดงบทบาทสมมติ

2.2 ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง การตัดสินใจของอนุชา และบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่าน รวมทั้งเตรียมตัวแสดง

2.3 เริ่มแสดงบทบาทสมมติตามที่กำหนดใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที โดยผู้ไม่แสดงเป็นคนสังเกตการณ์

3. ขั้นอภิปราย

ผู้วิจัยแจกกระดาษหัวข้อที่กำหนดให้นักเรียนอภิปราย โดยผู้วิจัยช่วยซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้พิจารณาอย่างรอบคอบ

4. ขั้นแสดงเพิ่มเติม

ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของกลุ่ม

5. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป

5.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าถึงประสบการณ์ในการตัดสินใจของตนเองว่าเป็นอย่างไร

5.2 ผู้วิจัยสรุป

อุปกรณ์ เอกสารบทบาทสมมติ เรื่อง การตัดสินใจของอนุชา

การประเมินผล สังเกตจากการซักถาม การเข้าร่วมกิจกรรมและการสรุปของนักเรียน

เรื่อง การตัดสินใจของอนุชา

อนุชา เรียนจบปริญญาตรีทางบัญชี เขาสวมครีเข้าทำงานในตำแหน่งพนักงานบัญชี
คุมสินค้าส่งออกของบริษัทไทยการimenที่ได้ 5 ปีแล้ว เขาเกิดความรู้สึกว่า งานที่ทำอยู่ไม่ได้ทำ
ให้ตนเองมีความก้าวหน้าหรือมีฐานะดีขึ้นเลย เขาจึงเกิดความรู้สึกท้อแท้ในการทำงาน อนุชา
ต้องการหางานทำใหม่ จึงได้ปรึกษานะ ซึ่งเป็นญาติกัน และชนะได้แนะนำงานใหม่ให้คือ

บริษัทประกันภัยแห่งหนึ่งได้เสนองานมาให้เขาทำโดยให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพนักงาน
บัญชี สำหรับเงินเดือนใกล้เคียงกับที่บริษัทเดิม นอกจากนี้แล้วทางบริษัทยังอนุญาตให้เขาทำ
รายได้พิเศษจากการประกันภัย ซึ่งเขาคิดว่า เขาคงจะมีรายได้เพิ่มมากขึ้น และยังเป็นอาชีพ
ที่ท้าทายความสามารถของเขา

ส่วนอีกอาชีพหนึ่ง คือการสอนหนังสือที่โรงเรียนพณิชยการแห่งหนึ่ง ซึ่งเขาจะต้องสอน
ด้านบัญชี ซึ่งงานนี้อนุชาไม่เคยทำมาก่อน สำหรับเงินเดือนใกล้เคียงกับบริษัทเดิม สามารถ
สอนพิเศษได้ อนุชาไม่แน่ใจว่าตนจะทำได้หรือไม่

อนุชาจะตัดสินใจอย่างไรดี

ครั้งที่ 9

ชื่อเรื่อง พิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจผลที่ได้จากการเลือก

2. นักเรียนสามารถบอกได้ว่า อะไรเป็นข้อดี ข้อเสียของแต่ละทางเลือก

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยให้การฝึกตัวอย่าง โดยดำเนินการ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนถึงข้อดี ข้อเสียที่ส่งผลต่อตัวนักเรียนของแต่ละทางเลือก

2. ขั้นดำเนินการ

ผู้วิจัยแจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่องของดวงใจ แบ่งนักเรียนออกเป็น 2

กลุ่ม เพื่อช่วยกันอภิปราย

2.2 ให้นักเรียนส่งตัวแทนมารายงานให้ทราบและผู้วิจัยอธิบายถึงข้อดีข้อเสียที่ส่งผลต่อทางเลือกแต่ละทางจากนี้เรื่อง

2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียที่ส่งผลต่อตัวนักเรียนแต่ละทางเลือก
ในเหตุการณ์และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์ เอกสารกรณีตัวอย่างเรื่องของดวงใจ

การประเมินผล สังเกตจากการอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

เรื่องของดวงใจ

ดวงใจกำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นเด็กช่างพูด ช่างคุย มีความคล่องแคล่วช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนมาโดยตลอด ดวงใจคิดว่า เมื่อจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะเรียนต่อด้านธุรกิจการโรงแรม เพราะได้สอบถามข้อมูลจากรุ่นพี่ที่กำลังเรียนอยู่ทำให้ทราบว่า อาชีพด้านการโรงแรมกำลังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน แต่มารดาของเธอต้องการให้เรียนต่อด้านการเงินการธนาคาร เนื่องจากทางบ้านมีฐานะดี เมื่อเรียนจบแล้ว สามารถฝากเข้าทำงานใกล้บ้านได้ เพราะมารดาไม่ต้องการให้ไปทำงานที่ไกลบ้าน แต่ดวงใจชอบพบปะผู้คน มากกว่าทำงานกับตัวเลข และวิชาคณิตศาสตร์ก็เป็นวิชาที่เรียนไม่ค่อยดีนัก

ในที่สุดดวงใจจะพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกอย่างไร

ครั้งที่ 10

ชื่อเรื่อง กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

- วัตถุประสงค์
1. ให้นักเรียนเห็นผลเสียของการตัดสินใจไม่เหมาะสม
 2. นักเรียนบอกได้ถึงสาเหตุของการตัดสินใจไม่เหมาะสม
 3. นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยใช้บทบาทสมมติ โดยดำเนินการดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน เรื่อง การตัดสินใจเลือกที่เหมาะสม

2. ขั้นแสดง

2.1 ผู้วิจัยหาอาสาสมัครเพื่อแสดงบทบาทสมมติ

2.2 ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง ครูนิมิตร และบทบาทสมมติของผู้แสดง

แต่ละคนให้ผู้แสดงอ่าน รวมทั้งเตรียมตัวแสดง

2.3 เริ่มแสดงบทบาทสมมติตามที่กำหนดใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที

โดยผู้ไม่แสดงเป็นคนสังเกตการณ์

3. ขั้นอภิปราย

ผู้วิจัยแจกกระดาษหัวข้อที่กำหนดให้นักเรียนอภิปราย โดยผู้วิจัยช่วยซักถาม

4. ขั้นแสดงเพิ่มเติม

ผู้วิจัยให้นักเรียนได้แสดงเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของกลุ่ม

5. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

อุปกรณ์ เอกสารบทบาทสมมติ เรื่อง ของครูนิมิตร

การประเมินผล สังเกตจากการซักถาม การเข้าร่วมกิจกรรมและการสรุปของนักเรียน

เรื่อง ครูนิมิตร

นิมิตรเป็นนักเรียนที่เรียนดี พ่อแม่มีอาชีพค้าขาย มีรายได้พอเลี้ยงตัวได้ ส่งเสียให้นิมิตร ซึ่งเป็นลูกชายคนเดียวเรียนหนังสือ เขาได้รับคัดเลือกเป็นหัวหน้าชั้นมาตลอด เขามีนิสัยมุกทะลุ ใจร้อน ไม่ชอบให้ใครดูถูกเหยียดหยาม

เมื่อเรียนจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อน ๆ แนะนำให้เขาเรียนครูในวิทยาลัยครู โดยให้เหตุผลว่าเรียนแค่สองปีก็ทำงานทำได้ แล้วค่อยลาศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ซึ่งนิมิตรก็เห็นด้วย ใจจริงแล้ว นิมิตรชอบอาชีพช่างยนต์ ประกอบและซ่อมเครื่องยนต์

เมื่อเรียนจบวิทยาลัยครู นิมิตรสอบบรรจุเป็นครูโรงเรียนแห่งหนึ่ง เขาได้รับแต่งตั้งให้เป็นครูปกครอง เด็กนักเรียนกลัวครูนิมิตรมาก เพราะนอกจากจะดุแล้ว ยังพูดจาแข็งกระด้าง เช่น "อะไรกันเนี่ย ไม่รู้เรื่อง ชี้เกียจสีซอให้ฟัง" ครูใหญ่เตือนเขาหลายครั้ง แล้ววันหนึ่งขณะที่นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติ ครูนิมิตรตรวจความเรียบร้อยแล้วของนักเรียนทุกแถว แล้วหยุดตรง สุชาติ สายตาครูนิมิตรหยุดที่รองเท้าของสุชาติ "เธอใส่รองเท้ายี่ห้อนี้เชียว มันจะมากเกินใบ เงินทองยังหาไม่ได้" ซึ่งสุชาติก็ได้ตอบทันควันว่า "ผมไม่ได้ทำผิด ผมมีเงินซื้อ" เท่านั้นเอง ครูนิมิตรก็ผลักอกสุชาติจนล้มใบ แล้วชกสุชาติ สุชาติจึงชกครูนิมิตรบ้าง ครูที่อยู่บนเหตุการณ์และเพื่อน ๆ เข้าห้าม แต่แล้วทั้งคู่ก็ถูกจับแยกกันไปคนละทาง อย่างไรก็ตามครูนิมิตรตั้งแต่บรรจุเป็นครู เขาสอนหนังสือไม่ได้ดี เพราะไม่ชอบสอน ประกอบกับบุคลิกไม่เหมาะที่จะเป็นครูเพราะไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ หลังจากที่ได้มีเรื่องชกต่อยกับสุชาติ ครูนิมิตรก็ยังมีเรื่องวิวาทกับนักเรียนคนอื่น ๆ อีก ในที่สุดครูนิมิตรก็ตัดสินใจลาออกจากการเป็นครู

ครั้งที่ 11

ชื่อเรื่อง กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาชั้นที่ 1 - 5

วัตถุประสงค์ นักเรียนสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ของตนเองเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ตามลำดับ จากชั้นที่ 1 - 5

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้การอภิปรายกลุ่ม มีวิธีการดังนี้

ให้นักเรียนได้วิเคราะห์ตนเองตั้งแต่ชั้นที่ 1 - 5 ดังนี้

1. นักเรียนสามารถระบุได้ว่าปัญหาที่ต้องตัดสินใจคืออะไร
2. นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับ

อุดมศึกษาได้

3. นักเรียนสามารถระบุได้ว่าทางเลือกมีกี่ทาง
4. นักเรียนสามารถบอกข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก
5. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดคืออะไร

การประเมินผล สังเกตจากการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 12

ชื่อเรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้สำรวจตนเองหลังจากได้รับการใช้ชุดการแนะแนว

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนกล่าวสรุปขั้นตอนในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนกล่าวถึงความรู้สึกและประโยชน์ที่ได้รับรวมทั้งข้อเสนอแนะในการเข้าร่วมการทดลองครั้งนี้
3. ผู้วิจัยกล่าวขอขอบคุณนักเรียนและกล่าวปิดการทดลอง

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

แบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จำนวน 6 สถานการณ์ในแต่ละสถานการณ์มีจำนวนข้อคำถามสถานการณ์ละ 5 ข้อ
2. เกณฑ์การให้คะแนนคำตอบมีใจความถูกต้องตรงตามที่เจตนาให้คะแนนข้อละ 2 คะแนน คำตอบที่มีใจความถูกต้องและไม่ครบตามเจตนาให้ 1 คะแนน คำตอบที่ไม่ถูกต้องให้ 0 คะแนน คำตอบข้อ 1 ถูกต้องตอบถูกจึงจะพิจารณาข้อต่อไป
3. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ แล้วพิจารณาตามความเห็นของนักเรียนว่า
ถ้านักเรียนอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว นักเรียนจะมีการตัดสินใจอย่างไร สำหรับการตัดสินใจ
นั้นประกอบด้วยขั้นตอนในการตัดสินใจดังต่อไปนี้
 - ขั้นที่ 1 รู้ว่าสิ่งที่ต้องตัดสินใจคืออะไร เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถบอกปัญหาจากสถานการณ์ได้
 - ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจได้
 - ขั้นที่ 3 รู้จักทางเลือกที่มีอยู่ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถบอกได้ว่ามีทางเลือกใดบ้างในการตัดสินใจเลือกเพื่อแก้ปัญหา
 - ขั้นที่ 4 การพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกเป็นขั้นที่นักเรียนสามารถบอกได้ว่าทางเลือกแต่ละทางมีผลดีและผลเสียอย่างไร ทางเลือกใดมีน้ำหนักดีกว่าและจะนำไปแก้ปัญหานั้นขั้นที่ 1 ได้หรือไม่
 - ขั้นที่ 5 การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดได้ สำหรับการตอบให้นักเรียนตอบให้ครบทั้ง 5 ขั้น

สถานการณ์ที่ 1

สมศักดิ์กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนต่างจังหวัดแห่งหนึ่ง เขาเรียนแผนการเรียนวิทย์-คณิต ฐานะทางบ้านไม่ค่อยดีนัก แต่เขามีความขยัน ตั้งใจเรียน จึงทำให้เขามีผลการเรียนดีทุกวิชา เขาสอบโควต้าพิเศษของมหาวิทยาลัยได้ทั้ง 2 แห่ง คือโครงการพัฒนาส่งเสริมผู้มีความรู้ความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พสวท.) และโควต้าคณะวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งโครงการพัฒนาส่งเสริมผู้มีความรู้ความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นโครงการส่งเสริมให้เขาเรียนจนถึงปริญญาเอก และมีทุนการศึกษาให้ตลอดปี เมื่อสำเร็จแล้วต้องทำงานหน่วยราชการตามที่โครงการกำหนดไว้

ส่วนคณะวิศวกรรมศาสตร์เป็นคณะที่เขาสนใจและชอบ เขาพยายามศึกษาค้นคว้าหาความรู้และรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับคณะวิศวกรรมศาสตร์อยู่เสมอ และเขาคิดว่า เขาจะมีโอกาสเลือกทำงานตามที่เขาต้องการ

จากสถานการณ์ดังกล่าว

1. ปัญหาที่สมศักดิ์ต้องตัดสินใจเลือกศึกษาต่อคือ
 - ก. เลือกศึกษาต่อโครงการ พสวท
 - ข. เลือกศึกษาต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์
 - ค. ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าควรศึกษาต่อในสาขาใด
 - ง. อื่น ๆ
2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อคือ
 - ก. สมศักดิ์มีความสนใจและชอบคณะวิศวกรรมศาสตร์
 - ข. สมศักดิ์มีผลการเรียนดีทุกวิชา สามารถศึกษาต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์และโครงการ พสวท.
 - ค. ฐานะทางครอบครัวค่อนข้างขาดแคลน
 - ง. อื่น ๆ
3. การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อคือ
 - ก. สมศักดิ์ควรเลือกศึกษาต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์
 - ข. สมศักดิ์ควรเลือกศึกษาต่อโครงการ พสวท.
 - ค. สมศักดิ์มีทางเลือกที่ควรศึกษาต่อ 2 ทางคือ คณะวิศวกรรมศาสตร์กับโครงการ พสวท.
 - ง. อื่น ๆ

4. การพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกในการตัดสินใจศึกษาต่อคือ

4.1 ข้อดีของคณะวิศวกรรมศาสตร์คือ

- ก. เมื่อสมัคดีเรียนจบแล้วสามารถหางานทำได้ตามความต้องการของตนเอง
- ข. เป็นคณะที่สมัคดีมีความสนใจและชอบโดยเขาพยายามค้นคว้าหาความรู้และรายละเอียดอยู่เสมอ ๆ
- ค. เป็นคณะที่สมัคดีสามารถศึกษาต่อได้เพราะผลการเรียนของเขาอยู่ในเกณฑ์ดี
- ง. อื่น ๆ

4.2 ข้อเสียของคณะวิศวกรรมศาสตร์ คือ

- ก. ในขณะที่ศึกษาต่อสมัคดีต้องการรายได้พิเศษช่วยเหลือตนเอง
- ข. ไม่มีโครงการส่งเสริมให้ศึกษาต่อจนถึงปริญญา เอก
- ค. ผู้ปกครองจะมีส่วนสนับสนุนในการศึกษาต่อน้อย
- ง. อื่น ๆ

4.3 ข้อดีของโครงการ พสวท.คือ

- ก. ในขณะที่สมัคดีศึกษาต่อโครงการนี้เขาไม่ต้องหารายได้พิเศษช่วยเหลือตนเอง
- ข. ในขณะที่สมัคดีศึกษาต่อมีทุนการศึกษาให้ตลอด
- ค. เป็นโครงการที่ส่งเสริมให้ศึกษาต่อจนถึงชั้นปริญญา เอก
- ง. อื่น ๆ

4.4 ข้อเสียของโครงการ พสวท. คือ

- ก. เป็นคณะที่สมัคดีมีความสนใจน้อย
- ข. เมื่อเรียนจบแล้วไม่มีโอกาสหางานทำต้องทำงานในหน่วยงานที่โครงการกำหนดไว้
- ค. เป็นโครงการที่ผูกมัดและมีรายละเอียดข้อจำกัดมากเกินไป
- ง. อื่น ๆ

5. ทางเลือกที่เหมาะสมในการตัดสินใจ คือ

- ก. เลือกศึกษาต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์
- ข. เลือกศึกษาต่อโครงการ พสวท.
- ค. อื่น ๆ

สถานการณ์ที่ 2

ประติษฐ์ เรียนหนังสืออยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขาสามารถสอบเทียบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ เขามีความสนใจและใฝ่ฝันที่จะเรียนคณะวนศาสตร์ เขาพยายามศึกษาค้นคว้ารายละเอียดในคณะนี้อยู่เสมอ ๆ และในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยเขาเลือกเรียนคณะนี้เป็นอันดับแรกและเลือกคณะเกษตรศาสตร์เป็นอันดับสุดท้าย ผลปรากฏว่า ประติษฐ์ติดคณะเกษตรศาสตร์ ทำให้เขาต้องตัดสินใจว่า จะเลือกเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเสริมความรู้ของตนเองให้มากขึ้น หรือเลือกเรียนคณะเกษตรศาสตร์ที่ตนเองสอบได้

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่ประติษฐ์ต้องตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ คือ
 - ก. เลือกศึกษาต่อคณะเกษตรศาสตร์
 - ข. เลือกศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
 - ค. ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าควรจะเลือกศึกษาต่อในระดับใด
 - ง. อื่น ๆ
2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ คือ
 - ก. ประติษฐ์มีความสนใจและชอบคณะเกษตรศาสตร์มาก
 - ข. ประติษฐ์มีผลการเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างดี สามารถเลือกศึกษาต่อคณะเกษตรศาสตร์ได้
 - ค. ฐานะทางครอบครัวสามารถสนับสนุนให้ศึกษาต่อได้ทั้งคณะเกษตรศาสตร์และในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
 - ง. อื่น ๆ
3. การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อคือ
 - ก. ประติษฐ์ควรเลือกศึกษาต่อคณะเกษตรศาสตร์
 - ข. ประติษฐ์ควรเลือกศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
 - ค. ประติษฐ์มีทางเลือกที่ควรศึกษาต่อ 2 ทางคือ คณะเกษตรศาสตร์กับการศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
 - ง. อื่น ๆ

4. การพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกในการศึกษาต่อ คือ

4.1 ข้อดีของคณะเกษตรศาสตร์คือ

- ก. เป็นคณะที่ประติษฐ์สามารถศึกษาต่อได้ เพราะผลการเรียนอยู่ในระดับดี
- ข. เป็นคณะที่ประติษฐ์มีความสนใจและชอบค่อนข้างน้อย
- ค. การศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ทำให้ประติษฐ์ไม่ต้องศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
- ง. อื่น ๆ

4.2 ข้อเสียของคณะเกษตรศาสตร์ คือ

- ก. ประติษฐ์มีความสนใจและชอบคณะเกษตรศาสตร์น้อย
- ข. ถ้าประติษฐ์ต้องศึกษาต่อในคณะนี้ อาจทำให้เกิดความเบื่อหน่าย และไม่สนใจในการเรียน
- ค. ประติษฐ์อาจจะศึกษาต่อไม่จบเพราะเรียนานสิ่งที่ตนเองไม่ชอบและไม่ถนัด
- ง. อื่น ๆ

4.3 ข้อดีของการศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือ

- ก. ประติษฐ์สามารถศึกษาหาความรู้และรายละเอียดในแต่ละรายวิชาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพิ่มมากขึ้น
- ข. ประติษฐ์มีเวลาเตรียมตัวในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยมากขึ้น
- ค. ประติษฐ์สามารถค้นคว้าหาความรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการสอบถามจากอาจารย์ต่าง ๆ ในโรงเรียน
- ง. อื่น ๆ

4.4 ข้อเสียของการศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือ

- ก. ทำให้ประติษฐ์เสียเวลา
- ข. ประติษฐ์ต้องเรียนานสิ่งที่ตนเองมีความรู้มาแล้ว
- ค. ถ้าประติษฐ์ศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แต่สอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้ ก็จะเป็นปัญหาตามมา
- ง. อื่น ๆ

5. ทางเลือกที่เหมาะสมในการตัดสินใจ คือ
- ก. เลือกศึกษาต่อคณะเกษตรศาสตร์
 - ข. เลือกศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

สถานการณ์ที่ 3

ธเนศเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการเรียนอ่อนมาก จนไม่แน่ใจว่าจะเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือไม่ จึงคิดอยากลาออกไปสอบเข้าเรียนต่อที่วิทยาลัยเทคนิค เพื่อเรียนต่อด้านช่างไฟฟ้า ซึ่งเป็นสิ่งที่เขาชอบและสนใจมาก เมื่อเขาจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขาเคยไปสอบเข้าเรียนต่อแต่สอบไม่ได้ แต่เพื่อน ๆ พยายามชวนให้เขาเรียนต่อไปอีก 1 ปี เพื่อจะได้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ถ้าลาออกไปตอนนี้ก็เท่ากับได้วุฒิมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทางครอบครัวของเขาก็ไม่ขัดข้อง ไม่ว่าธเนศจะตัดสินใจอย่างไร

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่ต้องตัดสินใจคือ _____
2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์คือ _____
3. ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____
4. ข้อดี-ข้อเสียของแต่ละทางเลือก _____
5. ทางเลือกที่เหมาะสมในการตัดสินใจคือ _____

สถานการณ์ที่ 4

ปรีศนาลักษณ์เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนวิทย์-คณิต แต่ผลการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ไม่ดี วิชาที่ปรีศนาลักษณ์สามารถเรียนได้ดีคือ ภาษาอังกฤษ สังคม และภาษาไทย ปรีศนาลักษณ์มีความคิดว่า หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้ว จะเรียนต่อด้าน โบราณคดีและจากการสอบถามข้อมูลจากอาจารย์แนะแนว ทำให้ทราบว่า ในการสอบเข้า มหาวิทยาลัยในคณะนี้วิชาที่สอบเป็นวิชาที่ปรีศนาลักษณ์ทำคะแนนได้ดี แต่บิดาของปรีศนาลักษณ์ ต้องการให้เธอเรียนพยาบาล เพราะหลังจากเรียนจบแล้วมีงานทำแน่นอน ไม่ต้องหางานทำ ทั้ง ๆ ที่ฐานะครอบครัวของปรีศนาลักษณ์อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่ต้องตัดสินใจคือ _____
2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์คือ _____
3. ทางเลือกมี _____ ทาง _____ คือ _____
4. ข้อดี-ข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____
5. ทางเลือกที่เหมาะสมในการตัดสินใจคือ _____

สถานการณ์ที่ 5

วิชุดา กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และจะต้องเลือกเรียนต่อในหลายปีนี้ วิชุดามีผลการเรียนปานกลาง ไม่มีวิชาใดได้คะแนนดีกว่าวิชาใด วิชุดาเป็นเด็กเรียบร้อย ชอบทำอาหารและขนม ซึ่งฝีมือของเธอเป็นที่ยอมรับในบรรดาเพื่อน ๆ และครูที่สอนได้แนะนำว่า วิชุดาน่าจะเรียนต่อด้านคหกรรมศาสตร์ เพราะมีความถนัดในด้านโภชนาการ และตัวเธอเองก็ชอบทำอาหาร วิชุดาจึงคิดจะเรียนด้านนี้และเปิดร้านขายอาหาร ซึ่งฐานะทางครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง บิดา-มารดาได้รับราชการโดยประกอบอาชีพครู จึงต้องการให้เธอเรียนครูเพื่อจะได้เข้ารับราชการ อันเป็นอาชีพที่มั่นคง มีรายได้แน่นอน แต่วิชุดาไม่สนใจอาชีพนี้เลย

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่ต้องตัดสินใจคือ _____
2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์คือ _____
3. ทางเลือกมี _____ ทาง _____ คือ _____
4. ข้อดี-ข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____
5. ทางเลือกที่เหมาะสมในการตัดสินใจคือ _____

สถานการณ์ที่ 6

วิสันต์ เรียนอยู่ในโรงเรียนต่างจังหวัดแห่งหนึ่ง แผนการเรียนวิทย์-คณิต เขามีผลการเรียนดีมาก โดยเฉพาะในวิชาฟิสิกส์ คณิตศาสตร์ เคมี เขาชอบใช้เวลาว่าง ในการอ่านหนังสือเกี่ยวกับเรื่องของการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ คิดค้น ออกแบบ และประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ เพื่อความสะดวกสบายให้มนุษย์ เขาสามารถสอบโควต้าพิเศษของมหาวิทยาลัยได้ทั้ง 2 แห่ง คือ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์ชนบท สำหรับตัวเขามีความสนใจในคณะวิศวกรรมศาสตร์มากแต่บิดา-มารดา อยากให้เขาเรียนแพทย์ เพราะคิดว่าเป็นอาชีพที่มั่นคง และมีรายได้ดี อีกทั้งเขายังมีพี่ชายเรียนวิศวกรรมศาสตร์อยู่ 2 คนแล้ว บิดา - มารดา จึงต้องการให้เขาเรียนแพทย์

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่ต้องตัดสินใจคือ _____
2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์คือ _____
3. ทางเลือกมี _____ ทาง _____ คือ _____
4. ข้อดี-ข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____
5. ทางเลือกที่เหมาะสมในการตัดสินใจคือ _____

แบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จำนวน 6 สถานการณ์ในแต่ละสถานการณ์มีจำนวนข้อคำถามสถานการณ์ละ 5 ข้อ
2. เกณฑ์การให้คะแนนคำตอบมีใจความถูกต้องตรงตามที่เฉลยให้คะแนนข้อละ 2 คะแนน คำตอบที่มีใจความถูกต้องและไม่ครบตามเฉลยให้ 1 คะแนน คำตอบที่ไม่ถูกต้องให้ 0 คะแนน คำตอบข้อ 1 ถูก จึงจะพิจารณาข้อต่อไป
3. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ แล้วพิจารณาตามความเห็นของนักเรียนว่า ถ้านักเรียนอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว นักเรียนจะมีการตัดสินใจอย่างไร สำหรับการตัดสินใจ นั้นประกอบด้วยขั้นตอนในการตัดสินใจดังต่อไปนี้
 - ขั้นที่ 1 รู้ว่าสิ่งที่จะต้องตัดสินใจคืออะไร เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถบอกปัญหาจากสถานการณ์ได้
 - ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจได้
 - ขั้นที่ 3 รู้จักทางเลือกที่มีอยู่ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถบอกได้ว่ามีทางเลือกใดบ้าง ในการตัดสินใจเลือกเพื่อแก้ปัญหา
 - ขั้นที่ 4 การพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกเป็นขั้นที่นักเรียนสามารถ บอกได้ว่าทางเลือกแต่ละทางมีผลดีและผลเสียอย่างไร ทางเลือกใดมีน้ำหนักดีกว่าและจะนำไป แก้ปัญหานั้นขั้นที่ 1 ได้หรือไม่
 - ขั้นที่ 5 การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถ ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดได้ สำหรับการตอบให้นักเรียนตอบให้ครบทั้ง 5 ขั้น

สถานการณ์ที่ 1

ประสงค์กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขาสามารถสอบเทียบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ เขามีความสนใจและใฝ่ฝันที่จะเรียนคณะวิศวกรรมศาสตร์ เขาพยายามศึกษาค้นคว้ารายละเอียดของคณะนี้อยู่เสมอ ๆ ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย เขาเลือกคณะนี้เป็นอันดับแรก และคณะศึกษาศาสตร์เป็นอันดับสุดท้าย ผลการสอบปรากฏว่า ประสงค์สอบได้คณะศึกษาศาสตร์ ทำให้เขาต้องตัดสินใจว่าจะเลือกเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเสริมความรู้ของตนเองให้มากขึ้น หรือเลือกคณะศึกษาศาสตร์ที่ตนเองสอบได้ นอกจากนี้แล้ว ครอบครัวเขามีฐานะค่อนข้างดี

จากสถานการณ์ดังกล่าว

1. ปัญหาที่ประสงค์ต้องตัดสินใจเลือกศึกษาต่อคือ
 - ก. เลือกศึกษาต่อคณะศึกษาศาสตร์
 - ข. เลือกศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
 - ค. ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าควรเลือกศึกษาต่อในระดับใด
 - ง. อื่น ๆ
2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อคือ
 - ก. ประสงค์มีความสนใจและชอบคณะศึกษาศาสตร์มาก
 - ข. ประสงค์มีผลการเรียนอยู่ในระดับดีสามารถศึกษาต่อคณะศึกษาศาสตร์ได้
 - ค. ฐานะทางครอบครัวค่อนข้างดี สามารถสนับสนุนให้ศึกษาต่อในคณะศึกษาศาสตร์และในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
 - ง. อื่น ๆ
3. การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อคือ
 - ก. ประสงค์ควรเลือกศึกษาต่อคณะศึกษาศาสตร์
 - ข. ประสงค์ควรเลือกศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
 - ค. ประสงค์มีทางเลือกที่ควรศึกษาต่อ 2 ทางคือ คณะศึกษาศาสตร์กับการเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
 - ง. อื่น ๆ

4. การพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก

4.1 ข้อดีของคณะศึกษาศาสตร์ คือ

- ก. เป็นคณะที่ประสงค์สามารถศึกษาต่อได้ เพราะเขามีผลการเรียนอยู่ในระดับดี
- ข. เป็นคณะที่ประสงค์ให้ความสนใจและชอบค่อนข้างน้อย
- ค. การศึกษาต่อในคณะศึกษาศาสตร์ทำให้ประสงค์ไม่ต้องศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
- ง. อื่น ๆ

4.2 ข้อเสียของคณะศึกษาศาสตร์ คือ

- ก. ประสงค์มีความสนใจและชอบคณะศึกษาศาสตร์น้อย
- ข. ถ้าประสงค์ต้องศึกษาต่อในคณะนี้ อาจทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและไม่สนใจในการเรียน
- ค. ประสงค์อาจศึกษาต่อไม่สำเร็จ เพราะเรียนในสิ่งที่ตนเองไม่ชอบและไม่ถนัด
- ง. อื่น ๆ

4.3 ข้อดีของการศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือ

- ก. ประสงค์สามารถศึกษาหาความรู้ และรายละเอียดในแต่ละรายวิชาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้เพิ่มมากขึ้น
- ข. ประสงค์มีเวลาเตรียมตัวในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยมากขึ้น
- ค. ประสงค์สามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มขึ้นจากอาจารย์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
- ง. อื่น ๆ

4.4 ข้อเสียของการเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือ

- ก. ทำให้ประสงค์เสียเวลา
- ข. ประสงค์ต้องเรียนในสิ่งที่ตนเองมีความรู้มาแล้ว
- ค. ถ้าประสงค์ศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แต่สอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้ทำให้เกิดปัญหาตามมา
- ง. อื่น ๆ

5. ทางเลือกที่เหมาะสมในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อคือ

- ก. เลือกศึกษาต่อคณะศึกษาศาสตร์
- ข. เลือกศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
- ค. อื่น ๆ

สถานการณ์ที่ 2

วิภาวีกำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนต่างจังหวัดแห่งหนึ่ง แผนการเรียนภาษา-สังคม ฐานะทางบ้านไม่ค่อยดีนัก แต่เธอมีความขยันและตั้งใจเรียน โดยสามารถสอบโควต้าพิเศษของมหาวิทยาลัยได้ในคณะศิลปศาสตร์ และโครงการครูทายาท เธอมีความสนใจในคณะศิลปศาสตร์มาก โดยมีความฝันว่า เธอจะศึกษาในสาขาวิชาฝรั่งเศส เมื่อเรียนจบแล้วเธอจะมีโอกาสทำงานตามความต้องการของตนเอง

ส่วนโครงการครูทายาทนั้น เป็นสิ่งที่เธอไม่สนใจมากนัก แต่บิดา มารดา ต้องการให้เธอเรียน เพราะหลังจากเรียนจบแล้วไม่ต้องหางานทำ ต้องทำงานเป็นครูในโรงเรียน ตามที่โครงการกำหนดไว้ ซึ่งเป็นสิ่งที่เธอไม่ชอบ

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่วิภาวีต้องตัดสินใจเลือกศึกษาต่อคือ
 - ก. เลือกศึกษาต่อคณะศิลปศาสตร์
 - ข. เลือกศึกษาต่อโครงการครูทายาท
 - ค. ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าควรศึกษาต่อในระดับใด
 - ง. อื่น ๆ
2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อคือ
 - ก. วิภาวีมีความสนใจและชอบคณะศิลปศาสตร์
 - ข. วิภาวีมีผลการเรียนดี สามารถศึกษาในคณะศิลปศาสตร์และโครงการครูทายาทได้
 - ค. ฐานะทางครอบครัวค่อนข้างขาดแคลน
 - ง. อื่น ๆ
3. การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อคือ
 - ก. วิภาวีควรเลือกศึกษาต่อคณะศิลปศาสตร์
 - ข. วิภาวีควรเลือกศึกษาต่อโครงการครูทายาท
 - ค. วิภาวีมีทางเลือกที่ควรศึกษาต่อ 2 ทางคือ คณะศิลปศาสตร์ กับโครงการครูทายาท
 - ง. อื่น ๆ

4. การพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อคือ

4.1 ข้อดีของคณะศิลปศาสตร์ คือ

- ก. เป็นคณะที่วิภาวีมีความสนใจ โดยที่เธอพยายามค้นคว้าหาความรู้ และรายละเอียดอยู่เสมอ
- ข. เป็นคณะที่วิภาวีสามารถศึกษาต่อได้ เพราะผลการเรียนอยู่ในระดับดี
- ค. เมื่อเรียนจบแล้วมีโอกาสหางานทำตามความต้องการของตนเอง
- ง. อื่น ๆ

4.2 ข้อเสียของคณะศิลปศาสตร์ คือ

- ก. วิภาวีอาจมีปัญหาค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการศึกษาคณะนี้
- ข. หลังจากเรียนจบแล้วต้องหางานทำด้วยตนเอง ถ้าไม่ได้งานทำจะเกิดปัญหาตามมา
- ค. บิดา-มารดา มีส่วนสนับสนุนในการศึกษาต่อค่อนข้างน้อย
- ง. อื่น ๆ

4.3 ข้อดีของโครงการครูทายาท คือ

- ก. เป็นคณะที่วิภาวีสามารถศึกษาต่อได้ เพราะผลการเรียนอยู่ในระดับดี
- ข. เป็นโครงการที่ส่งเสริมให้เรียนจนจบปริญญาตรี และไม่ต้องหางานทำ ต้องทำงานตามที่โครงการกำหนดไว้
- ค. บิดา-มารดา มีส่วนสนับสนุนในการศึกษาต่ออย่างมาก
- ง. อื่น ๆ

4.4 ข้อเสียของโครงการครูทายาท คือ

- ก. วิภาวีมีความสนใจและชอบโครงการครูทายาทค่อนข้างน้อย
- ข. วิภาวีอาจศึกษาต่อไม่สำเร็จเพราะเรียนในสิ่งที่ตนเองไม่ชอบ
- ค. เป็นโครงการที่มีข้อผูกพันและรายละเอียดค่อนข้างมาก
- ง. อื่น ๆ

5. ทางเลือกที่เหมาะสมในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อคือ

- ก. เลือกศึกษาต่อคณะศิลปศาสตร์
- ข. เลือกศึกษาต่อโครงการครูทายาท
- ค. อื่น ๆ

สถานการณ์ที่ 3

ธำรงกำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนภาษา-สังคม ผลการเรียน
อ่อนมาก จนไม่แน่ใจว่าจะจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือไม่ จึงคิดอยากลาออกไปสอบเข้าวิทยาลัย
เทคนิค สาขาช่างก่อสร้าง ซึ่งเป็นสิ่งที่เขาชอบและสนใจมาก เมื่อเขาเรียนจบชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 เขาเคยไปสอบเข้าเรียนต่อ แต่สอบไม่ได้ เพื่อน ๆ พยายามชักชวนให้เขาเรียนต่ออีก
1 ปี เพื่อจะได้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเข้าสอบเข้าเรียนสาขาวิชาช่างก่อสร้างในระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (บวท.) ถ้าลาออกในตอนนี้ก็เท่ากับได้ทุนระดับมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ทางครอบครัวของเขามีฐานะค่อนข้างดี และไม่ขัดข้องไม่ว่าเขาจะตัดสินใจอย่างไร

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่ต้องตัดสินใจคือ _____
2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์คือ _____
3. ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____
4. ข้อดี-ข้อเสียของแต่ละทางเลือก _____
5. ทางเลือกที่เหมาะสมการตัดสินใจคือ _____

สถานการณ์ที่ 4

วีรยาล้างเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนภาษา-สังคม เธอมีผลการเรียนปานกลาง เธอเป็นเด็กเรียบร้อย ชอบในเรื่องของการออกแบบเสื้อผ้า ซึ่งผลงานของเธอเป็นที่ยอมรับในบรรดาเพื่อน ๆ และครูที่สอนยังแนะนำว่าเธอน่าจะเรียนต่อด้านคหกรรมศาสตร์ สาขาการออกแบบเสื้อผ้า วีรยาจึงคิดอยากเรียนด้านนี้ และหลังจากเรียนจบ เธอคิดว่า จะเปิดร้านออกแบบเสื้อผ้า ฐานะทางครอบครัวอยู่ในระดับดี เพราะบิดามารดามีธุรกิจส่วนตัว ต้องการให้วีรยาเรียนด้านบริหารธุรกิจ หลังจากเรียนจบจะได้ช่วยเหลือและดำเนินธุรกิจต่อบิดามารดา แต่วีรยาไม่สนใจงานด้านธุรกิจเลย

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่ต้องตัดสินใจคือ _____
2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์คือ _____
3. ทางเลือกมี _____ ทาง _____ คือ _____
4. ข้อดี-ข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____
5. ทางเลือกที่เหมาะสมในการตัดสินใจคือ _____

สถานการณ์ที่ 5

ปริศนา กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ แต่ผลการเรียนวิชาเคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา และคณิตศาสตร์ไม่ดีนัก ส่วนวิชา ภาษาไทย ภาษา อังกฤษ สังคมศึกษา เป็นวิชาที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับดี เธอมีความคิดว่า หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้ว จะเรียนต่อด้านนิเทศศาสตร์ แต่บิดาของเธอ ซึ่งมีอาชีพเป็นครูต้องการให้สอบเข้าพยาบาล เพราะหลังจากเรียนจบแล้วมีงานทำแน่นอน เธอไม่ชอบและไม่แน่ใจว่าจะสอบได้และจะเรียนได้หรือไม่

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่ต้องตัดสินใจคือ _____
2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์คือ _____
3. ทางเลือกมี _____ ทาง _____ คือ _____
4. ข้อดี-ข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____
5. ทางเลือกที่เหมาะสมในการตัดสินใจคือ _____

สถานการณ์ที่ 6

วิชาเรียนอยู่ในโรงเรียนต่างจังหวัดแห่งหนึ่ง ฐานะทางบ้านไม่ค่อยดีนัก แต่เขามีความขยัน ตั้งใจเรียน จึงทำให้เขาสามารถโควต้าพิเศษของมหาวิทยาลัยได้ทั้ง 2 แห่งคือ โครงการพัฒนาส่งเสริมผู้มีความรู้ความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นโครงการที่ส่งเสริมให้เขาเรียนถึงปริญญาเอก และมีทุนการศึกษาให้ตลอด เมื่อสำเร็จต้องทำงานในหน่วยราชการตามที่โครงการกำหนดไว้

ส่วนคณะวิศวกรรมศาสตร์เป็นคณะที่เขาสนใจ และชอบ เขาพยายามศึกษาหาความรู้ และรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับคณะวิศวกรรมศาสตร์อยู่เสมอ ๆ เขาคิดว่า เมื่อเขาเรียนจบเขาจะมีโอกาสเลือกงานตามที่เขาต้องการ

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่ต้องตัดสินใจคือ _____
2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์คือ _____
3. ทางเลือกมี _____ ทาง _____ คือ _____
4. ข้อดี-ข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____
5. ทางเลือกที่เหมาะสมในการตัดสินใจคือ _____

ภาคผนวก ค.

- แสดงคะแนนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
- แสดงคะแนนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนก่อนและหลังที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนว
- แสดงผลต่างของคะแนนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนว
- แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ตาราง 5 แสดงคะแนนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนก่อนและหลัง
การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

คนที่	คะแนนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา		ผลต่างของคะแนนการ ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อใน ระดับอุดมศึกษา
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง	
1	11	5	6
2	35	5	30
3	20	6	14
4	13	7	6
5	15	8	7
6	17	8	9
7	12	8	4
8	29	11	18
9	18	12	6
10	16	12	4

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 6 แสดงคะแนนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนก่อนและหลัง
ที่ได้รับการให้ชุดการแนะแนว

คนที่	คะแนนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา		ผลต่างของคะแนนการ ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อใน ระดับอุดมศึกษา
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง	
1	14	10	4
2	7	5	2
3	9	6	3
4	15	7	8
5	9	7	2
6	12	8	4
7	12	10	2
8	16	10	6
9	34	11	23
10	20	12	8

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 7 แสดงผลต่างของคะแนนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนที่
ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนว

คนที่	กลุ่มทดลองที่ 1		ค่าความแตกต่าง ของคะแนนการ ตัดสินใจเลือก ศึกษาต่อในระดับ อุดมศึกษา	กลุ่มทดลองที่ 2		ค่าความแตกต่าง ของคะแนนการ ตัดสินใจเลือก ศึกษาต่อในระดับ อุดมศึกษา
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง	
1	11	5	6	14	10	4
2	35	5	30	7	5	2
3	20	6	14	9	6	3
4	13	7	6	15	7	8
5	15	8	7	9	7	2
6	17	8	9	12	8	4
7	12	8	4	12	10	2
8	29	11	18	16	10	6
9	18	12	6	34	11	23
10	16	12	4	20	12	8

$$t = 1.09$$

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

สถานการณ์	ค่าอำนาจจำแนก (t)	
	ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2
1	19.47	13.22
2	16.47	14.36
3	9.14	10.41
4	12.42	9.05
5	10.11	9.85
6	11.85	10.58

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวธิดิมา จงพิพัฒน์วณิชย์
เกิดวันที่	2 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2498
สถานที่เกิด	อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	239/236 ซอยเป็นสุข ถ.สวนหลวง แขวงสวนหลวง เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2516	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2522	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว จากมหาวิทยาลัย รามคำแหง
พ.ศ.2539	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนา
กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม
จังหวัดกาญจนบุรี

บทคัดย่อ

ของ

อิตติมา จงพิพัฒน์วิชัย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

ธันวาคม 2539

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2539 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าเบอร์เซนไทส์ที่ 30 ลงมา จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรและสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ส่วนกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการใช้ชุดการแนะแนว แบบแผนการทดลองของการวิจัยครั้งนี้คือ Randomized Group Pretest-Posttest Design ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ t-test

ผลของการวิจัยปรากฏดังนี้

1. นักเรียนมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาดีขึ้น หลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้ชุดการแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม กับนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนว มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

A COMPARISON OF THE EFFECTS OF GROUP COUNSELING AND GUIDANCE
SET ON DEVELOPING DECISION-MAKING PROCESS FOR HIGHER
EDUCATION OF MATHAYOM SUKSA V STUDENTS OF
THAMAKAVITHAYAKOM SCHOOL IN
CHANGWAT KANCHANABURI

AN ABSTRACT

BY

THITIMA JONGPIPATVANIT

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

December 1996

This experimental research was to compare the effects of group counseling and guidance set on developing decision-making process for higher education of mathayom suksa V students of Thamakavithayakom school in Changwat Kanchanaburi in the academic year 1996.

The subjects were the students whose score of decision-making process for higher education were below than the rank of 30. They were randomly into two experimental groups ; each group was consisted of 10 students. The experimental group I was exposed to group counseling while the experimental group II was exposed to guidance set. The experimental designed was Randomized Group Pretest-Posttest Design. The data was analysed by t-test.

The results were as follows :

1. The decision-making process for higher education of the students who were exposed to group counseling was significantly better than before the experiment at .01 level.
2. The decision-making process for higher education of the students who were exposed to guidance set was significantly better than before the experiment at .01 level.
3. There was no significantly diffirence of the decision-making process for higher education between the students who were exposed to group counseling and the others who were exposed to guidance set.